

Ratatekniset ohjeet (RATO) osa 3 Radan rakenne

Ratatekniset ohjeet (RATO) osa 3

Radan rakenne

Liikenneviraston ohjeita 17/2014

Kannen kuva: Jouni Seppänen, CMN Service Oy

ISSN-L	1798-663X
ISSN	1798-663X
ISBN	978-952-255-455-0

Verkkojulkaisu pdf (www.liikennevirasto.fi)

ISSN-L	1798-663X
ISSN	1798-6648
ISBN	978-952-255-454-3

Grano	
Kuopio	2014

Julkaisua (myy)/saatavana
paino.kuopio@kopijyva.fi

Liikennevirasto
PL 33
00521 HELSINKI
Puhelinvaihde 029 534 3000

Kunnossapito-osasto

Korvaa

Ratatekniset ohjeet (RATO) osa 3 Radan rakenne
(Dnro RHK 1090/041/2008), 16.5.2008

Voimassa

1.1.2015 alkaen

Asiasanat

rautatiet, maanrakennus, ohjeet

Ratatekniset ohjeet (RATO) osa 3 Radan rakenne

Liikennevirasto on hyväksynyt RATO:n osan 3 Radan rakenne.

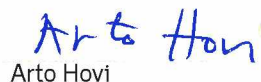
Ohje on voimassa Liikenneviraston tilaamissa toimeksiannoissa ja kunnossapidossa sen voimaantulosta alkaen. Ohjetta sovelletaan Liikenneviraston tilaamissa rautatiealueisiin kohdistuvissa suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon toimeksiannoissa, jotka on tilattu dokumentin voimaantulon jälkeen. Ohjeiden käyttämisestä Liikenneviraston tilaamissa suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon toimeksiannoissa, jotka on tilattu ennen dokumentin voimaantuloa, on sovittava Liikenneviraston kanssa.

Ylijohtaja

Raimo Tapio

Teknisen johtajan sijasta
yksikön päällikkö

Arto Hovi

LISÄTIETOJA
Erkki Mäkelä
Liikennevirasto
puh. 0295 34 3822

Esipuhe

Tämän Ratateknisten ohjeiden (RATO) osan 3 "Radan rakenne" päivityksen tavoitteena on ollut ajantasaistaa koskien TraFin määräyksiä ja Liikenneviraston muita määräyksiä.

Ohjeen päivityksen on toteuttanut Liikenneviraston toimeksiannosta Arcus Oy. Ohjeen päivityksestä vastanneeseen työryhmään kuuluivat Jaakko Heikkilä, Jouko Törnqvist VTT, Kari Ojanperä Peverk Oy, Tim Länsivaara ja Antti Nurmikolu TTY. Työtä ohjasi Erkki Mäkelä Liikennevirastosta.

Helsingissä joulukuussa 2014

Liikennevirasto
Väylätekniikkaosasto

Sisällysluettelo

3	RADAN RAKENNE	6
3.1	Määritelmiä	6
3.2	Radan alus- ja pohjarakenteiden suunnittelun ohjeistus	9
3.3	Yleiset suunnitteluperusteet	10
3.3.1	Yleistä	10
3.3.2	Alus- ja pohjarakenteiden käyttöikä	10
3.3.3	Jako uusiin ja vanhoihin ratoihin	10
3.3.4	Uusien ratojen suunnittelun yleisperiaatteet	12
3.3.5	Vanhojen ratojen suunnittelun yleisperiaatteet	12
3.4	Pohjasuhteiden ja maakerrosten geoteknisten ominaisuuksien selvittäminen	13
3.5	Rakennusmateriaalien ominaisuudet geoteknisessä suunnittelussa	14
3.6	Alusrakenneluokat	15
3.7	Mitoitusmenettely ja varmuusluvut	16
3.7.1	Uudet radat	16
3.7.2	Vanhat radat	16
3.7.3	Radan painumat	17
3.7.4	Pengerleveyden mitoitus	18
3.7.5	Routamitoitus	20
3.7.6	Siltojen ja paalulaattojen mitoitus	22
3.8	Ulkoiset kuormat	23
3.8.1	Junakuorma	23
3.8.2	Kuormakaavioiden valinta	23
3.8.3	Kuormakaaviot	25
3.8.4	Sysäys	29
3.8.5	Pystysuorien kuormien jakaantuminen	30
3.8.6	Vaakakuormat	30
3.8.7	Muut radan alus- ja pohjarakenteisiin kohdistuvat kuormat	31
3.8.8	Työkonekuormat	31
3.8.9	Maanpaine	31
3.8.10	Vedenpaine ja huokosveden ylipaine	31
3.8.11	Värähtely ja värinä	32
3.9	Radan ympäristögeotekniset suunnitteluperusteet	33
3.9.1	Junaliikenteen aiheuttama värinä	33
3.9.2	Rakentamisesta aiheutuvat vaikutukset	33
3.10	Radan normaalipoikkileikkaukset	34
3.11	Kävelykulkutiet	36
3.11.1	Yleistä	36
3.11.2	Kävelykulkutien poikkileikkaus ja materiaalit	36
	VIITTEET	37

LIITTEET

Liite 1	Routamitoituskäyrästöt ja routamitoitus esimerkki.
Liite 2	Radan normaalipoikkileikkaukset
Liite 3	Palautuvan pystysuuntaisen painuman mittaaminen
Liite 4	Seurantamittaukset

3 Radan rakenne

”Ratatekniset ohjeet” (RATO) osassa 3 ”Radan rakenne” täydennetään Eurokoodien ja NCCI dokumenttien radan alus- ja pohjarakenteiden suunnittelua ja mitoitusperusteita koskevia osia.

Tässä RATO:n osassa on huomioitu tiedossa olevat Liikenteen turvallisuusviraston ja rautatiejärjestelmien yhteentoimivuutta koskevat olennaiset vaatimukset.

Jos yleiset määräykset, ohjeet ja laatuvaatimukset sisältävät ristiriitaisia tietoja, ajallisesti myöhemmin julkaistu tieto on pätevä.

3.1 Määritelmiä

Alusrakenne koostuu välikerroksesta, eristyskerroksesta sekä mahdollisesta suodatinkerroksesta ja routalevystä.

Eristyskerros estää tai vähentää sen alla olevien maakerrosten routimista ja muodostaa välikerrokselle tasaisen ja kantavan alustan sekä siirtää ja jakaa kuormat pohjamaalle. Eristyskerroksen tehtävänä on myös pysäyttää kapillaarinen veden nousu kerroksen alaosaan ja toimia suodatinkerroksena. Eristyskerroksessa käytettävät materiaalit on esitetty julkaisussa InfraRYL /1/. Yleisiä vaatimuksia voidaan täsmentää hankekohtaisilla vaatimuksilla.

Jatkuvakiskoraide (Jk-raide) on raide, jossa kiskon pituus $l > 300$ metriä.

Jätkänpolku on välikerroksen yläpinta tukikerroksen ja välikerroksen ulkoreunan välillä.

Kantavuus tarkoittaa radan kykyä kestää sille kohdistuvia kuormia

Korkeusviiva (Kv) on määritelty RATO:n osassa 2 ”Radan geometria”.

Leikkauspohja on leikatun pohjamaan yläpinta.

Lyhytkiskoraide (Lk-raide) on raide, jossa kiskon pituus $l > 25$ metriä.

Palle on raiteen tukikerroksen reunaan tehty korotus, jonka tarkoituksena on lisätä tukikerroksen kykyä ottaa vastaan raiteesta siihen kohdistuvat voimat.

Pengerleveys on radan alusrakenteen, normaalisti välikerroksen, yläpinnan leveys.

Pengerpohja on pengertäytteen alla olevan pohjamaan pinta.

Pengertäyte on pengerpohjan ja eristyskerroksen väliin rakennettu ratapenkereen osa. Pengertäytteessä käytettävät materiaalit on esitetty julkaisussa InfraRYL /1/. Yleisiä vaatimuksia voidaan täsmentää hankekohtaisilla vaatimuksilla.

Pohjamaa (perusmaa) on ratapenkereen alla oleva maa.

Pohjanvahvistus on toimenpide, jolla maakerroksen tai maarakenteen teknisiä ominaisuuksia on parannettu joko maakerrosta tiivistämällä tai lisäämällä maakerrokseen sen huokostilavuutta pienentävää tai maan kanssa kemiallisesti reagoivaa lisäainetta.

Pohjarakenne on joko pysyvä rakenne, kuten perustus ja maanpaineseinä tai työnaikainen rakenne kuten kaivannon tukiseinä.

Pohjarakennussuunnitelma sisältää työselityksen ja laatuvaatimukset sekä niihin liittyvät pohjatutkimus- ja pohjarakennuspiirustukset sekä suunnitelmaselostuksen, jonka liitteenä ovat geotekniset ja rakenteelliset mitoituslaskelmat.

Pohjarakennussuunnittelu on maan ja kallion käyttäytymisen mitoitettua yhteensovittamista pohjarakenteiden kanssa siten, että myös yläpuoliset rakenteet toimivat suunnitellulla tavalla ja rakenne ei vaurioidu tai tule käyttökelvottomaksi esimerkiksi roudan, kosteuden tai haitallisten aineiden vaikutuksesta.

Pohjarakentaminen käsittää rakenteiden perustusten ja maanpinnan alapuolisten tilojen tarkoituksenmukaiseksi ja turvalliseksi rakentamiseksi tarvittavat kaivu-, tuenta-, kuivanapito-, tiivistys-, lujitus- ja muut rakennustyöt sekä pysyvien pohjarakenteiden rakennustyöt.

Päällysrakenne on radan rakenneosia, johon kuuluu tukikerros ja raide.

Raide koostuu ratapölkyistä, ratakiskoista, ratakiskojen kiinnitys- ja jatkososista sekä vaihteista ym. raiteen erikoisrakenteista.

Raideväli on vierekkäisten raiteiden keskilinjojen välinen lyhin etäisyys.

Rakennekerrokset ovat tuki-, väli-, eristys- ja suodatinkerros.

Ratapenger koostuu radan rakennekerroksista ja mahdollisesta pengertäytteestä.

Routalevy lisää rakenteen lämmöneristävyyttä ja estää tai vähentää radan rakenteen alla olevien maakerrosten routimista. Routalevyjen yleiset vaatimukset on esitetty InfraRYL:ssä /1/. Tarkemmat vaatimukset on esitetty routalevyjen osalta Ratahallintokeskuksen julkaisemissa XPS-routalevyjen teknisissä toimitusehdoissa /2/

Sepeliraide on raide, jossa tukikerroksen materiaalina on raidesepeli.

Soraraide on raide, jossa tukikerroksen materiaalina on raidesora.

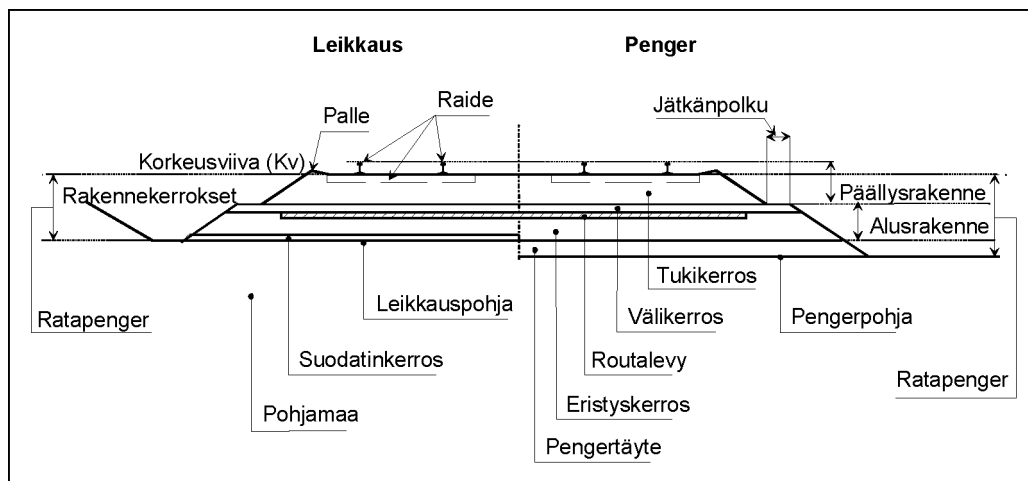
Suodatinkerros estää eristyskerroksen ja pohjamaan sekoittumisen. Suodatinkerroksessa käytettävät materiaalit on esitetty julkaisussa InfraRYL /1/. Yleisiä vaatimuksia voidaan täsmentää hankekohtaisilla vaatimuksilla.

Suunnitteluperusteet on Liikenneviraston kuhunkin suunnitteluvaiheeseen laatima hankekohtainen asiakirja työssä noudatettavista teknisistä ratkaisuksista ja toimintatavoista.

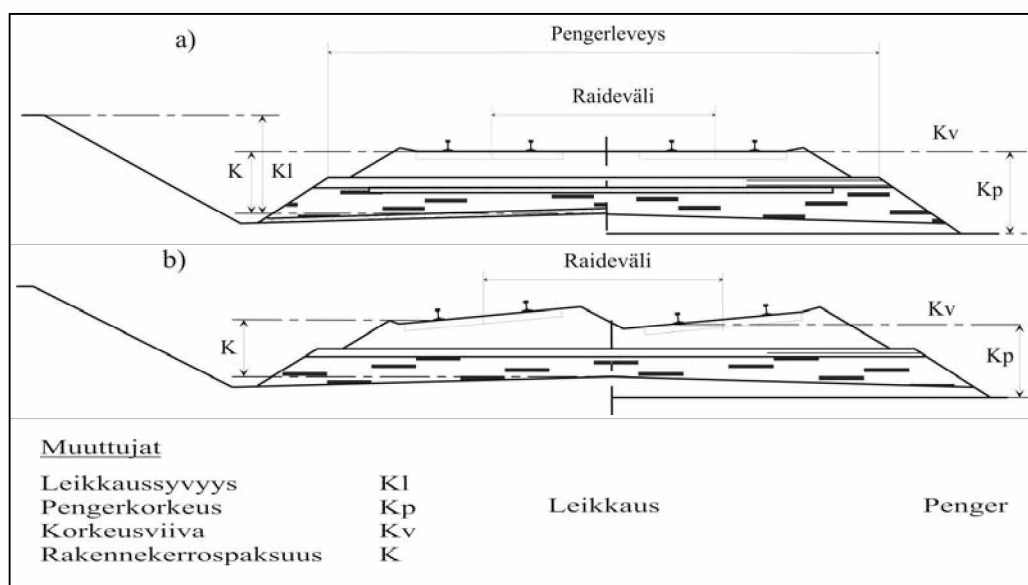
Tukikerros pitää raiteen geometrisesti oikeassa asemassa ja asennossa, jakaa kuormia alusrakenteelle ja muodostaa raiteelle tasaisen ja kantavan alustan. Tukikerroksen materiaalina käytetään raidesepeä tai raidesoraa. Tukikerroksen materiaalien laatuvaatimukset on esitetty julkaisuissa SFS-EN 13450 Raidesepekiiviaineet, SFS-EN 13450 Raidesepekiiviaineet, kansallinen soveltamisohje /3/, SFS-EN 13450 Raidesepekiiviaineet, CE –merkintä /4/ ja Päällysrakennetöiden yleiset laatuvaatimukset (PYL) /5/.

Välikerros muodostaa tukikerrokselle tasaisen ja kantavan alustan ja estää tukikerroksen sekoittumisen alla oleviin rakennekerroksiin. Välikerroksen materiaali-vaatimukset on esitetty julkaisussa InfraRYL /1/. Yleisiä vaatimuksia voidaan tämentää hankekohtaisilla vaatimuksilla.

Radan rakenteeseen liittyviä nimityksiä on esitetty kuvissa 1 ja 2.

Kuva 1. Radan rakennearkeisiin liittyviä nimityksiä.

Kuva 2. a) Radan dimensioihin liittyviä nimityksiä ja b) niiden tulkinta, kun rata sijaitsee kaarteessa.

3.2 Radan alus- ja pohjarakenteiden suunnittelun ohjeistus

Radan alus- ja pohjarakenteiden suunnittelussa sovellettavien määräysten ja ohjeiden pätemisjärjestys on seuraava:

- Liikenteen turvallisuusviraston (TraFi) määräykset
- Eurokoodit kansallisine liitteineen (alla on oleellimmat lueteltuina):
  1. EN 1990 Eurokoodi. Rakenteiden suunnitteluperusteet /6/
  2. EN 1991 Eurokoodi 1: Rakenteiden kuormat
  3. EN 1997 Eurokoodi 7: Geotekninen suunnittelu /7/
- Liikenneviraston antamat hankkeen suunnitteluperusteet
- NCCI 1 /8/, NCCI 7 /9/
- Liikenneviraston ohjeet, erityisesti ”Ratatekniset ohjeet, RATO”
- Infrarakentamisen yleiset laatuvaatimukset InfraRYL /1/
- Muut alan yleiset ohjeet, joita ovat julkaisseet esimerkiksi Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL r.y. ja Suomen Geoteknillinen Yhdistys SGY r.y

3.3 Yleiset suunnitteluperusteet

3.3.1 Yleistä

Kaikki rataan liittyvät alus- ja pohjarakenteet ovat joko hyvin vaativia GL3 – esimerkiksi pehmeikölle perustettavat ratapenkereet ja ratakaivannot – tai vaativia GL2-pohjarakennuskohteita. Tästä johtuen niiden suunnittelu edellyttää aina geoteknistä erityisosaamista. Ellei hankekohtaisesti muuta sovita, on seuraamusluokka CC2.

Maanvaraisesti perustettavan radan geotekninen mitoitus samoin kuin mahdollisten vahvistus- ja pohjarakenteiden geotekninen ja rakenteellinen mitoitus on tehtävä siten, että itse pohjarakenteiden samoin kuin niiden varassa olevien rakenteiden painumat ja siirtymät ovat radan turvallisen liikennöinnin kannalta riittävän pienet ja että maapohjan ja rakenteiden varmuus sortumista, murtumista, eroosiota ja halkeilua vastaan on riittävän suuri. Radat suunnitellaan siten, että ne kantavat niille määritellyt kuormat kestävyys- ja muodonmuutosten suhteen tässä ohjeessa esitettyjen vaatimusten mukaan.

Sekä radan maanvaraisen perustamisen että mahdollisten vahvistus- ja pohjarakenteiden mitoitus tehdään ensisijaisesti laskennallisia menetelmiä käyttäen.

Seurantamittauksia voidaan käyttää vanhojen ratojen yhteydessä jäljempänä esitetyllä tavalla. Seurantamittauksilla tarkoitetaan ratapenkereen pitkäaikaisen käyttäytymisen seurantaa. Seurantamittauksia on käsitelty liitteessä 4.

TSI-infra:n suomenkielisessä käännöksessä Rautatiejärjestelmän infrastruktuuriosajärjestelmä /10/ käytetty termi ”kantavuus” (capability) tarkoittaa radan kykyä kestää sille kohdistuvia kuormia. Se ei tarkoita ainoastaan penkereen rakennekerrosten kantavuusmitoitusta (esim. Odemark).

Välittömiin korjaustoimenpiteisiin tai liikennerajoituksiin olemassa olevilla radoilla on ryhdyttävä aina, jos radassa todetaan merkittäviä siirtymiä, isoja vaurioita tai kiihtyvää rappeutumista.

3.3.2 Alus- ja pohjarakenteiden käyttöikä

Uuden radan alusrakenteen samoin kuin mahdollisten pohjanvahvistus- ja pohjarakenteiden käyttöikävaatimus on 100 vuotta.

Routalevyjen käyttöikävaatimus on 40 vuotta.

3.3.3 Jako uusiin ja vanhoihin ratoihin

Mitoitusmenettelyn valinta riippuu siitä, luetaanko kohde kuuluvaksi uusiin vai vanhoihin ratoihin. Alla on esitetty kriteerit valinnan suorittamiseksi:

Uudella radalla tarkoitetaan rataa, jonka avulla syntyy junareitti paikkaan, jossa ei sellaista ole ennestään.

Vanhalla radalla tarkoitetaan rataa, joka edellä esitetyn määritelmän mukaan ei ole uusi rata.

Seuraavat esimerkit, joissa tavoitteena on liikenneyhteyden suorituskyvyn parantaminen, ovat siis radan parantamista eivätkä uuden radan rakentamista:

- a) Vanhan radan osan oikaisu
- b) Ohitusradan rakentaminen
- c) Yhden tai useamman raiteen lisärakentaminen vanhalle reitille riippumatta siitä, mikä on alkuperäisten raiteiden ja lisäraiteiden välinen etäisyys.

Vanhaan rataa voi kohdistua seuraavia toimenpiteitä, jotka sinänsä eivät muuta rataa uudeksi radaksi:

- 1) Radan parantaminen (upgrading), jolla tarkoitetaan radan suorituskyvyn parantamista (esim. akselipaino, nopeus)
- 2) Radan uudistaminen (renewal), jolla tarkoitetaan radan osajärjestelmien systemaattista korvaamista siten, ettei radan suorituskky muutu
- 3) Kunnossapito (maintenance)

Poikkeuksena edellä mainittuun tulee pohjarakenteiden ja vahvistusten suunnittelussa huomioida seuraava:

Jos vanha rakenne korvataan kokonaisuudessaan uudella rakenteella, tulee sen mitoitus tehdä uuden radan vaatimusten mukaisesti. Tällaisia rakenteita ovat esimerkiksi:

- a) Uusi silta
- b) Uusi paalulaatta

Sen sijaan mikäli vanhaa rakennetta ei korvata uudella vaan sen kykyä kestää kuormia tarkastetaan tai parannetaan esim. vahvistamalla, tehdään mitoitus vanhan radan vaatimusten mukaisesti. Tällaisia ovat esimerkiksi:

- a) Vastapenkereiden lisääminen
- b) Luiskamassanvaihtojen lisääminen
- c) Massa- tai lamellistabilointi
- d) Olemassa olevan pohjavahvistuksen tai rakenteen vahvistaminen.
- e) Olemassa olevan rakenteen stabiiliteettitarkastelu

3.3.4 Uusien ratojen suunnittelun yleisperiaatteet

Uusien ratojen geotekninen suunnittelu tehdään SFS-EN 1990:n /6/ mukaan. Maa- ja maanpainerakenteet suunnitellaan em. standardin kuormakaavion LM71 mukaisille kuormille. SFS-EN1997-1 /7/ ja sen kansallisen liitteen lisäksi noudatetaan julkaisua ”Eurokoodien soveltamisohje, Geotekninen suunnittelu - NCCI 7” /9/. Edellä mainituissa julkaisuissa määritellään mm. mitoitusmenetelmä, kuormat, varmuusluvut ja kuormien yhdistely.

3.3.5 Vanhojen ratojen suunnittelun yleisperiaatteet

Vanhojen ratojen vanhat rakenteet on suunniteltava kestäväksi standardissa SFS-EN15528 /11/ määritellyt junakuormat. Mitoitusmenettelyn ja varmuuslukujen osalta voidaan noudattaa dokumentteja SFS-EN1997-1 /7/, sen kansallinen liite sekä NCCI 7 /9/. Vaihtoehtoisesti mitoitus voidaan tehdä kokonaisvarmuusmenetelmällä. Vanhojen ratojen uudet rakenteet suunnitellaan kohdan 3.3.4 mukaan.

3.4 Pohjasuhteiden ja maakerrosten geoteknisten ominaisuuksien selvittäminen

Pohjatutkimusten on oltava määrällisesti ja laadullisesti riittävät radan maanvaraisen perustamisen sekä vahvistus- ja pohjarakenteiden laskennallisessa mitoituksessa tarvittavien geoteknisten mitoitusarvojen luotettavaan määrittämiseen.

Uusien ratojen osalta tulee radan alus- ja pohjarakenteiden suunnittelua ja rakentamista palvelevien pohjatutkimusten ohjelmointi ja raportointi tehdä SFS-EN 1997 /7/ mukaisesti. Tämän lisäksi voidaan sekä uusien että vanhojen ratojen osalta käyttää pohjatutkimusten ohjelmoinnissa ja pohjatutkimuksissa käytettävien tutkimusmenetelmien valinnassa soveltuvien osin seuraavissa julkaisuissa annettuja ohjeita:

1. Geotekniset tutkimukset ja mittaukset, TIEH 2100057-08 /12/
2. Radan stabiliteetin laskenta, olemassa olevat penkereet /13/
3. Sillan geotekninen suunnittelu /14/

Laskennallisessa mitoituksessa tarvittavien maakerrosten geoteknisten ominaisuuksien määrittämismenetelmiä on vastaavasti käsitelty mm. Ratahallintokeskuksen julkaisussa ”Radan stabiliteetin laskenta, olemassa olevat penkereet” /7/ ja Liikenneviraston julkaisussa ”Tien geotekninen suunnittelu” /15/.

3.5 Rakennusmateriaalien ominaisuudet geoteknisessä suunnittelussa

Radan alus- ja pohjarakenteiden rakentamisessa käytettävien rakennusmateriaalien laatuvaatimukset on esitetty InfraRYL:ssä /1/. Yleisiä laatuvaatimuksia voidaan aina täsmentää hankekohtaisilla laatuvaatimuksilla.

3.6 Alusrakenneluokat

Radat jaetaan viiteen alusrakenneluokkaan taulukon 1 mukaisesti. Alusrakenneluokan määrää joko henkilöliikenne tai tavaraliikenne riippuen siitä, kumman vaatimustaso on korkeampi.

Jatkuvakiskoraiteisen radan alusrakenteen on oltava aina vähintään alusrakenneluokan 1 mukainen.

Taulukko 1 Alusrakenneluokat.

Alusrakenne- luokka	Henkilöliikenteen suurin sallittu nopeus, V [km/h]	Tavaraliikenteen suurin sallittu nopeus 225 kN akselipainolla, V [km/h]	Tavaraliikenteen suurin sallittu nopeus 250 kN akselipainolla, V [km/h]
0	≤ 50	≤ 40	≤ 40
1	≤ 120	≤ 100	≤ 60
2	≤ 200	≤ 100	≤ 80
3	≤ 250	≤ 120	≤ 100
4	> 250	> 120	> 100

3.7 Mitoitusmenettely ja varmuusluvut

3.7.1 Uudet radat

3.7.1.1 Stabiliateetti

Uusien ratojen stabiliateetti on tutkittava SFS-EN 1990 /6/ mukaan kappaleessa 3.8 esitetyille kuormille. Mitoitusmenetelmän ja varmuuslukujen osalta noudatetaan julkaisuja SFS-EN1997-1 /7/ ja sen kansallinen liite. Lisäksi noudatetaan julkaisua ”Eurokoodien soveltamisohje, Geotekninen suunnittelu - NCCI 7 /9/”.

3.7.1.2 Stabilointi

Uusilla radoilla pilarisyvästabilointia tai määräsyvyyteen ulottuvaa lamelli- tai massa-stabilointia käytettäessä maapohjan kapasiteetin on oltava vähintään kokonaisvarmuuskerrointa $F = 1,4$ vastaava laskien ilman syvästabilointia. Massa- tai lamellistabiloinnin ulottuessa kovaan pohjaan asti tätä vaatimusta ei kuitenkaan ole. Eloperäisten materiaalien stabilointi radan alla ei ole sallittua ilman soveltuvuuden seikkaperäistä selvitystä. Pilarisyvästabiloinnin ja massastabiloinnin yhdistelmän käyttäminen ratapenkereen perustamisessa ei ole sallittua ilman tarkempaa selvitystä stabiloinnin suhteellisista muodonmuutoksista ja muodostuvista vetojännityksistä.

3.7.2 Vanhat radat

3.7.2.1 Stabiliateetti

Vanhojen ratojen rakenteet on suunniteltava kestämään kappaleessa 3.8 määritellyt SFS-EN15528:n /11/ mukaiset junakuormat. Mitoitusmenetelmän ja varmuuslukujen osalta voidaan noudattaa dokumentteja SFS-EN1997-1 /7/, sen kansallinen liite sekä NCCI 7 /9/. Vaihtoehtoisesti mitoitus voidaan tehdä kokonaisvarmuusmenetelmällä. Kuormien yhdistely tehdään NCCI 7 /3/ mukaan. Varmuuslukuina käytetään alla olevia arvoja:

Taulukko 2. Vanhojen ratojen stabiliateetin laskennassa käytettävät kokonaisvarmuusluvut (vaihtoehto Eurokoodin mukaiselle mitoitukselle)

Mitoitustilanne	Kokonaisvarmuusluku F
Tavanomaiset vanhat ratapenkereet ^{1) 2)}	1,5
Siirtymille herkkä rakenteet, junakuorma = 0 kN/m ^{1) 2)}	1,8

1) Koskee myös vastapengertä

2) ”Siirtymille herkkä rakenteet” -kohtaa käytetään, jos ratapenkereen läheisyydessä on esimerkiksi paalutettuja tai muita siirtymille herkkiä rakenteita. Tällöin vaaditaan rivin mukainen varmuustaso ilman junakuormaa niille liukupinnoille, jotka ulottuvat kyseiseen siirtymille herkkään rakenteeseen, sekä 40 m siirtymävyöhykkeelle radan suunnassa.

Siirtymille herkkien rakenteiden kohdalla stabiliateetti tarkastetaan kummallekin yllä olevan taulukon mitoituslaitteelle.

Mitoitustilanteessa "Siirtymille herkätk rakenteet" käytetään lyhytaikaisille kuormille arvoa 0 kPa ja pitkäaikaisille ominaisarvoa. Jako pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin kuormiin perustuu siihen, ehtiikö kuorma aiheuttaa pohjamaahan pysyviä plastisia muodonmuutoksia.

Olemassa olevien ratojen osalta voidaan stabiliteetin parantamisen sijasta asettaa seurantamittaus, kun radan stabiliteetin kokonaisvarmuus ilman uusia stabiliteettia parantavia toimenpiteitä on välillä $F = 1,30 \dots 1,50$. Seurantamittauksia on käsitelty liitteessä 4. Radan stabiliteetin kokonaisvarmuus ei saa missään tilanteessa alittaa arvoa $F = 1,30$, vaan tällöin on ryhdyttävä stabiliteettia parantaviin toimenpiteisiin. Seurantamittauksia on käsitelty liitteessä 4.

3.7.2.2 Stabilointi

Liikennöitävän käytössä olevan raiteen alla ei saa käyttää stabilointia, ilman tarkempaa selvitystä koskien lujittumisvaiheen stabiliteettia ja kestoa. Stabilointia voidaan käyttää radan sivussa.

3.7.3 Radan painumat

3.7.3.1 Pysyvä painuma

Rata on suunniteltava siten, etteivät taulukossa 3 esitetyt tasaisen kokonaispainuman ja pituus- tai sivuttaiskaltevuuden muutoksen enimmäisarvot ylitä radan liikenteelle oton jälkeen.

Vaihealueilla sovelletaan aina alusrakenneluokan 4 mukaisia tasaisen kokonaispainuman ja pituus- ja sivuttaiskaltevuuden muutoksen enimmäisarvoja.

Taulukko 3. Tasaisen kokonaispainuman sekä pituus- ja sivuttaiskaltevuuden muutoksen enimmäisarvot.

Radan alus- rakenne- luokka	Painuma- aika 100 vuotta Tasainen kokonais- painuma [mm]	0-2 vuoden aikana tapahtuva painuma		2-9 vuoden aikana tapahtuva painuma	
		Pituus- kaltevuuden muutos [%]	Sivuttais- kaltevuuden muutos [%]	Pituus- kaltevuuden muutos [%]	Sivuttais- kaltevuuden muutos [%]
0	800	0,4	0,8	0,4	0,8
1	800	0,3	0,6	0,3	0,6
2	500	0,2	0,4	0,2	0,4
3	300	0,15	0,3	0,15	0,3
4	100	0,1	0,2	0,1	0,2

3.7.3.2 Palautuva painuma

Olemassa olevilla maanvaraisesti perustetuilla radoilla ratapölkystä mitattu radan palautuva pystysuuntainen painuma saa mitoitusakselipainon suuruisen kuormituksen vaikutuksesta olla enintään 8 mm pohjamaan ollessa turvetta ja muissa tapauksissa 4 mm.

Uusi maanvaraisesti perustettava rata tulee suunnitella ja rakentaa siten, että radan mitoitusakselipainon suuruinen kuormitus aikaansaa kiskon selässä vähintään 0,3 mm ja ratapölkyn yläpinnassa enintään 3 mm palautuvan pystysuuntaisen painuman.

Uusi rata ja uusi rakenne pitää suunnitella siten, että kiskon selän palautuva laskennallinen painuman muutos on korkeintaan 1,0 mm 20 m matkalla.

Tulopenkereitä on käsitelty Liikenneviraston julkaisussa Sillan geotekninen suunnittelu /14/.

3.7.4 Pengerleveyden mitoitus

Radan pengerleveydellä tarkoitetaan leveyttä, johon alusrakenteen ylin kerros rakennetaan. Näin pengerleveys on normaalisti välikerroksen yläpinnan leveys.

Radan pengerleveyden valinta riippuu seuraavista tekijöistä:

- Radan jäykkyys
- Raiteiden lukumäärä
- Alusrakenneluokka
- Radan geometria
- Raideväli
- Sillan läheisyys

Alusrakenneluokissa 0,1 ja 4 ratapenkereen vähimmäisleveys määräytyy taulukon 1 mukaisesti.

Taulukko 4. Ratapenkereen vähimmäisleveys raiteiden lukumäärän ja raidevälin perusteella alusrakenneluokissa 0, 1 ja 4.

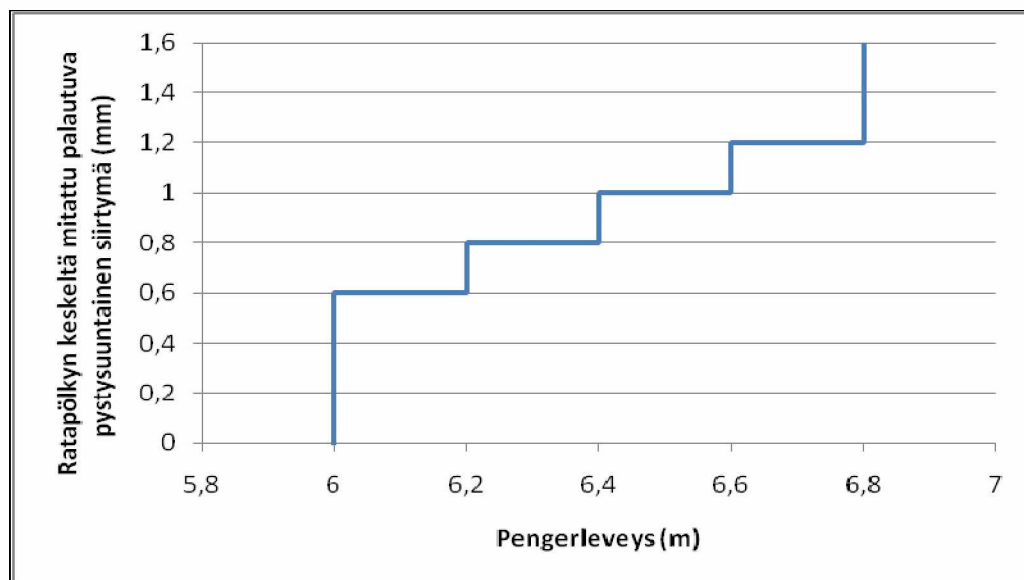
Raiteiden lukumäärä ¹⁾²⁾	Radan alusrakenneluokka	Pengerleveys [m]		Raideväli [m]
		Suoralla	Kaarteessa	
1	0	5,4 ³⁾	5,4 ³⁾	—
1	1	5,4 ³⁾	5,4 ³⁾	—
1	1	6,0	6,0	—
2	1	9,5	9,5	4,1
2	4	12,5	12,5	4,7

o) Siltojen päiden penkereen levennys on suunniteltava ratkaisuna, jossa pengerlevennys ulottuu 4 metrin etäisyydelle reunimmaisen raiteen keskilinjasta 10 m matkalla alkaen sillan siipimuurin päästä ja se muuttuu radan poikkileikkauksen mukaiseksi seuraavan 5 m matkalla.

- 1) Kolme- ja useampiraiteisen radan poikkileikkaukset muodostetaan yksi- ja kaksiraiteisen radan normaalipoikkileikkauksista.
- 2) Pengerleveyttä 5,4 m voidaan käyttää alusrakenneluokan 1 radalla, jos henkilöliikenteen suurin sallittu nopeus $V \leq 120$ km/h sekä tavaraliikenteen suurin sallittu nopeus 225 kN akselipainolla ≤ 80 km/h ja 250 kN akselipainolla ≤ 50 km/h.

Alusrakenneluokkien 2 ja 3 osalta noudatetaan olemassa olevilla radoilla alla kuvattua menettelyä.

Vaadittu ratapenkereen vähimmäisleveys määräytyy ratapölkystä mitatun pystysuuntaisen palautuvan siirtymän perusteella kuvan 3 ja taulukon 5 mukaisesti. Palautuvan pystysuuntaisen siirtymän mittausprosessi on kuvattu liitteessä 3.

Kuva 3. Ratapenkereen (luiskakaltevuus 1:1,5) vähimmäisleveys alusrakenneluokissa 2 ja 3 ratapölkyn keskeltä mitatun palautuvan pystysiirtymän perusteella.

Taulukko 5. Ratapenkereen (luiskakaltevuus 1:1,5) vähimmäisleveys alusrakenneluokissa 2 ja 3 ratapölkyn keskeltä mitatun palautuvan pystysiirtymän perusteella.

Pingerleveys [m]		Mitattu ratapölkyn pystysuuntainen palautuva siirtymä [mm]
Suoralla	Kaarteissa	
6,0 ²⁾	6,4 ^{1) 2)}	<0,6
6,2 ²⁾	6,6 ^{1) 2)}	0,6..0,8
6,4 ²⁾	6,8 ^{1) 2)}	0,81..1,0
6,6 ²⁾	7,0 ^{1) 2)}	1,01..1,2
6,8 ²⁾	7,2 ^{1) 2)}	>1,2

- 1) Kaarrelevitystä käytetään ainoastaan kaarteissa, joiden $R < 3000$ m, jolloin pingerlevitys tehdään kokonaisuudessaan ulkokaarten puolelle. Pingerleveys ilman kaarrelevitystä on $R < 3000$ m kaarteessakin riittävä silloin, kun radan rakenne rajoittuu kiinteään esteeseen (laiturit, kallioleikkaukset, sillat ja tunnelit).
- 2) Siltojen päiden penkereen levennys on suunniteltava ratkaisuna, jossa pingerlevennys ulottuu 4 metrin etäisyydelle reunimmaisen raiteen keskilinjasta 10 m matkalla alkaen sillan siipimuurin päästä ja se muuttuu radan poikkileikkauksen mukaiseksi seuraavan 5 metrin matkalla.

Pingerleveyttä 6,0 m luiskakaltevuudella 1:2 voidaan käyttää korvaavana vaihtoehtona leveydeltään 6,2–6,8 m oleville, luiskakaltevuuteen 1:1,5 rakennetuille ratapenkereille, mikäli se muista syistä arvioidaan mahdolliseksi tai tarkoituksenmukaiseksi.

Myös alusrakenneluokissa 2 ja 3 kaksiraiteisen radan ratapenkereen vaadittu vähimmäisleveys määräytyy ratapölkystä mitatun palautuvan pystysuuntaisen siirtymän perusteella samaan tapaan kuin yksiraiteisellakin radalla ottaen huomioon raideväli taulukon 6 mukaisesti.

Taulukko 6. Kaksi- ja useampiraiteisten ratojen vaadittu vähimmäisraideväli alusrakenneluokissa 2 ja 3.

Radan alusrakenneluokka	Raideväli [m]
2	4,3
3	4,5

Kolme- ja useampiraiteisen radan poikkileikkaukset muodostetaan yksi- ja kaksiraiteisen radan normaalipoikkileikkauksista.

Uusilla ratapenkereillä, alusrakenneluokkien 2 ja 3 radoilla toimitaan seuraavasti:

- 1 Lisäraiteen rakentamisen yhteydessä toimitaan kuten olemassa olevilla radoilla siten, että ratapölkyn siirtymämittaukset tehdään olemassa olevalta raiteelta.
- 2 Kokonaan uudella ratalinjalla voidaan käyttää pengerleveyttä 6,0 m (luiskakaltevuus 1:1,5) mikäli rata sijaitsee karkearakeisten pohjamaiden (Hk, Sr, Mr) alueella. Muissa tapauksissa käytetään pengerleveyttä 6,8 m (1:1,5).
- 3 Mikäli lisäraide tai uudella linjauksella oleva rata perustetaan paalulaatan tai tiivistetyn massanvaihdon varaan, voidaan käyttää pengerleveyttä 6,0 m (1:1,5)

Yllä kuvattu pengerleveyden määrittystapa vastaa ratapenkereen vähimmäisleveyttä enintään 250 kN akselipainolla. Mikäli halutaan tarkastella akselipainon nostoa 250 kN:sta ylöspäin, tulee ratapölkyn pystysiirtymän raja-arvoja skaalata vastaavasti seuraavan esimerkin mukaisesti:

Esimerkiksi jos akselipainoa nostetaan 250 kN:sta 300 kN:iin (korotus 20 %), pitää sallitun pystysuuntaisen siirtymän raja-arvoa pienentää vastaavasti 20 %. Tarvitaan siis 6,8 m leveä ratapenger, jos pystysuuntainen siirtymä $> 0,8 \times 1,2 \text{ mm} \approx 0,95 \text{ mm}$

3.7.5 Routamitoitus

3.7.5.1 Uudet radat, rataoikaisut ja lisäraiteen rakentaminen

Routaeristämättömillä radoilla routimattomien rakennekerrosten kokonaispaksuuden on oltava liitteen 1 kuvan 1 mukainen, kun radan alusrakenneluokka on 2, 3 tai 4. Alusrakenneluokan 1 radoilla routimattomien rakennekerrosten kokonaispaksuus saa kuitenkin olla 0,2 m ja alusrakenneluokan 0 radoilla 0,6 m liitteen 1 kuvan 1 mukaisia arvoja pienempi.

Routaeristettävien ratojen routamitoitus tehdään liitteen 1 mitoituskäyrästä avulla mitoituspakkasmäärän sekä vuotuisen ilman keskilämpötilan perusteella. Liitteen 1 kuvan 1 laadinnassa routamitoitus on tehty käyttäen kerran 50 vuodessa toistuvaa pakkasmäärää (F_{50}). Käyrästä tarvittava mitoituspakkasmäärän toistumisjakso valitaan taulukosta 7 radan alusrakenneluokan perusteella.

Routalevyjen käyttö uusien ratojen, lisäraiteiden ja rataoikaisujen routasuojauksessa edellyttää aina Liikenneviraston lupaa.

Taulukko 7 Routaeristettävän radan routamitoituksessa käytettävän mitoituspakkasmäärän toistumisjakson valinta radan alusrakenneluokan perusteella.

Radan alusrakenneluokka	Mitoituspakkasmäärän toistumisjakso [vuotta]	
	Ratalinja	Vaihdealue
0	5	20
1	20	50
2	50	50
3	50	50
4	50	50

Jos radan väli- ja eristyskerroksen materiaalina käytetään murskattua kiviainesta, on liitteen 1 kuvien mukaisia routimattoman radan rakenepaksuuksia kasvatettava 15 %. Tämä on huomioitu liitteen 2 normaalipoikkileikkausten yhteydessä esitetyissä kokonaisrakennekerrospaksuuksissa (K).

Pohjamaa luokitellaan joko routivaksi tai routimattomaksi. Routivuuden arviointi tehdään julkaisun ”Ratojen routasuojaustarpeen selvittäminen, tutkimusohje” /15/ mukaisesti. Routimattomalla pohjamaalla olevia ratoja ei routasuojata.

3.8.5.2 Parannettavat ja uudistettavat radat

Pohjamaa luokitellaan joko routivaksi tai routimattomaksi. Routivuuden arviointi tehdään julkaisun ”Ratojen routasuojaustarpeen selvittäminen, tutkimusohje” /15/ mukaisesti. Routimattomalla pohjamaalla olevia ratoja ei routasuojata.

Routasuojauksen parantaminen toteutetaan ensisijaisesti siten, että routivat materiaalit vaihdetaan routimattomiin tai toissijaisesti rakenne routasuojataan routalevyjä käyttäen.

Routalevyjä käytettäessä ratarakenteen routamitoitus tehdään liitteen 1 mitoituskäyrästöjen avulla.

Routalevyä 40 mm käytetään vain siirtymärakenteissa.

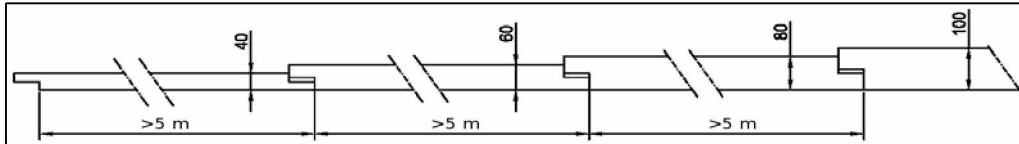
Routalevyjen käyttö edellyttää aina Liikenneviraston lupaa.

Uusien ratojen tapaan myös parannettavilla ja uudistettavilla radoilla on liitteen 1 kuvien mukaisia routimattomia radan rakenepaksuuksia kasvatettava 15 %, jos radan väli- ja eristyskerroksen materiaalina on käytetty murskattua kiviainesta.

Routaeristetyssä rakenteessa routalevyn alapuolella olevan routimattoman alusrakennekerroksen vähimmäispaksuus on 300 mm käytettäessä luonnonmateriaaleja ja 450 mm käytettäessä murskattua kiviainesta. Lisäksi etäisyys

routalevyn alapinnasta ylimpään pohjavedenpintaan tulee olla suurempi kuin routalevyn alla olevan materiaalin kapillaarinen nousukorkeus.

Routalevytetty osuus päätetään aina siirtymäkiilaan. Kuvassa 4 on esitetty esimerkki kiilan rakenteesta. Tarvittaessa voidaan käyttää 5 m pidempiä osuuksia.

Kuva 4. Esimerkki routalevytetyn jakson päättämisestä.

Liitteessä 1 on routamitoituskäyrästöjen sekä pakkasmäärä- ja keskilämpötilakarttojen ohella esitetty esimerkki routamitoituksesta.

Vanhan routalevyn poisto tai paikalleen jättäminen määritetään suunnittelu-perusteissa.

Vaihteiden routasuojaus on esitetty ohjeessa RATO 14.

Rumpujen ja muiden rakenteen epäjatkuvuuskohtien kohdalla on oleellista ensin huolellisesti tarkastella, onko havaittu epätasaisuusongelma lainkaan routimiseen liittyvä vai onko se enemmänkin seurausta routimisesta riippumattomasta rakenteen jäykkyyden ja muodonmuutuskäyttäytymisen muutoksesta. Routaongelmista kärsivien rumpujen kohdalla ongelman aiheuttajana on tarkasteltava myös rummun alapuolisen rakenteen routimisen mahdollisuutta. Rumpujen routaongelmien lievityskeinoina on syytä tarkastella myös mahdollisuutta rumpuputken sisäpinnan lämmöneristykseen, ja erityisesti talvikaudella kuivana olevan rummun tapauksessa rummun päiden lämmöneristyksellä saatavaa etua.

3.7.6 Siltojen ja paalulaattojen mitoitus

Siltoihin liittyvät asia on esitetty ohjeessa 'Sillan geotekninen suunnittelu' /14/. Paalulaattoihin liittyvät asiat on esitetty ohjeessa 'Paalulaatat ja paaluhatturakenteet' /17/.

3.8 Ulkoiset kuormat

3.8.1 Junakuorma

Radan maanvaraisen perustamisen sekä alus- ja pohjarakenteiden mitoituksessa käytettävä pystysuoran junakuorman ominaisarvo saadaan kertomalla kyseisen kuormakaavion perusteella määräytyvät, paikallaan olevan junan aiheuttamaa staattista kuormaa vastaavat nauha- ja akselikuormat asianomaisella sysäyskertoimella ϕ_v . Junakuorman laskenta-arvo saadaan junakuorman ominaisarvosta kertomalla se yhdistelykertoimella ja junakuorman osavarmuusluvulla.

Kappaleessa 3.8.2 on esitetty YTE-rataluokat. Ratoja voidaan suunnitella taulukossa 9 esitetyjä suuremmille akselipainoille ja nopeuksille.

3.8.2 Kuormakaavioiden valinta

UUDET RADAT:

Uusien ratojen geoteknisessä mitoituksessa käytetään SFS-EN1991-2 /18/ mukaista kuormakaaviota LM71.

Suunnittelussa käytetään 350 kN sallittua akselipainoa, ellei hankkeen suunnitteluperusteissa muuta esitetä.

VANHAT RADAT:

Suunnittelussa käytettävä YTE-rataluokka ja siitä seuraava kuormakaavio esitetään suunnitteluperusteissa. Mikäli suunnitteluperusteissa ei ole asiaa esitetty, käytetään voimassa olevan rataverkon kuvauksen mukaista YTE-rataluokkaa.

Taulukko 8. YTE-rataluokat sekaliikenteen osalta

YTE-rataluokka	Lyhenne sekaliikenteen osalta
Uusi keskeinen TEN-verkon rata (IV)	IV-M
Parannettu keskeinen TEN-verkon rata (V)	V-M
Muu uusi TEN-verkon rata (VI)	VI-M
Muu parannettu TEN-verkon rata (VII)	VII-M

YTE-rataluokan perusteella määräytyy käytettävä akselipaino ja kuormituskaavio sekä siihen liittyvä nopeus. Alla olevassa taulukossa on YTE-rataluokittain esitetty junakuormaa ja nopeutta koskevat vaatimukset. Stabiliateetin, painumien ja maanpainerakenteiden mitoituksessa on yleensä mitoittava raskain tavaravaunu tai veturi. Värähtelytarkasteluissa on yleensä mitoittavana suurin sallittu nopeus.

Taulukko 9. YTE-rataluokat ja niitä vastaavat kuormakaaviot (EN-rataluokka – nopeus yhdistelmät)

YTE-rataluokka	Matkustajavaunut (1) (2)	Tavaravaunut	Veturit (1) (3) (4)	Moottorijunat, vetokalusto ja kiskobussit (1) (2)
IV-M	B1 ⁽⁵⁾ – 200	E5 – 100 D4 – 120 B2 – 140	D2 – 200 L6 ₁₉ L6 ₂₀ L6 ₂₁ L6 ₂₂ – 160 D4xL – 140	B1 ⁽⁵⁾ – 200 C2 ⁽⁶⁾ – 180 D2 ⁽⁷⁾ – 120
V-M	B1 ⁽⁵⁾ – 160	D4 – 100	L4 _{21,5} – 160 L4 _{22,5} – 140 L6 ₁₉ L6 ₂₀ L6 ₂₁ L6 ₂₂ – 140	C2 ⁽⁶⁾ – 160 D2 ⁽⁷⁾ – 100
VI-M	B1 ⁽⁵⁾ – 140	B2 – 140 D4 – 120 E4 – 100	D2 – 140 D4xL – 140	C2 ⁽⁶⁾ – 140 D2 ⁽⁷⁾ – 120
VII-M	B1 ⁽⁵⁾ – 120	C2 – 100	L4 _{21,5} – 120 L4 _{21,5} – 100 L6 ₁₉ L6 ₂₀ L6 ₂₁ – 80	B1 ⁽⁵⁾ – 120

Yläindeksit:

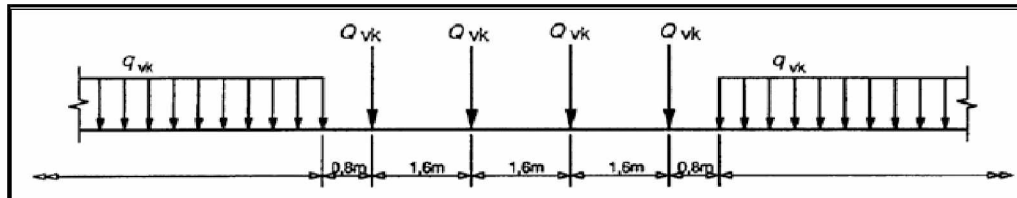
- (1) Matkustajavaunut (mukaan lukien henkilö- ja matkatavaravaunut sekä autonkuljetusvaunut), muu liikkuva kalusto, veturit, moottorivaunut, sähkö- ja dieselmoottorijunat, vetokalustot ja kiskobussit on määriteltävä liikkuvan kaluston YTE:ssä. Kevyet tavaravaunut määritellään matkatavaravaunuiksi, paitsi että niitä voidaan siirtää muodostelmissa, joita ei ole tarkoitettu henkilöiden siirtämiseen.
- (2) Rakenteita koskevat vaatimukset ovat yhteensopivia, kun kyseessä ovat sellaiset matkustajavaunut, matkatavaravaunut, autonkuljetusvaunut, kevyet tavaravaunut tai sähkö- ja dieselmoottorijunissa ja vetokalustoissa olevat vaunut, joiden pituus voi olla 18–27,5 m tavanomaisissa ja taivutissa vaunuissa ja 9–14 m, jos juna on yksiaksellinen.
- (3) Kun tarkistetaan infrastruktuurin vähimmäisvaatimuksia, voidaan vaihtoehtoisina vähimmäisvaatimuksina ilmoitetuille veturiluokille käyttää seuraavia EN-rataluokkia: luokkiin L4_{21,5} L4_{22,5} sovelletaan suuretta D2 ja luokkiin L6₁₉ L6₂₀ L6₂₁ L6₂₂ sovelletaan suuretta D4xL.
- (4) Rakenteita koskevat vaatimukset ovat yhteensopivia, kun kyseessä on korkeintaan kaksi peräkkäistä kytkettyä veturia ja/tai moottorivaunua. Jos suurin tuntinopeus on 120 km/h, rakenteita koskevat vaatimukset ovat yhteensopivia, kun peräkkäin kytkettyjä vetureita ja/tai moottorivaunuja on kolme tai enemmän (tai kyseessä on yhdistelmä, jossa on vetureita ja/tai moottorivaunuja). Veturien ja moottorivaunujen on noudatettava tavaravaunuille asetettuja vastaavia raja-arvoja.
- (5) Rakenteita koskevat vaatimukset ovat yhteensopivia, kun keskimääräinen massa pituusyksikköä kohden kunkin vaunun pituudelta on 2,75 t/m.
- (6) Rakenteita koskevat vaatimukset ovat yhteensopivia, kun keskimääräinen massa pituusyksikköä kohden kunkin vaunun pituudelta on 3.1 t/m.
- (7) Rakenteita koskevat vaatimukset ovat yhteensopivia, kun keskimääräinen massa pituusyksikköä kohden kunkin vaunun pituudelta on 3,5 t/m.

Yllä olevan taulukon vaunutyyppeihin liittyvät merkinnät tarkoittavat kuormakaavio – nopeus pareja. Esimerkiksi D4 – 100 tarkoittaa kuormituskaavion D4 (taulukko 12) mukaista vaunua nopeudella 100 km/h.

3.8.3 Kuormakaaviot

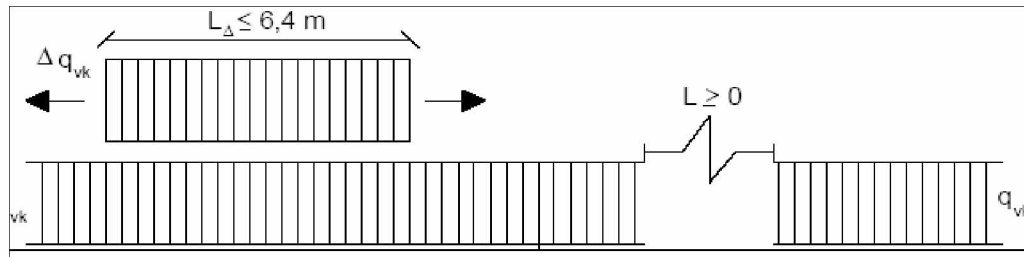
UUDET RADAT:

LM71 kuormakaavio muodostuu nauhakuormasta q_{vk} ja neljästä akselikuormasta Q_{vk} , jotka sijaitsevat 1,6 m etäisyydellä toisistaan. Kuormakaavio LM71 on esitetty kuvassa 5 ja sitä vastaavat akselipainot taulukossa 11.

Kuva 5. SFS-EN1991-2/18/ mukainen kuormakaavio LM71.

Kun radan korkeusviivan ja tarkastelutason välinen etäisyys on suurempi kuin 0,80 m, voidaan kuormakaaviota käsitellä kuvan 6 ja taulukon 10 mukaisesti kahtena tasaisena kuormana q_{vk} ja Δq_{vk} .

Kuva 6. Kuormakaavion LM71 käsittely kahtena tasaisena kuormana.

Taulukko 10. Kuormakaavion LM71 mitoitusakselipainot, niiden tunnukset sekä vastaavat staattiset nauhakuormien ja akselikuormien arvot.

Kaluston sallittu akselipaino [kN]	Mitoituskuorma-kaavion tunnus	Mitoituskuorma-kaavion nauha-kuorma, q_{vk} [kN/m]	Δq_{vk} [kN/m]	Mitoituskuorma-kaavion akseli-kuormat, Q_{vk} [kN]
170	LM71-17	60	58	188
225	LM71-22,5	80	76	250
250	LM71-25	88	84	275
300	LM71-30	106	102	333
350	LM71-35	120	111	370

Edellä esitettyjen kuormakaavioiden käyttö edellyttää 3D-tarkastelua. Mikäli laskenta tehdään tavanomaisella 2D stabiliteettiohjelmalla, käytetään alla olevia kuorman arvoja

Taulukko 11. Kuormakaavion LM71 2D-stabiliteettilaskennassa käytettävät arvot.

Kaluston sallittu akselipaino [kN]	Mitoituskuorma-kaavion tunnus	2D-stabiliteettilaskennassa käytettävä nauhakuorma q_{stab} [kN/m]
170	LM71-17	110
225	LM71-22,5	137
250	LM71-25	149
300	LM71-30	163
350	LM71-35	195

VANHAT RADAT

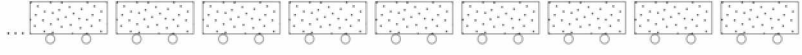

Vanhojen ratojen mitoituksessa käytetään alla olevan taulukon mukaisia kuormakaavioita.

Taulukko 12. SFS-EN15528 /11/ mukaiset kuormakaaviot ja mitoitusakselipainot.

Referenssi vaunu	Akselikuorma P (t)	Metripaino p (t/m)	Mitat
C2	20	6,4	
C3	20	7,2	
C4	20	8,0	
D2	22,5	6,4	
D3	22,5	7,2	
D4	22,5	8,0	
xL-a	20	8,0	
xL-b	22,5	7,4	
E4	25	8,0	
E5	25	8,8	

Alla olevassa taulukossa on esitetty miten taulukon 12 kuormakaavioita tulee ryhmitellä laskennassa.

Taulukko 13. Standardin SFS-EN15528 /11/ mukaiset EN-rataluokat

EN-rataluokka	Referenssivaunujen sijoittelu n ... rajoittamaton lukumäärä
C4	n x C4
D2	n x D2
D3	n x D3
D4	n x D4
D4xL ^a	n x D4 xL-a xL-b xL-a n x D4
E4 ^b	n x E4
E5	n x E5
a D4xL pätee vain vetureille HUOMAUTUS 1 D4xL voidaan käyttää muun tyyppisille liikennevälineille b E4 ja E5 pätee vain tavaravaunuille HUOMAUTUS 2 D4xL > D4, mutta D4xL ≠ E4, E5 HUOMAUTUS 3 Erikoisliikenne voidaan myös luokitella muiden ohjeiden tai erilaisten EN-rataluokkien mukaisesti (esim. EN-rataluokka F - 27,5 t tai G - 30 t)	

Edellä esitettyjen kuormakaavioiden käyttö edellyttää 3D-tarkastelua. Mikäli laskenta tehdään tavanomaisella 2D stabiliteettiohjelmalla, käytetään alla olevia kuorman arvoja.

Taulukko 14. SFS-EN15528 /11/ mukaisten EN-rataluokkien 2D-stabiliteetilaskennassa käytettävät arvot.

EN-rataluokka	2D-stabiliteetilaskennassa käytettävä nauhakuorma q_{stab} [kN/m]
C2	83
C3	
C4	
D2	92
D3	
D4	
D4xL	101
E4	
E5	

3.8.4 Sysäys

Uusien ratojen suunnittelussa sysäyskerroimelle käytetään arvoa $\varphi_v = 1,25$

Vanhojen ratojen suunnittelussa sysäyskerroimelle φ_v käytetään liikennöinti-
nopeudesta ja radan kunnossapitotasosta riippuvaa arvoa. Sysäyskerroin lasketaan
kaavojen 3.8:1 ja 3.8:2 sekä taulukon 3.8:8 mukaan.

$$\varphi_v = 1 + n \cdot \left(1 + 0.5 \frac{V - 60}{K_i} \right), \text{ kun } V > 60 \text{ km/h} \quad (3.8:1)$$

$$\varphi_v = 1 + n, \text{ kun } V \leq 60 \text{ km/h} \quad (3.8:2)$$

n = rataosan kunnossapitotasosta riippuva kerroin
 V = kyseessä olevan junatyypin liikennöinti-
nopeus rataosalla
 $K_i = 80$ tavarajunilla ja $K_i = 190$ matkustajajunilla

Taulukko 15. Rataosan kuntoluokka, kunnossapitotaso ja n -kerroin.

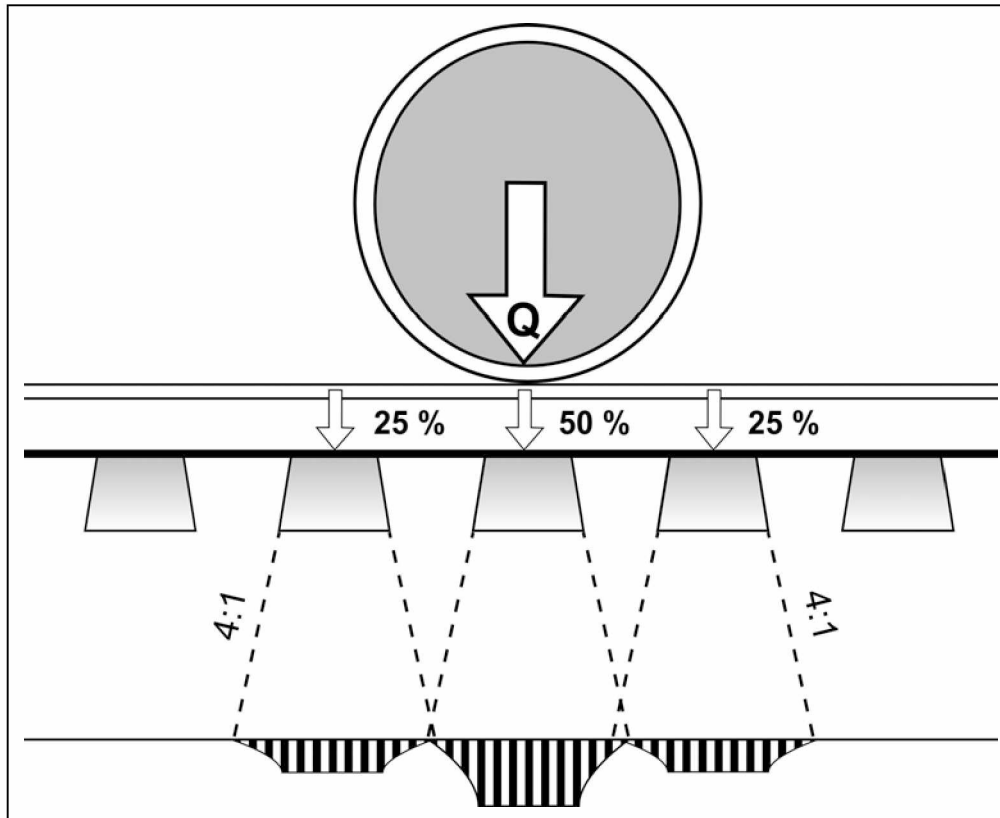
Rataosan kuntoluokka	Kunnossapitotaso	Kerroin n
Korkea kunnossapitotaso	1A, 1AA	0,15
Normaali kunnossapitotaso	1 - 4	0,20
Alhainen kunnossapitotaso	5 - 6	0,25

Pohjarakennustyömaan kohdalla kertoimelle n käytetään aina arvoa $n = 0,25$.

Maanvaraisen penkereen stabiliteetin osalta mitoittava tilanne on pysähtynyt juna,
jolloin sysäyskerroimen arvo on 1,0.

3.8.5 Pystysuorien kuormien jakaantuminen

Pystysuoran junakuorman jakaantuminen ratapölkkyjen kautta ratapenkereeseen voidaan otaksua kuvan 3.7:3 mukaiseksi.

Kuva 7. Pystysuoran junakuorman jakaantuminen ratapölkkyistä ratapenkereeseen. Ratapölkyn pituussuunnassa kuormitus kohdistuu molempiin päihin, runsaalle ratapölkyn kolmasosalle.

Tukikerroksessa kuorman voidaan olettaa jakaantuvan 4:1 kaltevuudessa ja muissa maakerroksissa 2:1 kaltevuudessa.

3.8.6 Vaakakuormat

Junasta aiheutuvan keskipakovoiman vaikutus on otettava huomioon mitoitettaessa kaarteissa sijaitsevan radan stabiilitettä ulkokaarten puolelle. Maanpainerakenteiden mitoituksessa on huomioitava keskipakovoimasta ja sivusuuntaisesta sysäyksestä aiheutuvat voimat.

Keskipakovoimasta aiheutuva kuorman ominaisarvo vaikuttaa 2 m korkeudella kiskon selästä ja lasketaan kaavalla 3.8:3.

$$F = P \cdot \frac{V^2}{9,81 \cdot R} \quad (3.8:3)$$

P = pystykuorma [kN] (ilman sysäyslisää)

R = kaarresäde

v = tavoitenopeus [m/s]

Sivusuuntaisen sysäyskuorman arvoja on annettu taulukossa 16.

Taulukko 16. Kaluston sallittua akselipainoa vastaava sivusuuntainen sysäyskuorma /8/

Kaluston sallittu akselipaino [kN]	Sivusuuntainen sysäyskuorma [kN]
350	146
300	133
275	121
250	110
225	100
170	75

3.8.7 Muut radan alus- ja pohjarakenteisiin kohdistuvat kuormat

Junakuorman lisäksi radan alus- ja pohjarakenteiden mitoituksessa tulee ottaa huomioon myös muut tapauskohtaisesti määräytyvät rakenteita kuormittavat tekijät, kuten ratapenkereen sisäisestä maanpaineesta paaluperustuksille ja paalulaatoille aiheutuvat vaakakuormat sekä paaluihin kohdistuvan negatiivisen vaippahankauksen vaikutus.

3.8.8 Työkonekuormat

Rakentamisen aikaisissa tilanteissa työkonekuorman ominaisarvoksi on otaksuttava vähintään 10 kPa suuruista tasaista pintakuormaa vastaava kuorma. Laaja-alaisena vaikuttavien työkonekuormien suuruus on kuitenkin arvioitava tapauskohtaisesti erikseen. Raskaiden työkoneiden osalta – esimerkiksi raskaat autonosturit, kaivin-paalukoneet, dumpperit ja raskaat paalutuskoneet – työkonekuorman suuruus on myös arvioitava tapauskohtaisesti erikseen.

Suunnitelmasta tulee ilmetä mitoituksessa käytetty työkonekuorma.

3.8.9 Maanpaine

Ratapenkereessä olevan maanpainerakenteen mitoitus tehdään ohjeen ”Sillan geotekninen suunnittelu” /14/ mukaan.

3.8.10 Vedenpaine ja huokosveden ylipaine

Ratapenkereen läpi ei saa tapahtua jatkuvaa suotovirtausta eli ratapenger ei saa missään olosuhteissa toimia maapatona.

Mitoittava vedenpinta arvioidaan julkaisun ”NCCI 7 /9/” mukaisesti.

Pohjarakennustöiden aiheuttaman huokosveden ylipaineen vaikutus arvioidaan soveltaen Ratahallintokeskuksen ohjetta ”Radan stabiliteetin laskenta, olemassa olevat penkereet” /13/.

Jos huokosveden ylipaineesta aiheutuu vaaraa radan stabiliteetille, huokosveden-paineen kehittymistä on aina seurattava tarkkailumittausjärjestelmän avulla. Hälytys-rajana radan stabiliteettia turvaaviin toimenpiteisiin valmistautumiselle on tällöin se, kun huokosveden ylipaine on saavuttanut puolet etukäteen arvioidusta sortumaan

johtavasta arvostaan. Raja-arvona töiden välittömälle keskeyttämiselle ja radan stabiliteettia turvaavien toimenpiteiden käynnistämiseksi on vastaavasti suunnittelun perustana käytetyn huokosveden ylipaineen arvon saavuttaminen.

3.8.11 Värähtely ja tärinä

Kvasistaattisella menetelmällä, jossa käytetään seisovan junan kuormaa kerrottuna sysäyskertoimella, ei pystytä ennustamaan nopeiden junien aikaansaamaa pengervärähtelyriskiä. Mikäli värähtelyriski on mahdollinen, värähtely arvioidaan dynaamisella analyysillä. Dynaaminen analyysi saattaa olla tarpeen seuraavissa tapauksissa, jos henkilöjunien nopeus tarkasteltavalla raiteella voi olla suurempi kuin 160 km/h.

- 1) Penkereen ja tiiviin tai lujan penkereen alapuolisen maakerroksen yhteenlaskettu paksuus raiteen kohdalla on alle 2,5 m sekä näiden alla on pehmeä, vähintään 1 m paksu turve- taikka liejukerros.
- 2) Penkereen ja tiiviin tai lujan penkereen alapuolisen maakerroksen yhteenlaskettu paksuus raiteen kohdalla on alle 2,5 m sekä näiden alla on savikerros, joka on a) paksuudeltaan vähintään 2 m ja jonka suljettu leikkauslujuus on keskimäärin alle 20 kN/m², taikka b) paksuudeltaan on yli 4 m ja suljetulta leikkauslujuudeltaan keskimäärin alle 30 kN/m².

Jos värähtelyriski on edellä mainittujen ehtojen 1. tai 2. perusteella mahdollinen, tarkempi arviointi voidaan tehdä määrittämällä raiteen alapuolisen maakerroksen leikkausaallon etenemisnopeus. Leikkausaallon etenemisnopeus voidaan määrittää häiriintymättömillä maanäytteillä tehtävillä kokeilla laboratoriossa (Resonant Column taikka Bender-Element -koe) ao. penkereen alapuolisessa maan jännitystilassa taikka suoraan maastossa tehtävillä leikkausaallon etenemisnopeuden mittauksilla kuten nk. Cross-hole -mittauksilla. Savissa, joiden vesipitoisuus on välillä 30...120 %, leikkausaallon nopeus, v_s [m/s], on likimäärin arvioitavissa vesipitoisuuden, w [%], avulla kaavalla 3.8:4.

$$v_s = 135 - 0,75 \cdot w \quad (3.8:4)$$

Leikkausaallon nopeuden tulee olla vähintään 1,4 -kertainen verrattuna henkilöjunan suurimpaan nopeuteen raiteella.

Mikäli rakennustyö tai muu tärinä aiheuttaa maan lujuuden pienenemistä joko häiriintymisen tai huokosvedenpaineen nousun kautta, tulee tämä huomioida suunnittelussa.

3.9 Radan ympäristögeotekniset suunnittelu- perusteet

3.9.1 Junaliikenteen aiheuttama tärinä

Uusien ratojen suunnittelussa ja perustamisessa liikennetärinästä aiheutuvat ympäristöhaitat on otettava huomioon siten, ettei tärinästä aiheudu vaurioita rakennuksille tai kohtuutonta häiriötä rakennuksissa oleville ihmisille.

Junaliikenteestä syntyvän tärinän voimakkuus alueilla, joita käytetään, taikka on suunniteltu käytettäväksi, asumiseen tai sitä vastaaviin tarkoituksiin, ei saa ylittää viitteessä /19/ esitettyjä tärinän tunnuslukuja. Tunnusluvut on annettu häiritsevyyden suhteen ja ihmisen herkkyyden suhteen painotettuina. Uusille radoille ja radoille, joilla liikennenopeutta tai akselipainoja nostetaan aikaisempaan verrattuna, sovelletaan tärinän tunnusluvun luokkaa C (ks. viite 19). Vanhoilla radoilla sovelletaan luokkaa D. Vertailu tärinän tunnuslukujen suhteen tulee tehdä erikseen sekä vaaka- että pystysuunnissa. Tapauskohtaisesti voidaan arvioida haitan kohtuullisuuden ja tärinähaitan pienentämisen keinojen käytettävyyden perusteella sovellettavat tunnusluvut hanke- ja aluekohtaisesti.

Rakennusten ja rakenneosien vaurioituminen tapahtuu yleensä merkittävästi häiritsevyyttä suuremmilla tärinätasoilla. Radan suunnittelussa vaurioitumisen suunnitteluarvona voidaan käyttää heilahdusnopeuden maksimiarvoa. Perinteisesti rakennetuille betoni-, tiili- tai puurakennuksille perustuksesta mitatun värähtelyn maksimiarvon tulee olla pienempi kuin 4 mm/s, kun dominoiva värähtelytaajuus on alueella alle 10 Hz. Taajuusalueella 10 - 30 Hz raja-arvo on 5 mm/s ja yli 30 Hz:n alueella 6 mm/s.

Erityisen ongelmallisia tärinän leviämisen suhteen ovat savikkolaaksopainanteet. Savikkoalueilla värähtely leviää tehokkaasti ja leviävän tärinä taajuus on useimmiten alle 10 Hz. Tällöin riskinä on rakennuksen rungon ja kantavien lattioiden resonanssi.

Liikennetärinä niveltyy kiinteästi alueiden maankäytön suunnitteluun. Vaikutusten arvioimisessa alueiden käyttöön tulee olla tarvittaessa yhteydessä kuntien maankäytön suunnitteluun.

3.9.2 Rakentamisesta aiheutuvat vaikutukset

Rakennustöiden ympäristölle aiheuttamia vaikutuksia voivat olla muun muassa pohjaveden alentuminen, maanpinnan painuminen tai kohoaminen ja maan sivuttaissuuntaiset liikkeet, paalutus-, louhinta- ja tiivistystöiden aiheuttama tärinä sekä melu ja pöly. Näiden vaikutukset otetaan huomioon InfraRYL:n /1/ asianomaisissa osissa esitetyllä tavalla.

3.10 Radan normaalipoikkileikkaukset

Radan rakenteesta on laadittu normaalipoikkileikkaukset, joissa on esitetty rakennetyyppien mitat. Normaalipoikkileikkausten mitat ovat minimimittoja. Normaalipoikkileikkausten pohjalta laaditaan tarvittaessa hankekohtaiset tyyppipoikkileikkaukset ja paalukohtaiset poikkileikkaukset.

Radan normaalipoikkileikkaus ilmoitetaan lyhenteillä, jotka muodostetaan seuraavien periaatteiden mukaisesti (kuva 8):

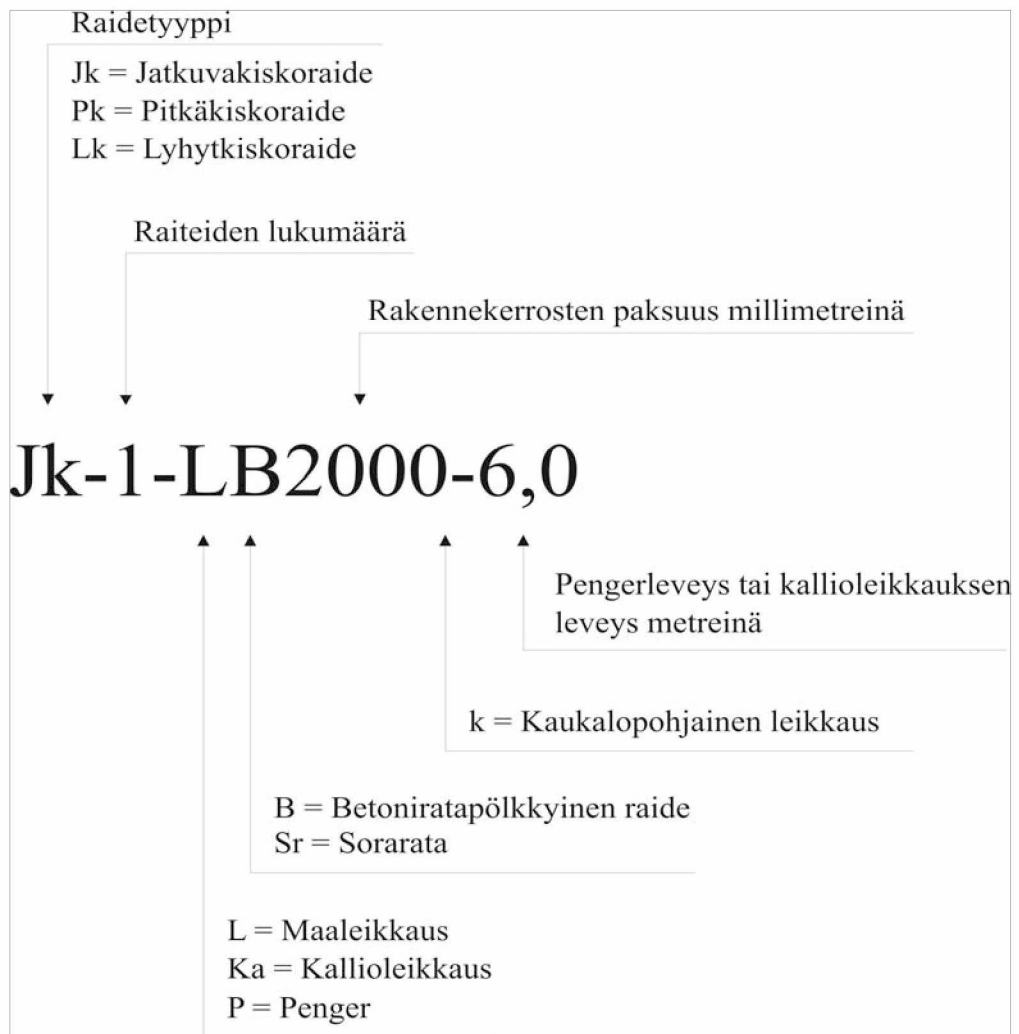
- 1) Raidetyypit ilmaistaan lyhenteillä Jk, jatkuva-, Pk, pitkä- ja Lk, lyhytkiskoraide
- 2) Raiteiden lukumäärää ilmaistaan raidetyyppejä kuvaavan lyhenteen jälkeen
- 3) Maaleikkausten rakennetunnus on L, penkereen P ja kallioleikkauksen Ka
- 4) Kirjaintunnus B tarkoittaa betoniratapölkkyraidetta
- 5) Soraradan tunnuksena käytetään merkintää Sr
- 6) Rakennekerrosten yhteispaksuus ilmoitetaan millimetreinä
- 7) Kirjaintunnus k tarkoittaa kaukalopohjaista leikkausta
- 8) Rakenteen pengerleveys sekä kallioleikkauksen leveys suoralla radalla ilmoitetaan metreinä

Esimerkiksi lyhenne Jk-2-LB2000-10,3 tarkoittaa seuraavaa: Jatkuvakiskoinen kaksiraiteinen sepelöity betoniratapölkkyinen maaleikkausrakenne, jonka rakennekerrospaksuus on 2000 millimetriä ja pengerleveys 10,3 metriä.

Kolme- ja useampiraiteisen radan poikkileikkaus muodostetaan yksi- ja kaksiraiteisen radan normaalipoikkileikkauksista.

Normaalipoikkileikkauspiirustukset on esitetty liitteessä 2.

Tunnelipoikkileikkaukset on esitetty RATO:n osassa 18 ”Rautatietunnelit”.

Kuva 8. Normaalipoikkileikkauksen lyhenteen muodostaminen. Kaukalopohjan leikkausta ei ole esitetty kuvan merkinnässä.

3.11 Kävelykulkutiet

3.11.1 Yleistä

Kävelykulkutie on vaihtotyöhenkilökunnan jalankulkuun tarkoitettu väylä ratapihalla.

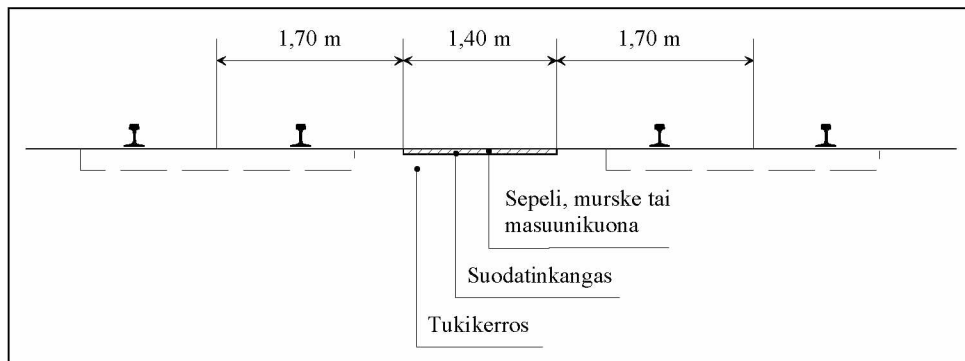
Kävelykulkutien suunnitteluperusteet on esitetty RATO:n osassa 7 ”Rautatieliikennepaikat”.

3.11.2 Kävelykulkutien poikkileikkaus ja materiaalit

Kävelykulkutien pohja ratapiha alueella on tukikerros. Kävelykulkutie tehdään ratapihalla 1,40 m levyisenä tiivistämällä kerroksen pintaosa ja päällystämällä se enintään 50 mm paksuisella kerroksella mursketta, jonka maksimiraekoko on 25 mm.

Jos kävelykulkutien materiaali sisältää 0...12 mm lajitetta enemmän kuin 10 %, se erotetaan raidesepelistä käyttöluokan 2 suodatinkankaalla (kuva 9).

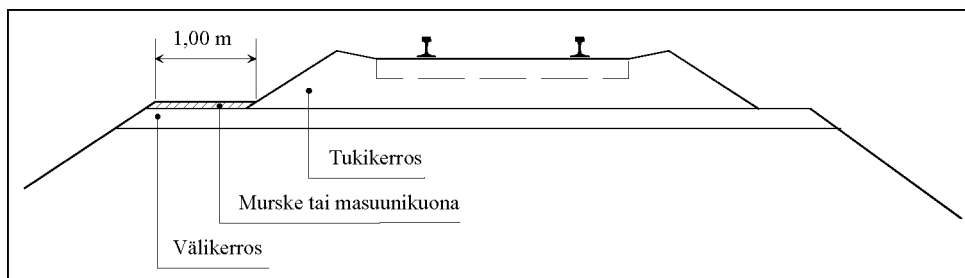
Työturvallisuuskäytännöistä johtuen kävelykulkutien materiaalina suositellaan käytettäväksi vaaleaa kiviainesta.

Kuva 9. Kävelykulkutien poikkileikkaus ratapihalla.

Ratalinjalla pengertä levennetään soralla tai hiekalla siten, että kävelykulkutie, joka tehdään ratalinjalla 1,00 m levyisenä, mahtuu penkereelle (kuva 10). Kävelykulkutien pinta päällystetään murskeella, jonka raekoko on 0...12 mm tai 0...25 mm.

Kävelykulkutien ja raiteen risteyskohdassa on kävelykulkutien pinnassa käytettävä raidesepeliä tai tasoristeyksen kansirakennetta TraFin määräyksen mukaisesti /10/.

Kuva 10. Kävelykulkutien poikkileikkaus ratalinjalla.

Viitteet

- /1/ InfraRYL 2006, Infrarakentamisen yleiset laatuvaatimukset.
- /2/ XPS-routalevyjen tekniset toimitusehdot, RHK 291/731/02. Ratahallintokeskus, Helsinki 2002.
- /3/ SFS-EN 13450 Raidesepelikiviaineekset kansallinen soveltamisohje, Ratahallintokeskus 8.11.2004, 1277/731/2002.
- /4/ SFS-EN 13450 Raidesepelikiviaineekset, CE-merkintä, Ratahallintokeskus 25.10.2005, 2612/52/2005.
- /5/ Päälysrakennetöiden yleiset laatuvaatimukset (PYL). Ratahallintokeskus, Helsinki.
- /6/ SFS-EN 1990 Eurokoodi Rakenteiden suunnitteluperusteet. Suomen standardoimisliitto SFS.
- /7/ SFS-EN 1997 Eurokoodi 7: Geotekninen suunnittelu. Suomen standardoimisliitto SFS.
- /8/ Eurokoodin soveltamisohje, Siltojen kuormat ja suunnitteluperusteet – NCCI 1. Liikenneviraston ohjeita 20. ISBN 978-952-255-733-9, Helsinki 2011
- /9/ Eurokoodin soveltamisohje, Geotekninen suunnittelu – NCCI 7. Liikenneviraston ohjeita 35. ISBN 978-952-255-364-5, Helsinki 2013
- /10/ Rautatiejärjestelmän infrastruktuuriasajärjestelmä, TRAFI/18116/03.04.02.00/2012.
- /11/ SFS-EN 15528, Kiskoliikenne. Ratalinjojen luokitus. Rautatievaunujen kuormitusrajat ja infrastruktuuri. Suomen standardoimisliitto SFS.
- /12/ Geotekniset tutkimukset ja mittaukset, Tiehallinto, ISBN 978-952-221-065-4, TIEH 2100057-08, Helsinki 2008.
- /13/ Radan stabiiliteetin laskenta, olemassa olevat penkereet. Ratahallintokeskuksen julkaisu B 15, ISBN 952-445-119-0, Helsinki 2005.
- /14/ Sillan geotekninen suunnittelu, Liikennevirasto
- /15/ Tien geotekninen suunnittelu, Liikennevirasto
- /16/ Ratojen routasuojaustarpeen selvittäminen. Ratahallintokeskuksen tutkimusohje B 8. Helsinki 2002.
- /17/ Paalulaattojen ja paaluhatturakenteiden suunnittelu, Pohjarakenteiden suunnitteluohjeet, Liikenneviraston ohjeita 5/2014, ISBN 978-952-255-407-9, Helsinki 2014

- /18/ SFS-EN 1991-2 Eurokoodi Siltojen liikennekuormat. Suomen standardoimisliitto SFS.
- /19/ Talja, Asko, Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta, 2004. VTT Rakennus- ja yhdyskuntatekniikka, VTT Tiedotteita - Research Notes: 2278. Espoo. 50 s. + liitt. 15 s.

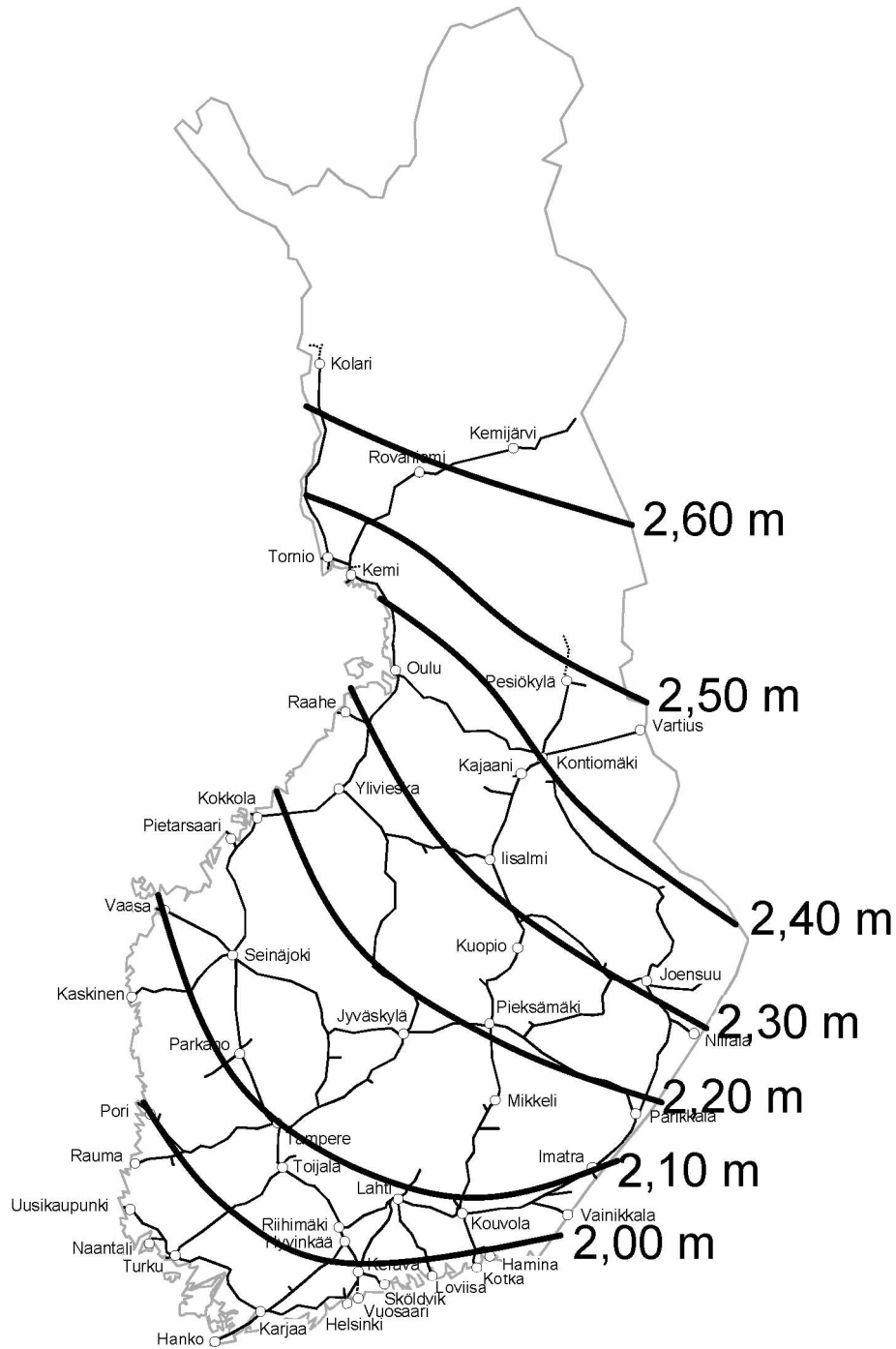
Routamitoituskäyrästöt ja routamitoitus-esimerkki

Taulukko 1. Routalevyypaksuus ja routimattoman rakenteen kokonaispaksuus

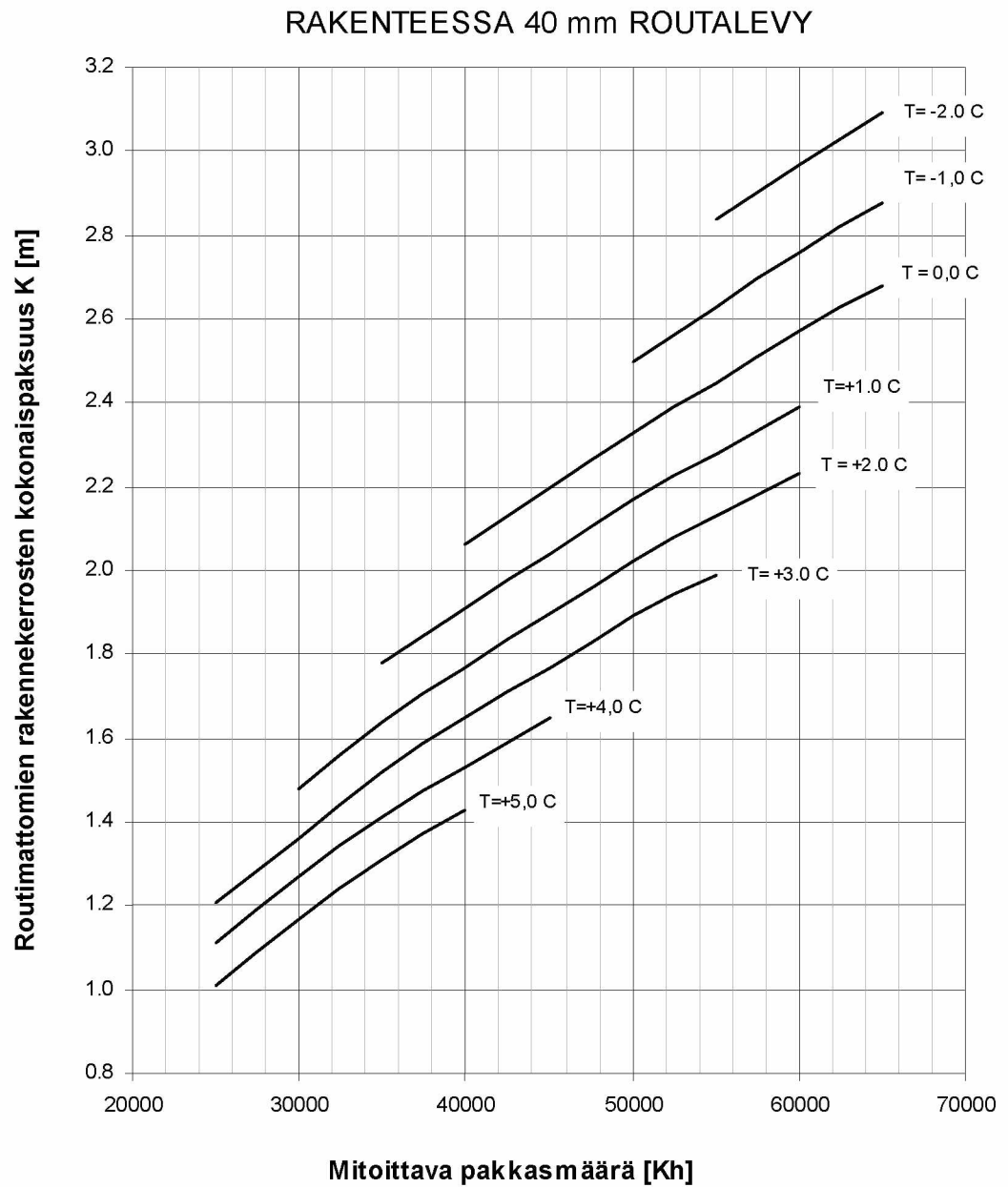
Routalevyypaksuus (mm)	Routimattoman rakenteen kokonaispaksuus (K) vähintään (m)
0 (eristämätön rakenne)	2,15
40	1,65
60	1,39
80	1,18
100	1,04
120	0,92

Taulukon 1 tuloksista on valittavissa routalevyille ja/tai alusrakenteelle sopivin paksuus. Jos esimerkiksi kohde on perusparannuskohde, jossa olemassa olevan routimattoman alusrakenteen paksuus on vaikkapa 1,1 m ja suunniteltu tukikerrospaksuus 0,55 m, kohteeseen tulee perusparannuksen yhteydessä asentaa 40 mm routalevy, jolloin routimattoman rakenteen kokonaispaksuus on 1,69 metriä. Vastaavasti, jos olemassa oleva alusrakennepaksuus on 0,60 metriä ja suunniteltu tukikerrospaksuus 0,55 metriä, asennettavan routalevyn paksuuden on oltava 80 mm, jolloin routimattoman rakenteen kokonaispaksuus (K) on 1,23 metriä.

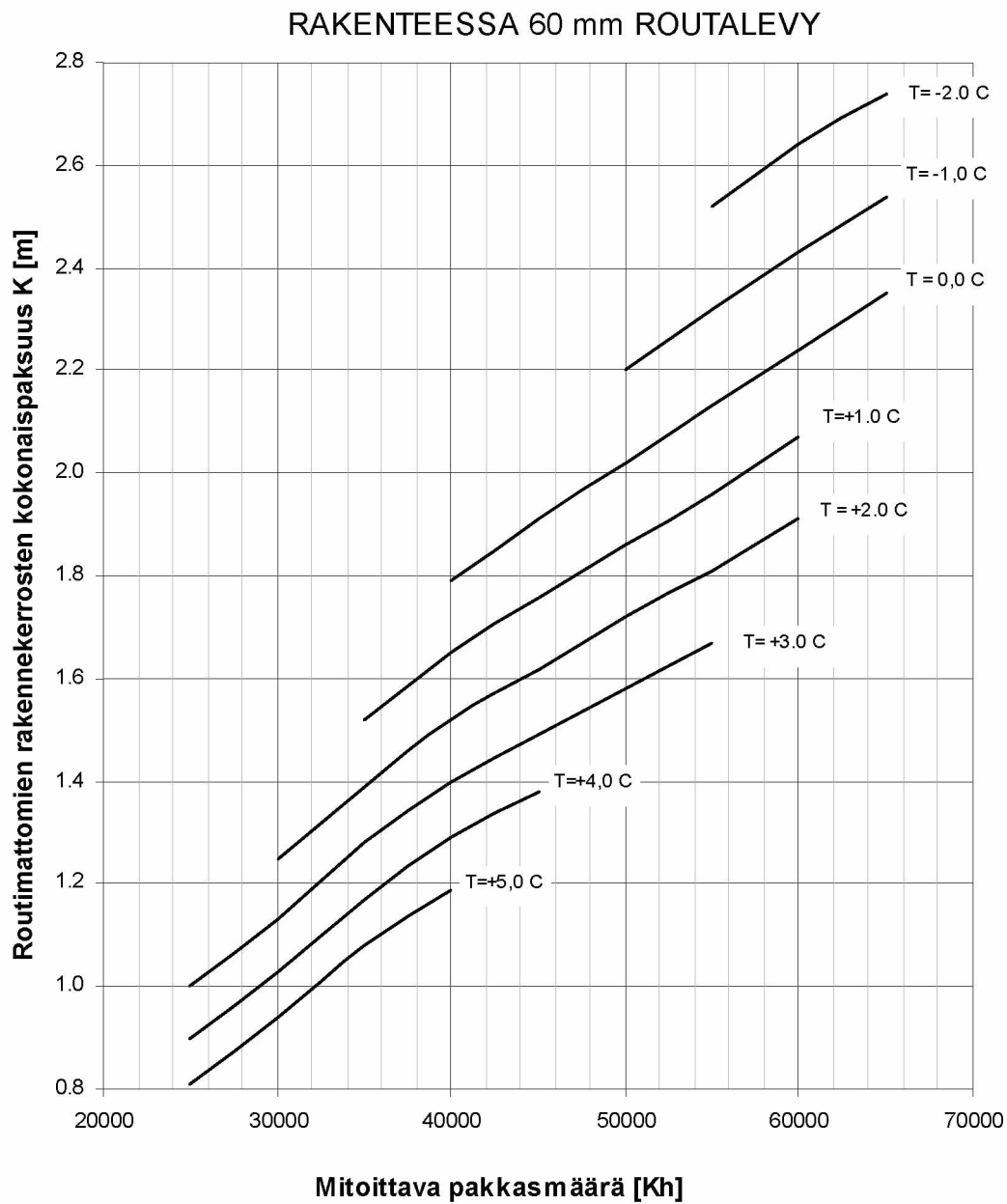
Mitoituskäyrästäoissä on otettu huomioon raidesepekirakeiden painautuminen routalevyyn olettamalla levyn tuhoutuvan painautumisen johdosta 10 mm paksuudelta. Routalevyjen mitoituslämmönjohtavuutena on käytetty arvoa $\lambda=0,050$ W/Km. Lähtöolettamuksista ja laskentamenetelmäeroista johtuen pohjoisessa Suomessa ohuimmalla (40 mm) eristelevyllä radan kerrospaksuuksissa ei saavuteta etuja eristämättömään rakenteeseen verrattuna.

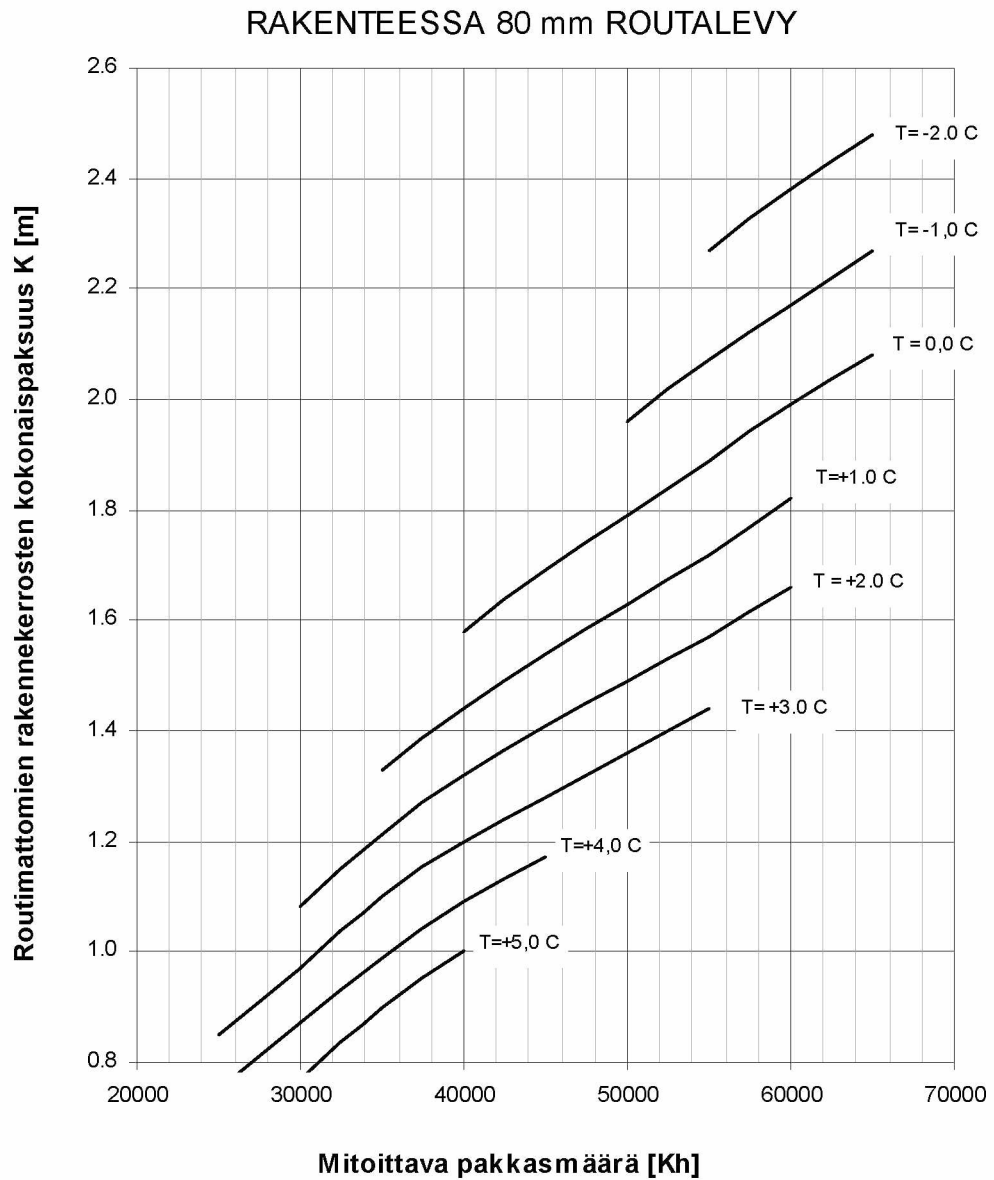
Kuva 1. Routimattoman radan rakennekerrosten kokonaispaksuus (perustuu ilmastotilastoihin kaudelta 1978–2007).

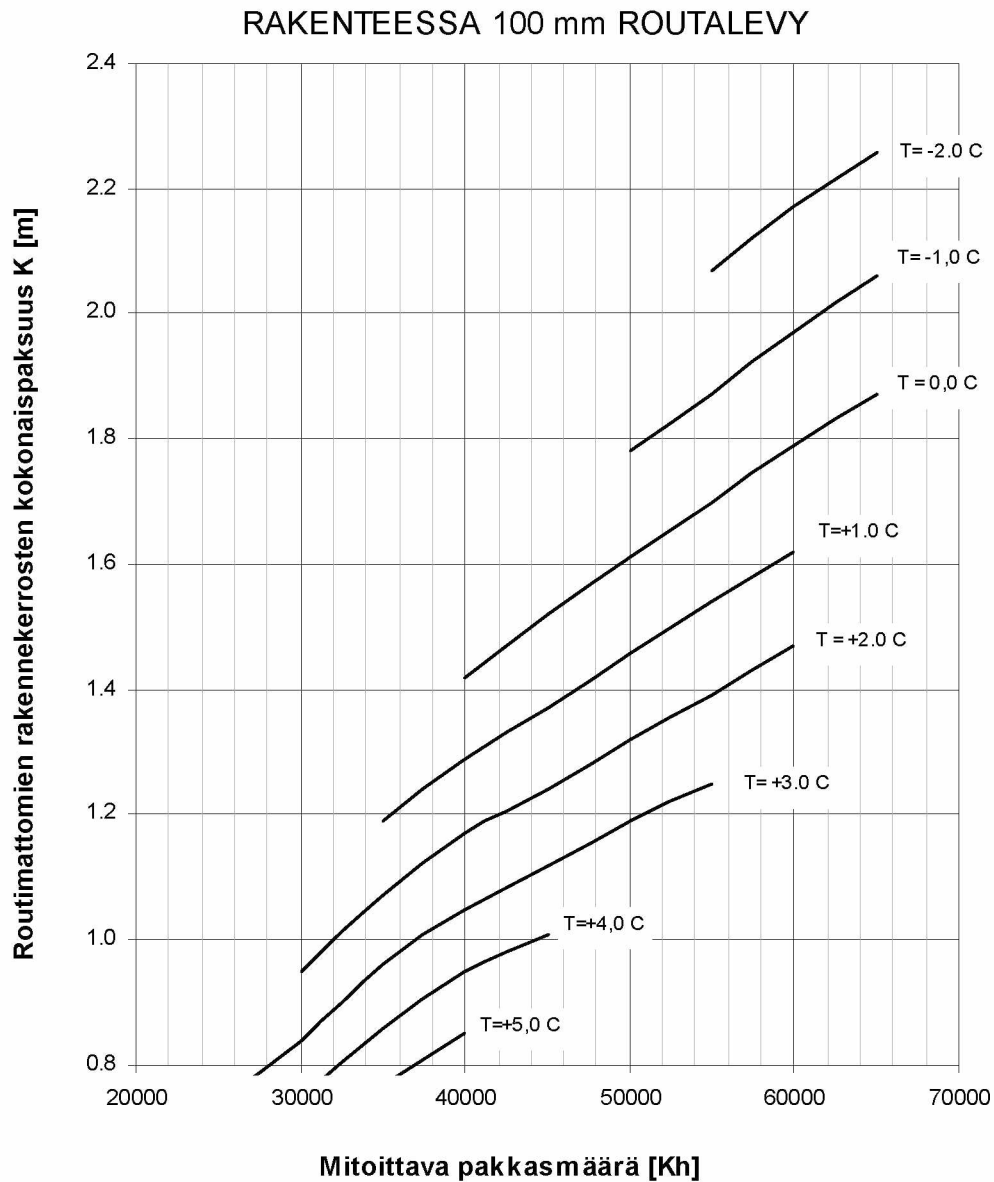
Kuva 2. Routamitoitus 40 mm routalevyllä eristetyssä rakenteessa vuotuisen ilman keskilämpötilan (T) ja mitoittavan pakkasmäärän perusteella.

Kuva 3. Routamitoitus 60 mm routalevyllä eristetyssä rakenteessa vuotuisen ilman keskilämpötilan (T) ja mitoittavan pakkasmäärän perusteella.

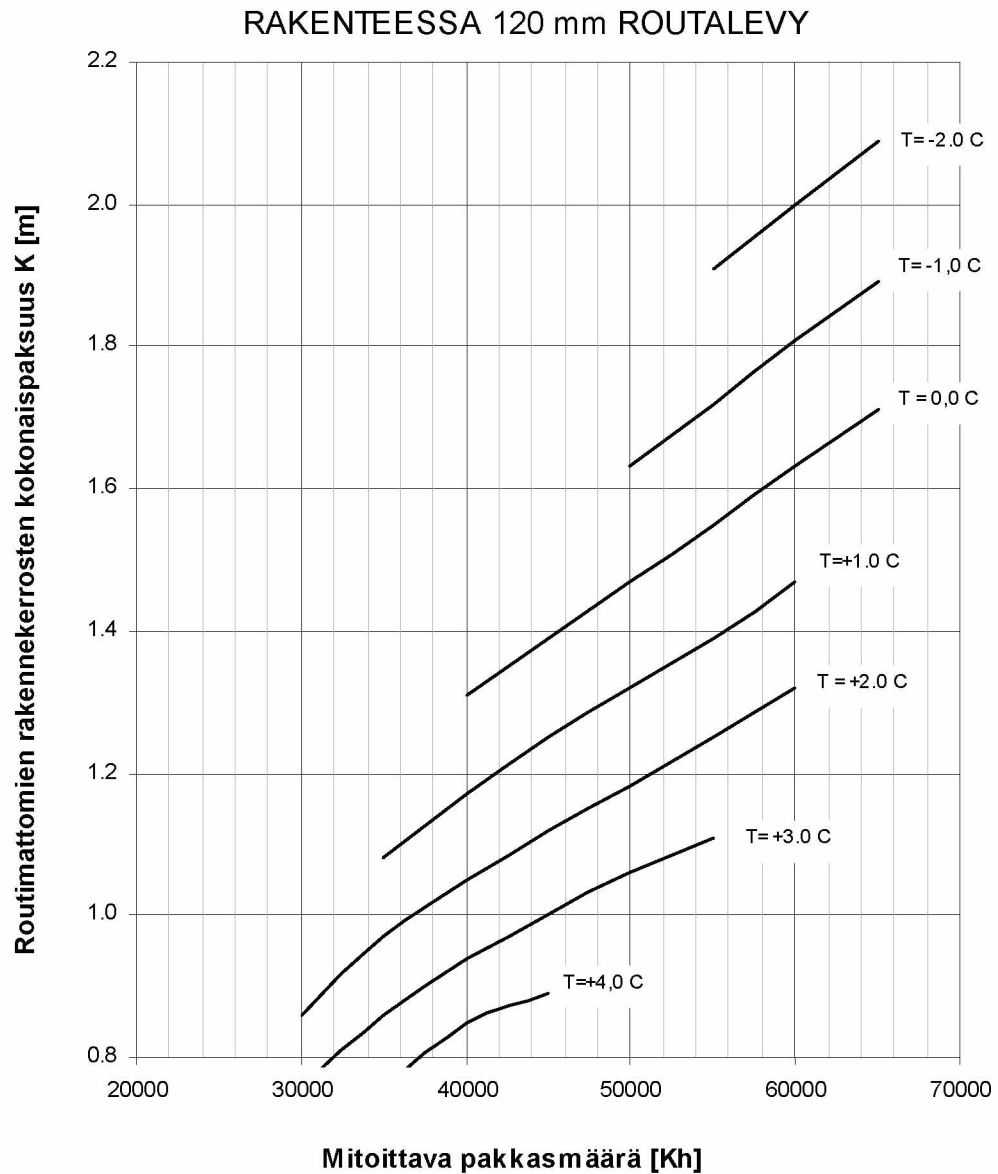

Kuva 4. Routamitoitus 80 mm routalevyllä eristetyssä rakenteessa vuotuisen ilman keskilämpötilan (T) ja mitoittavan pakkasmäärän perusteella.

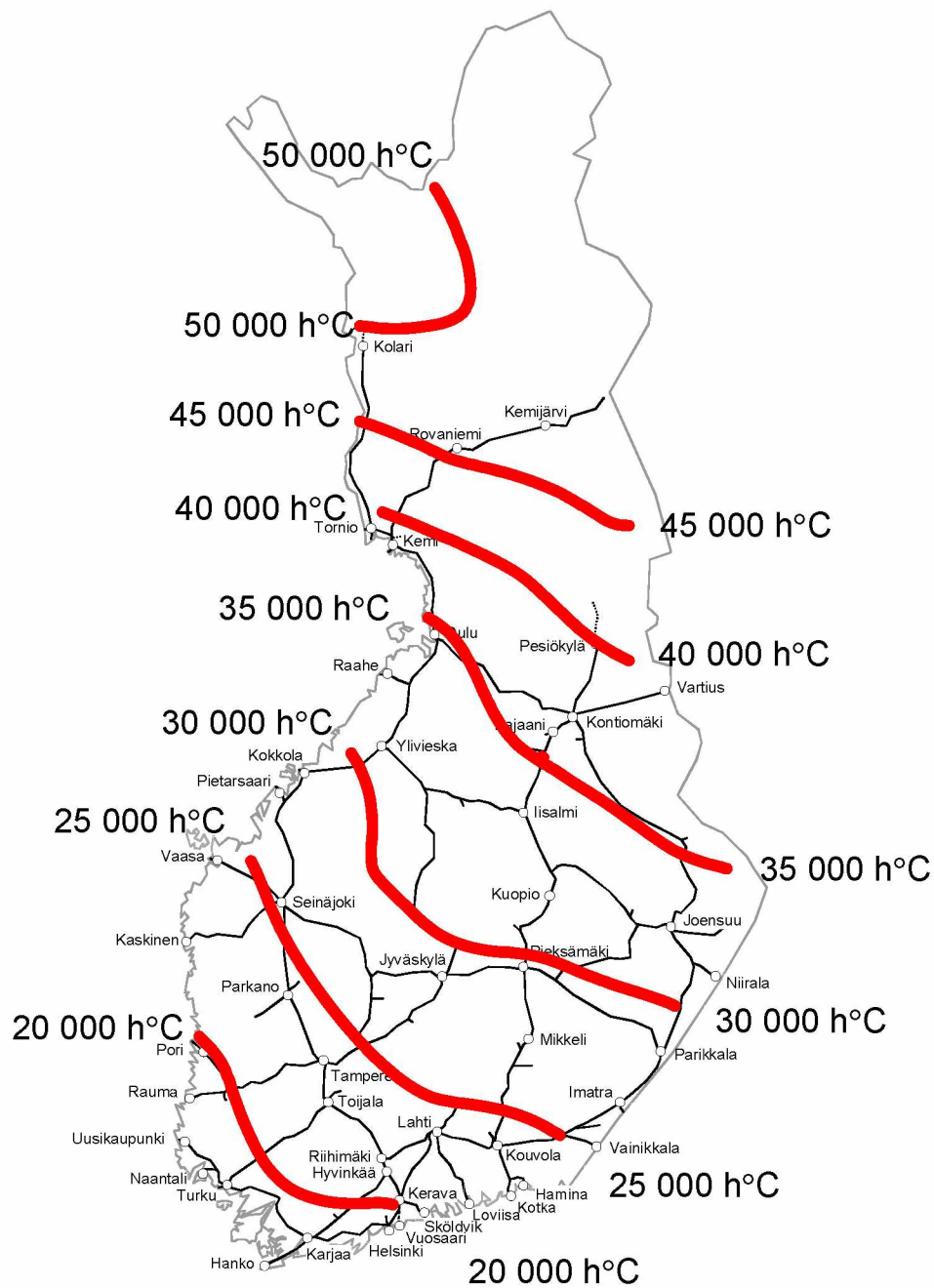

Kuva 5. Routamitoitus 100 mm routalevyllä eristetyssä rakenteessa vuotuisen ilman keskilämpötilan (T) ja mitoittavan pakkasmäärän perusteella.

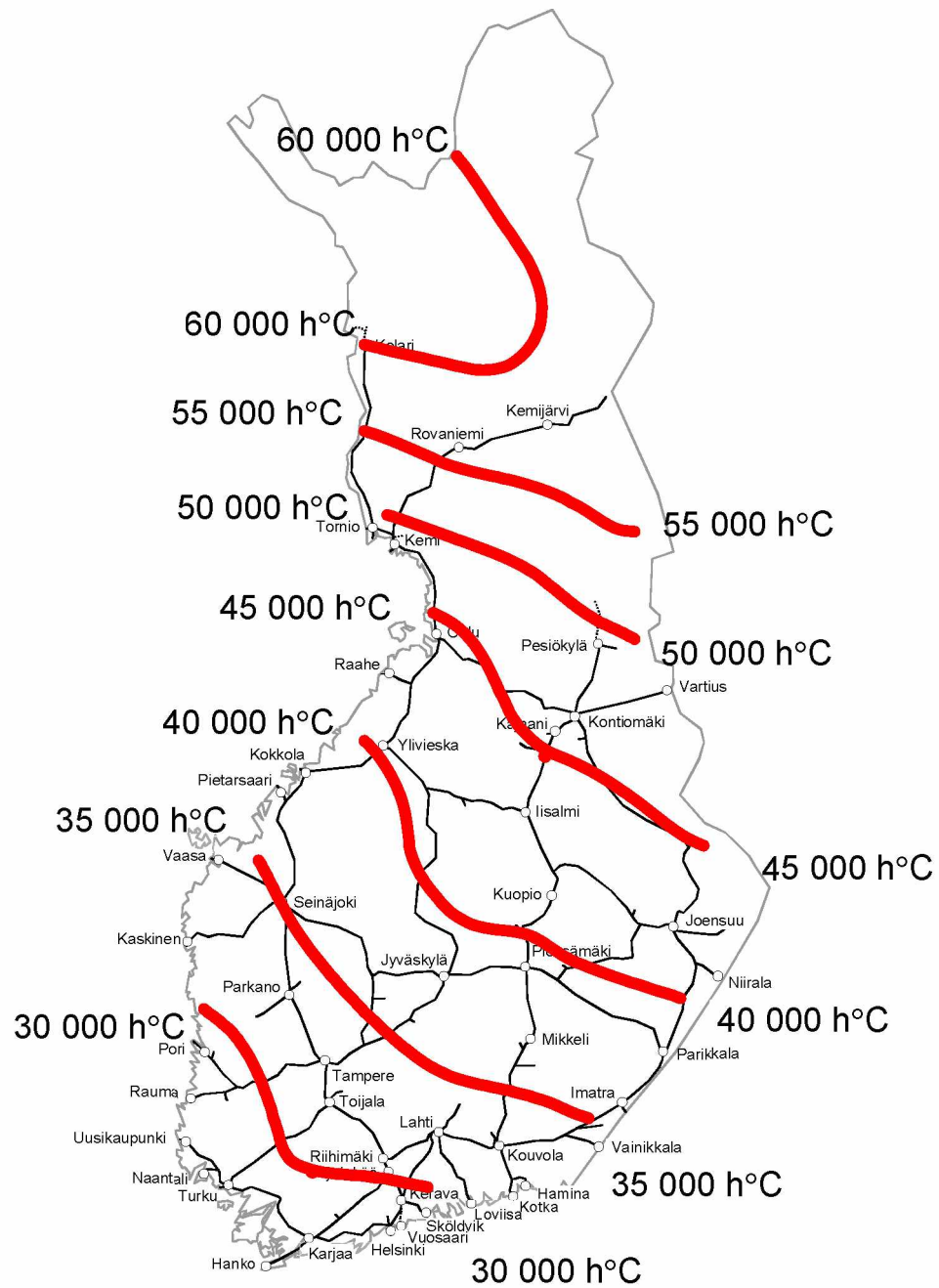

Kuva 6. Routamitoitus yhteispaksuudeltaan 120 mm routalevyillä (kaksi 60 mm routalevyä päällekkäin) eristetyssä rakenteessa vuotuisen ilman keskilämpötilan (T) ja mitoittavan pakkasmäärän perusteella.

Kuva 7. Kerran 5 vuodessa toistuva suurin pakkasmäärä F_5 (h°C) kauden 1978-2007 ilman lämpötilahavaintojen perusteella.

Kuva 8. Kerran 20 vuodessa toistuva suurin pakkasmäärä F20 (h°C) kauden 1978-2007 ilman lämpötilahavaintojen perusteella. vuodessa toistuva suurin pakkasmäärä F5 (h°C) kauden 1978-2007 ilman lämpötilahavaintojen perusteella.

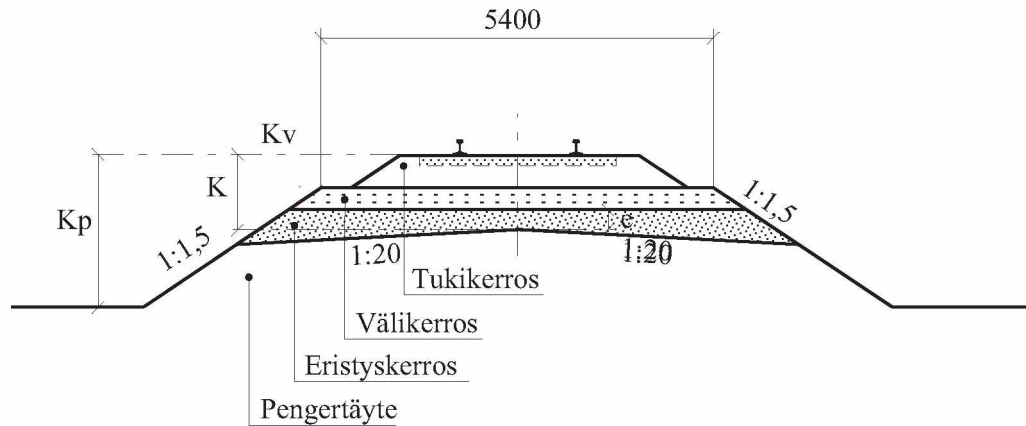

Radan normaalipoikkileikkaukset

Nopeus [km/h]	Normaalipoikkileikkauksen tyyppi		Raide- väli [mm]	Sivu- nro
Yksiraiteisen radan normaalipoikkileikkaukset				
V≤ 120 km/h	Penger	Lk-1-P800-5,4...Lk-1-P2400-5,4 Pk-1-P800-5,4...Pk-1-P2400-5,4		3
	Maaleikkaus	Lk-1-L800-5,4...Lk-1-L2400-5,4 Pk-1-L800-5,4...Pk-1-L2400-5,4		4
		Lk-1-L1400k-5,4...Lk-1-L2400k-5,4 Pk-1-L1400k-5,4...Pk-1-L2400k-5,4		5
V≤ 200 km/h	Penger	Jk-1-PB900-6,0...Jk-1-PB2400-6,0 Jk-1-P800-6,0...Jk-1-P2400-6,0		6
	Maaleikkaus	Jk-1-LB900-6,0...Jk-1-LB2400-6,0 Jk-1-L800-6,0...Jk-1-L2400-6,0		7
V≤ 250 km/h	Penger	Jk-1-PB900-6,8...Jk-1-PB2400-6,8		8
	Maaleikkaus	Jk-1-LB900-6,8...Jk-1-LB2400-6,8		9
Kallio- leikkaus yksi- raiteisella radalla	Kallio- leikkaus	Lk-1-KaB900-12,0 Pk-1-KaB900-12,0 Jk-1-KaB900-12,0 Lk-1-Ka800-12,0 Pk-1-Ka800-12,0 Jk-1-Ka800-12,0		10
	Maaleikkaus- syvyyteen rakennettu kallio- leikkaus	Lk-1-KaB1400-13,9...Lk-1-KaB2400-17,2 Pk-1-KaB1400-13,9...Pk-1-KaB2400-17,2 Jk-1-KaB1400-13,9...Jk-1-KaB2400-17,2 Lk-1-Ka1400-13,9...Lk-1-Ka2400-17,2 Pk-1-Ka1400-13,9...Pk-1-Ka2400-17,2 Jk-1-Ka1400-13,9...Jk-1-Ka2400-17,2		11
Kaksiraiteisen radan normaalipoikkileikkaukset				
V≤ 140 km/h	Penger	Jk-2-P800-9,5...Jk-2-P2400-9,5	4100	12
	Maaleikkaus	Jk-2-L800-9,5...Jk-2-L2400-9,5	4100	13
V≤ 200 km/h	Penger	Jk-2-PB900-10,3...Jk-2-PB2400-10,3 Jk-2-P800-10,3...Jk-2-P2400-10,3	4100 ^{1)/} 4300	14
	Maaleikkaus	Jk-2-LB900-10,3...Jk-2-LB2400-10,3 Jk-2-L800-10,3...Jk-2-L2400-10,3	4100 ^{1)/} 4300	15
	Penger	Jk-2-PB900-10,5...Jk-2-PB2400-10,5 Jk-2-P800-10,5...Jk-2-P2400-10,5	4500	16
	Maaleikkaus	Jk-2-LB900-10,5...Jk-2-LB2400-10,5 Jk-2-L800-10,5...Jk-2-L2400-10,5	4500	17
1) Raidevälillä 4100 mm suurin sallittu nopeus on 140 km/h				

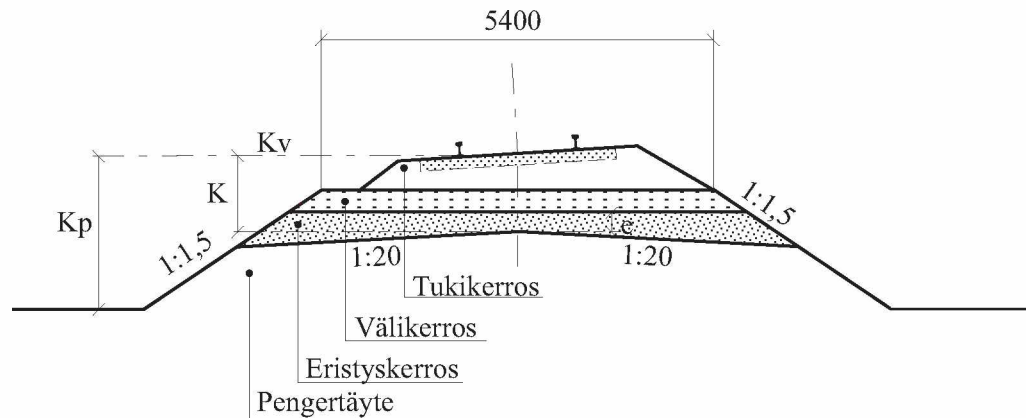
Nopeus [km/h]		Normaalipoikkileikkauksen tyyppi	Raide- väli [mm]	Sivu- nro
$V \leq 250$ km/h	Penger	Jk-2-PB900-11,3...Jk-2-PB2400-11,3	4500	18
	Maaleikkaus	Jk-2-LB900-11,3...Jk-2-LB2400-11,3	4500	19
$V > 250$ km/h	Penger	Jk-2-PB900-11,5...Jk-2-PB2400-11,5	4700	20
	Maaleikkaus	Jk-2-LB900-11,5...Jk-2-LB2400-11,5	4700	21
Kallio- leikkaus kaksi- raiteisella radalla	Kallio- leikkaus	Lk-2-KaB900-16,7 Pk-2-KaB900-16,7 Jk-2-KaB900-16,7 Lk-2-Ka800-16,7 Pk-2-Ka800-16,7 Jk-2-Ka800-16,7	4100/ 4300/ 4500/ 4700	22
	Maaleikkaus- syvyyteen rakennettu kallio- leikkaus	Lk-2-KaB1400-18,8...Lk-2-KaB2400-22,1 Pk-2-KaB1400-18,8...Pk-2-KaB2400-22,1 Jk-2-KaB1400-18,8...Jk-2-KaB2400-22,1 Lk-2-Ka1400-18,8...Lk-2-Ka2400-22,1 Pk-2-Ka1400-18,8...Pk-2-Ka2400-22,1 Jk-2-Ka1400-18,8...Jk-2-Ka2400-22,1	100/ 4300/ 4500/ 4700	23
Tunnelipoikkileikkaukset on esitetty RATO:n osassa 18 Rautatietunnelit				

Suoralla radalla

Pengerkorkeus K_p
Rakennekerrospaksuus K
Korkeusviiva K_v

Kaarteessa

Pengerpohja voidaan tehdä
kaltevuuteen 1:20 raiteen keskilinjasta lukien

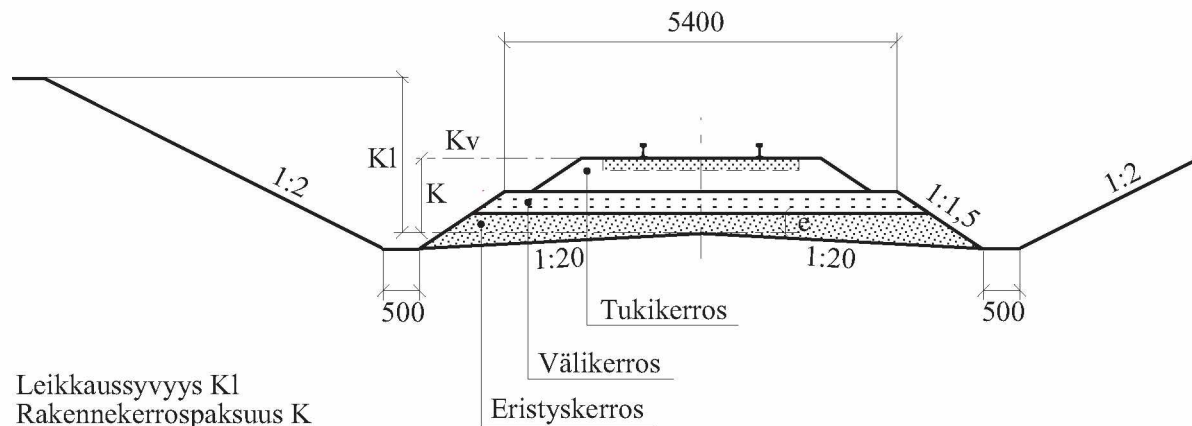
Poikkileikkausmitat							
Raken- ne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta			Eristyskerros murskeesta	
	Betoni- rata- pölkky	Puu- rata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
Puuratapölkkyraide							
P800		450	350	-	800	450	900
P1200		450	300	450	1200	950	1400
P1400		450	300	650	1400	1150	1600
P1600		450	300	850	1600	1350	1800
P1800		450	300	1050	1800	1550	2000
P2000		450	300	1250	2000	1850	2300
P2200		450	300	1450	2200	2050	2500
P2400		450	300	1650	2400	2250	2700

Mittakaava 1:100

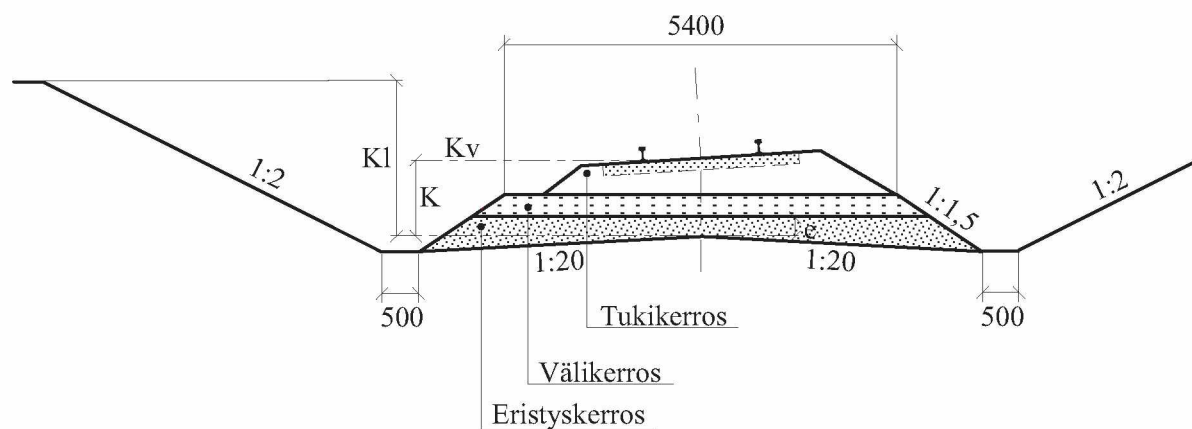
Normaalipoikkileikkaus
Lk-1-P800-5,4...Lk-1-P2400-5,4
Pk-1-P800-5,4...Pk-1-P2400-5,4

Suoralla radalla

Pengerpohja voidaan tehdä
kaltevuuteen 1:20 raiteen keskilinjasta lukien

Kaarteessa

Poikkileikkausmitat							
Rakenne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta			Eristyskerros murskeesta	
	Betoni- rata- pölkky	Puu- rata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
Puuratapölkkyraide							
L800	450	350	-	800	450	900	
L1200	450	300	450	1200	950	1400	
L1400	450	300	650	1400	1150	1600	
L1600	450	300	850	1600	1350	1800	
L1800	450	300	1050	1800	1550	2000	
L2000	450	300	1250	2000	1850	2300	
L2200	450	300	1450	2200	2050	2500	
L2400	450	300	1650	2400	2250	2700	

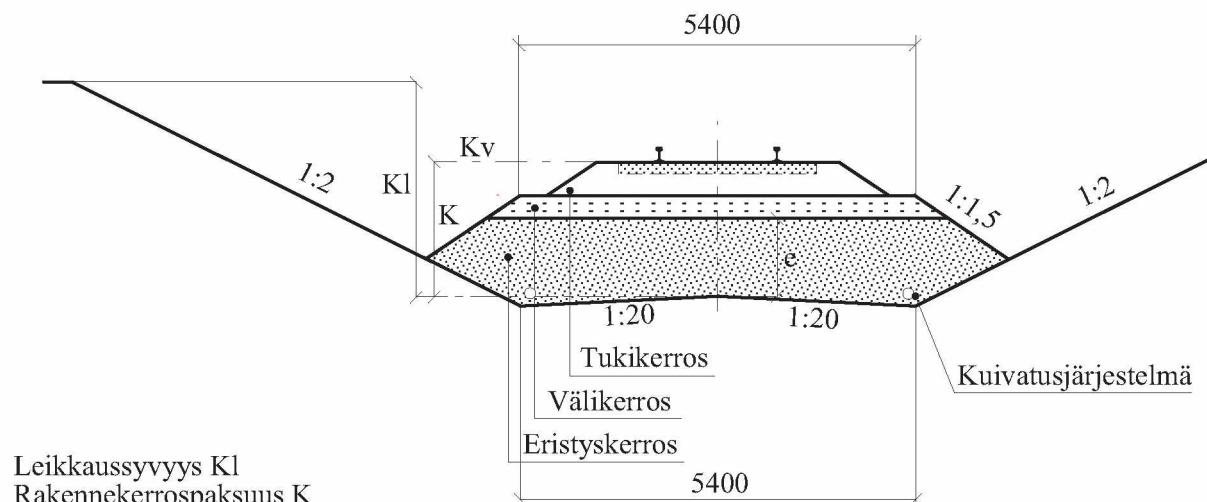

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Lk-1-L800-5,4...Lk-1-L2400-5,4
Pk-1-L800-5,4...Pk-1-L2400-5,4

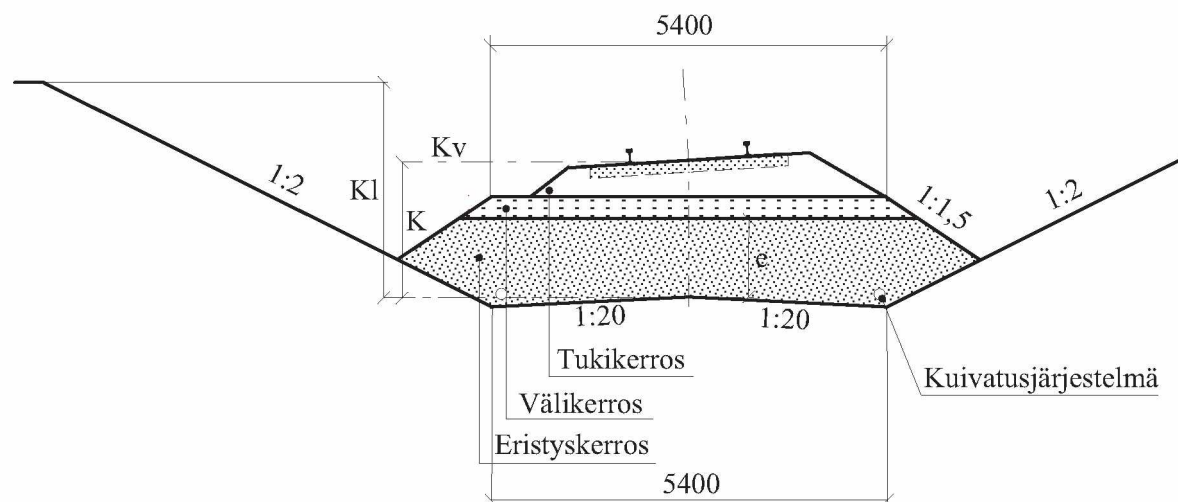

Suoralla radalla

Leikkaussyvyys Kl
Rakennepaksuus K
Korkeusviiva Kv

Kaarteessa

Pengerpohja voidaan tehdä
kaltevuuteen 1:20 raiteen keskilinjasta lukien

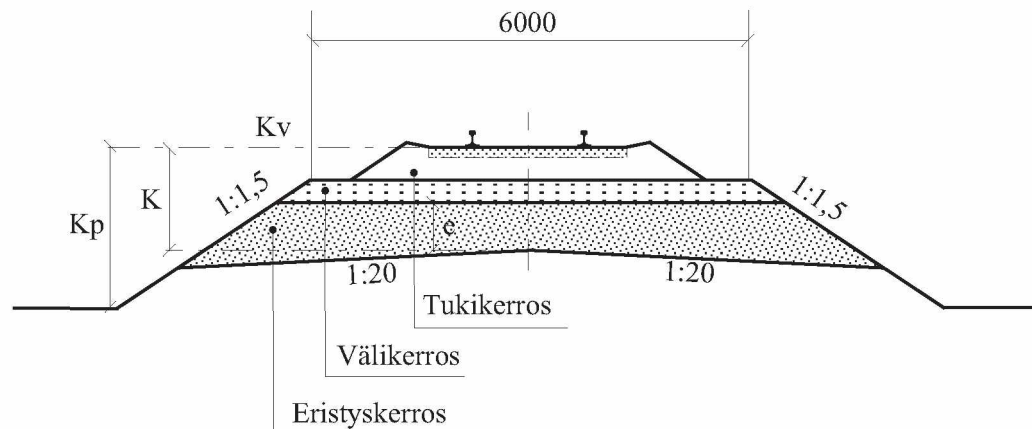
Poikkileikkausmitat							
Raken- ne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta			Eristyskerros murskeesta	
	Betoni- rata- pölkky	Puu- rata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
	Puuratapölkkyraide						
L1400	450	300	650	1400	1150	1600	
L1600	450	300	850	1600	1350	1800	
L1800	450	300	1050	1800	1550	2000	
L2000	450	300	1250	2000	1850	2300	
L2200	450	300	1450	2200	2050	2500	
L2400	450	300	1650	2400	2250	2700	

Mittakaava 1:100

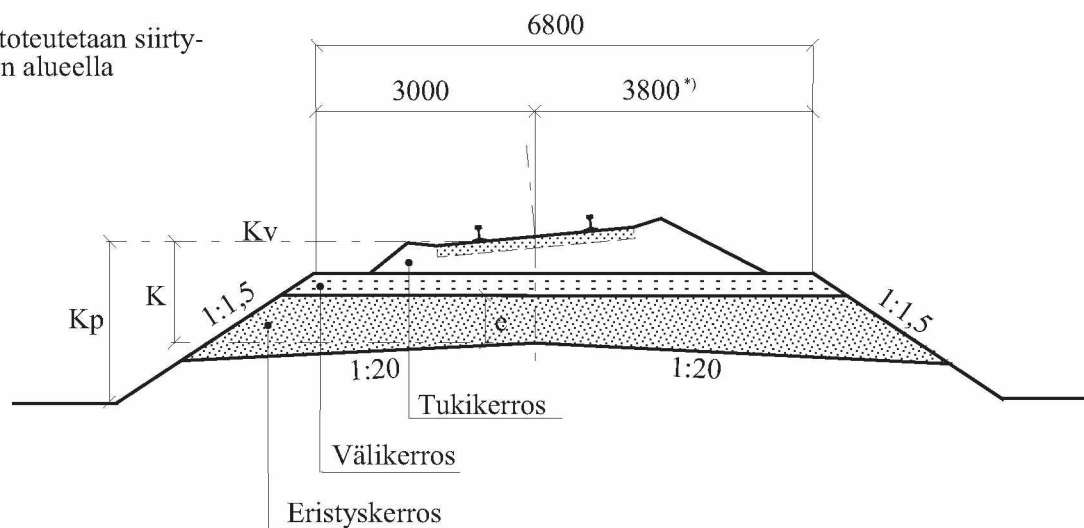
Normaalipoikkileikkaus
Lk-1-L1400k-5,4...Lk-1-L2400k-5,4
Pk-1-L1400k-5,4...Pk-1-L2400k-5,4

Suoralla radalla

Pengerkorkeus K_p
Rakennekerrospaksuus K
Korkeusviiva K_v

Kaarteessa

^{*)} Muutos toteutetaan siirtymäkaaren alueella

Pengerpohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 raiteen keskilinjasta lukien

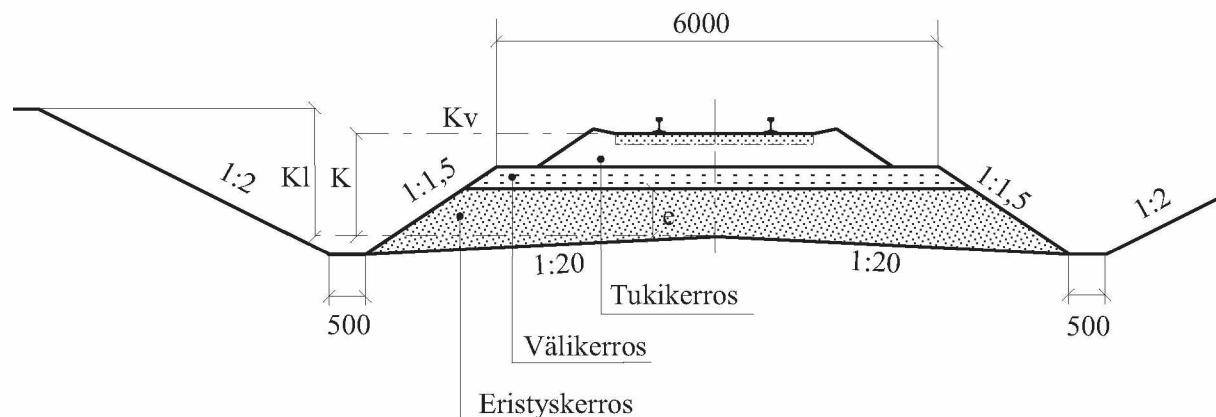
Poikkileikkausmitat							
Rakennetyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta			Eristyskerros murskeesta	
	Betonirata-pölkky	Puurata-pölkky	Välikerros	Eristyskerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
Betonirata-pölkkyraide							
PB900	550		350	-	900	350	900
PB1200	550		300	350	1200	850	1400
PB1400	550		300	550	1400	1050	1600
PB1600	550		300	750	1600	1250	1800
PB1800	550		300	950	1800	1450	2000
PB2000	550		300	1150	2000	1750	2300
PB2200	550		300	1350	2200	1950	2500
PB2400	550		300	1550	2400	2150	2700
Puurata-pölkkyraide							
P800		450	350	-	800	450	900
P1200		450	300	450	1200	950	1400
P1400		450	300	650	1400	1150	1600
P1600		450	300	850	1600	1350	1800
P1800		450	300	1050	1800	1550	2000
P2000		450	300	1250	2000	1850	2300
P2200		450	300	1450	2200	2050	2500
P2400		450	300	1650	2400	2250	2700

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Jk-1-PB900-6,0...Jk-1-PB2400-6,0
Jk-1-P800-6,0...Jk-1-P2400-6,0

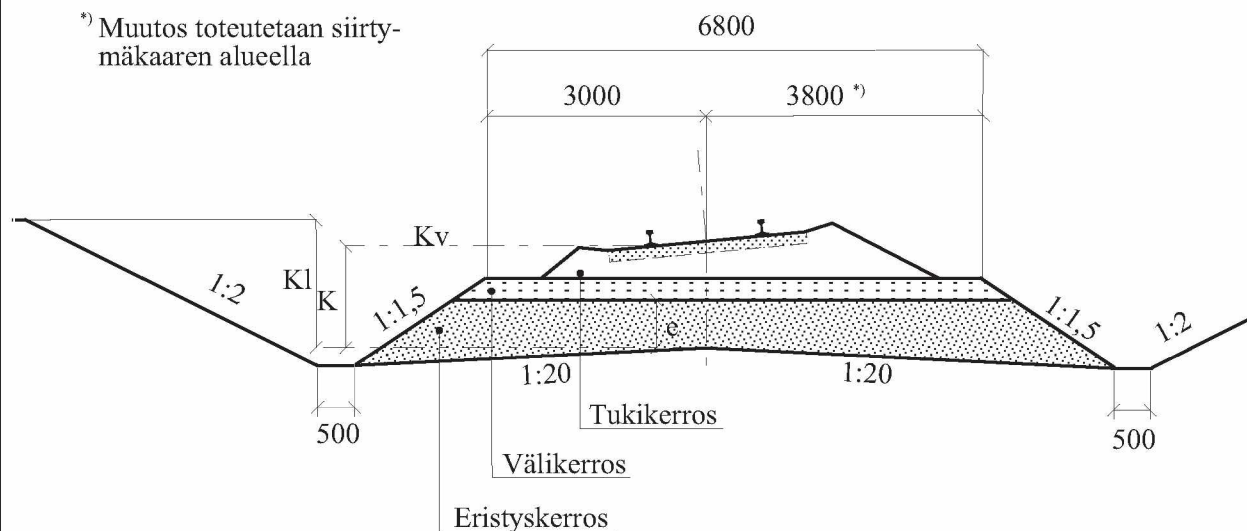
Suoralla radalla

Leikkaussyvyys K_l
Rakennekerrospaksuus K
Korkeusviiva K_v

^{*)} Muutos toteutetaan siirtymäkaaren alueella

Kaarteessa

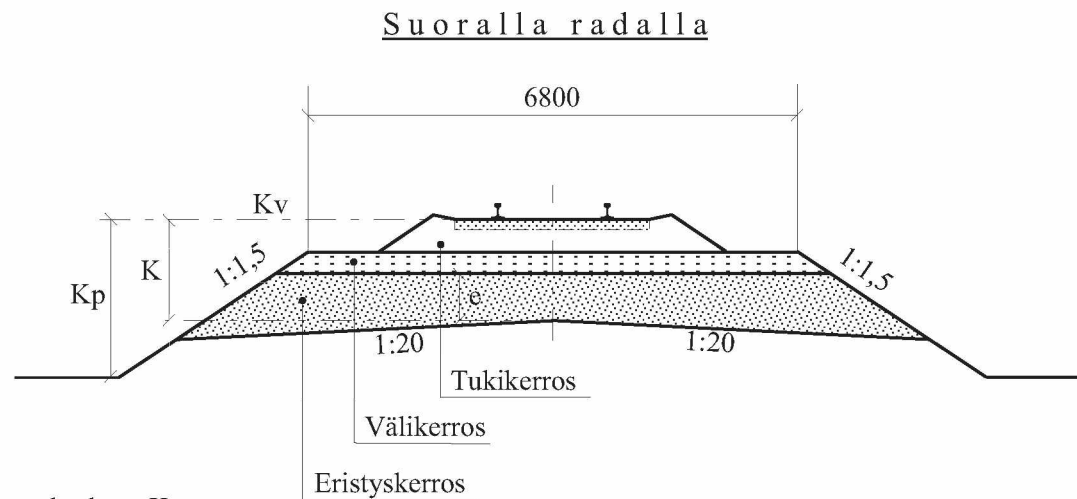
Pengerpohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 raiteen keskilinjasta lukien

Poikkileikkausmitat						
Rakennetyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta		Eristyskerros murskeesta	
	Betonirata-pölkky	Puurata-pölkky	Välikerros	Eristyskerros e	K	Välikerros + eristyskerros K
Betonirata-pölkkyraide						
LB900	550		350	-	900	350 900
LB1200	550		300	350	1200	850 1400
LB1400	550		300	550	1400	1050 1600
LB1600	550		300	750	1600	1250 1800
LB1800	550		300	950	1800	1450 2000
LB2000	550		300	1150	2000	1750 2300
LB2200	550		300	1350	2200	1950 2500
LB2400	550		300	1550	2400	2150 2700
Puurata-pölkkyraide						
L800		450	350	-	800	450 900
L1200		450	300	450	1200	950 1400
L1400		450	300	650	1400	1150 1600
L1600		450	300	850	1600	1350 1800
L1800		450	300	1050	1800	1550 2000
L2000		450	300	1250	2000	1850 2300
L2200		450	300	1450	2200	2050 2500
L2400		450	300	1650	2400	2250 2700

Mittakaava 1:100

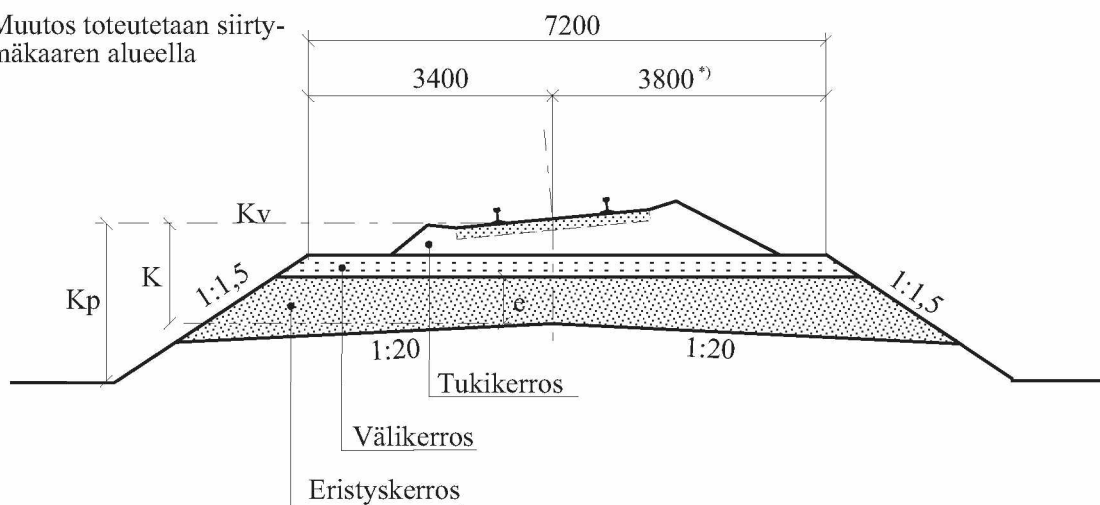
Normaalipoikkileikkaus
Jk-1-LB900-6,0...Jk-1-LB2400-6,0
Jk-1-L800-6,0...Jk-1-L2400-6,0

Pengerkorkeus Kp
Rakennekerrospaksuus K
Korkeusviiva Kv

K a a r t e e s s a

^{*)} Muutos toteutetaan siirtymäkaaren alueella

Pengerpohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 raiteen keskilinjasta lukien

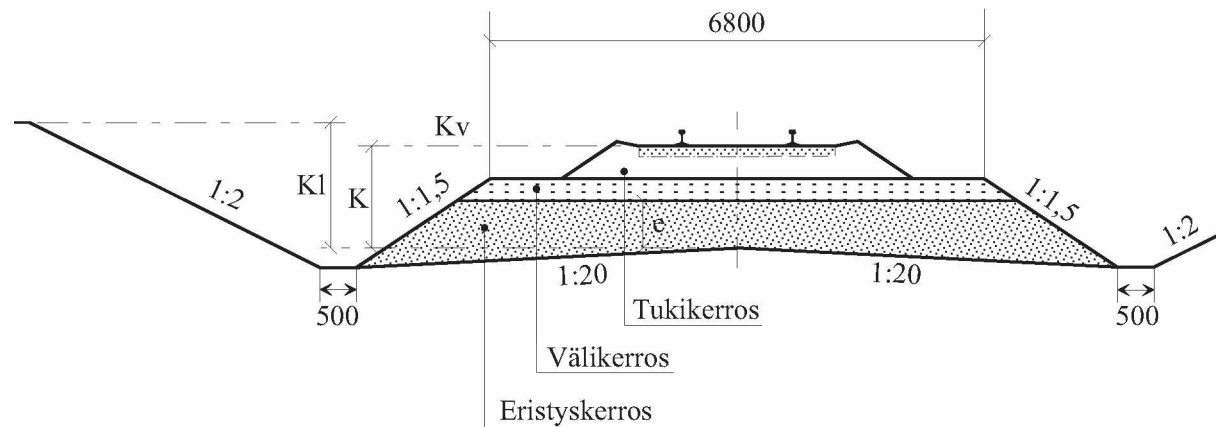
Poikkileikkausmitat							
Rakenne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta			Eristyskerros murskeesta	
	Betonirata- pölkky	Puu- rata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
	Betonirata pölkkyraide						
PB900	550		350	-	900	350	900
PB1200	550		300	350	1200	850	1400
PB1400	550		300	550	1400	1050	1600
PB1600	550		300	750	1600	1250	1800
PB1800	550		300	950	1800	1450	2000
PB2000	550		300	1150	2000	1750	2300
PB2200	550		300	1350	2200	1950	2500
PB2400	550		300	1550	2400	2150	2700

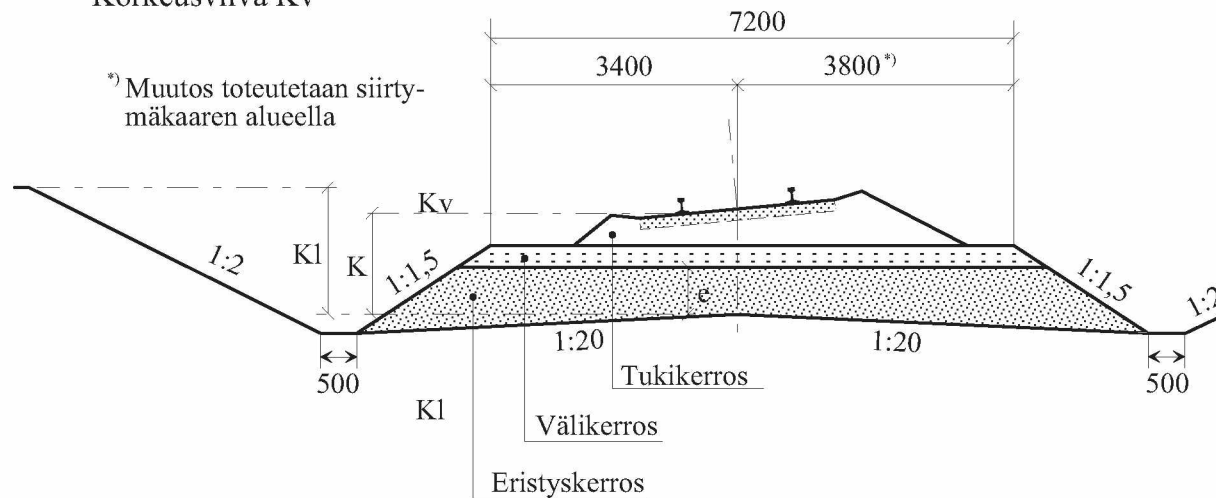
Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Jk-1-PB900-6,8...Jk-1-PB2400-6,8

Suoralla radalla

Pengerpohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 raiteen keskilinjasta lukien

K a a r t e e s s a

Leikkaussyvyys Kl
Rakennekerrospaksuus K
Korkeusviiva Kv

^{*)} Muutos toteutetaan siirtymäkaaren alueella

Poikkileikkausmitat

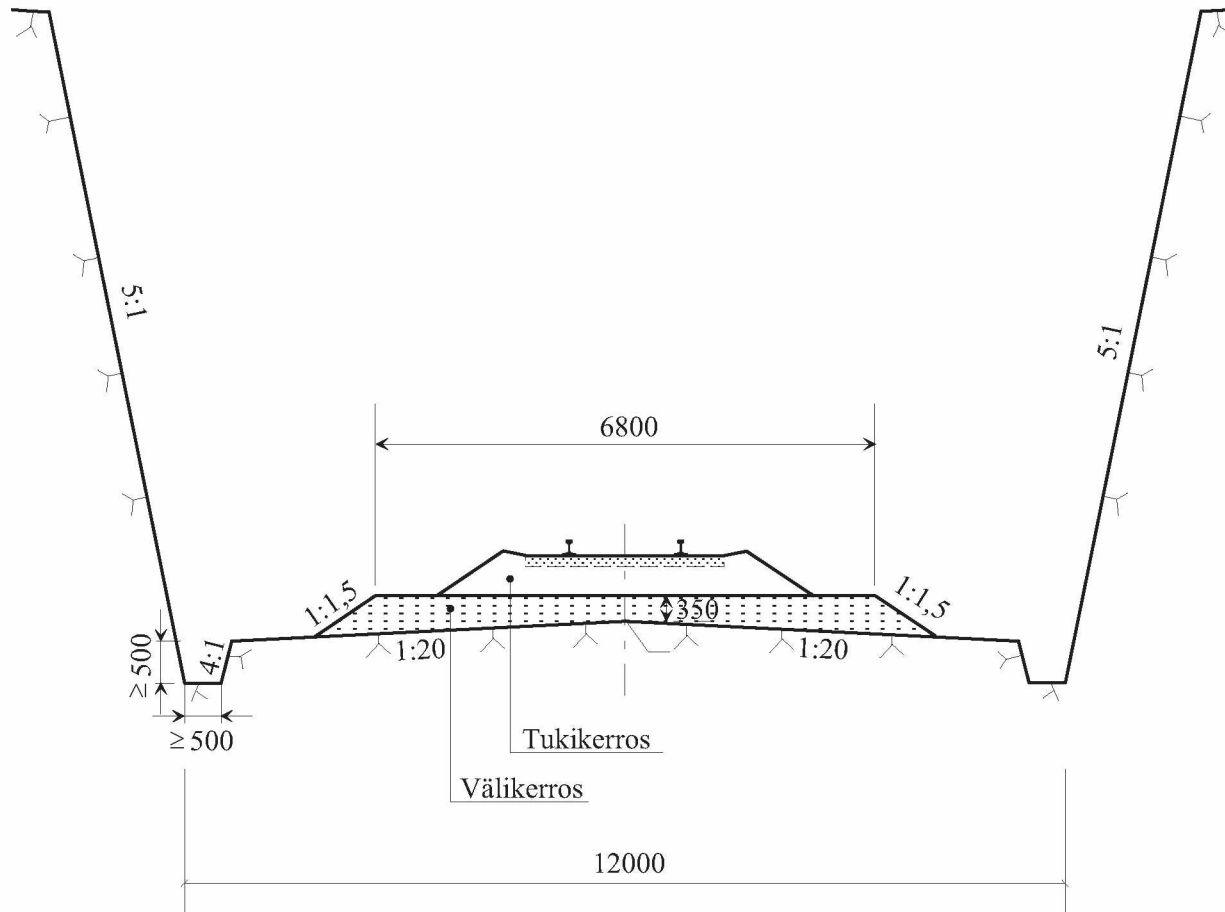
Poikkileikkausmitat							
Rakenne- ne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta			Eristyskerros murskeesta	
	Betoni- rata- pölkky	Puu- rata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
	Betoni ratapölkkyraide						
LB900	550		350	-	900	350	900
LB1200	550		300	350	1200	850	1400
LB1400	550		300	550	1400	1050	1600
LB1600	550		300	750	1600	1250	1800
LB1800	550		300	950	1800	1450	2000
LB2000	550		300	1150	2000	1750	2300
LB2200	550		300	1350	2200	1950	2500
LB2400	550		300	1550	2400	2150	2700

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Jk-1-LB900-6,8...Jk-1-LB2400-6,8

Leikkauspohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20
raiteen keskilinjasta lukien

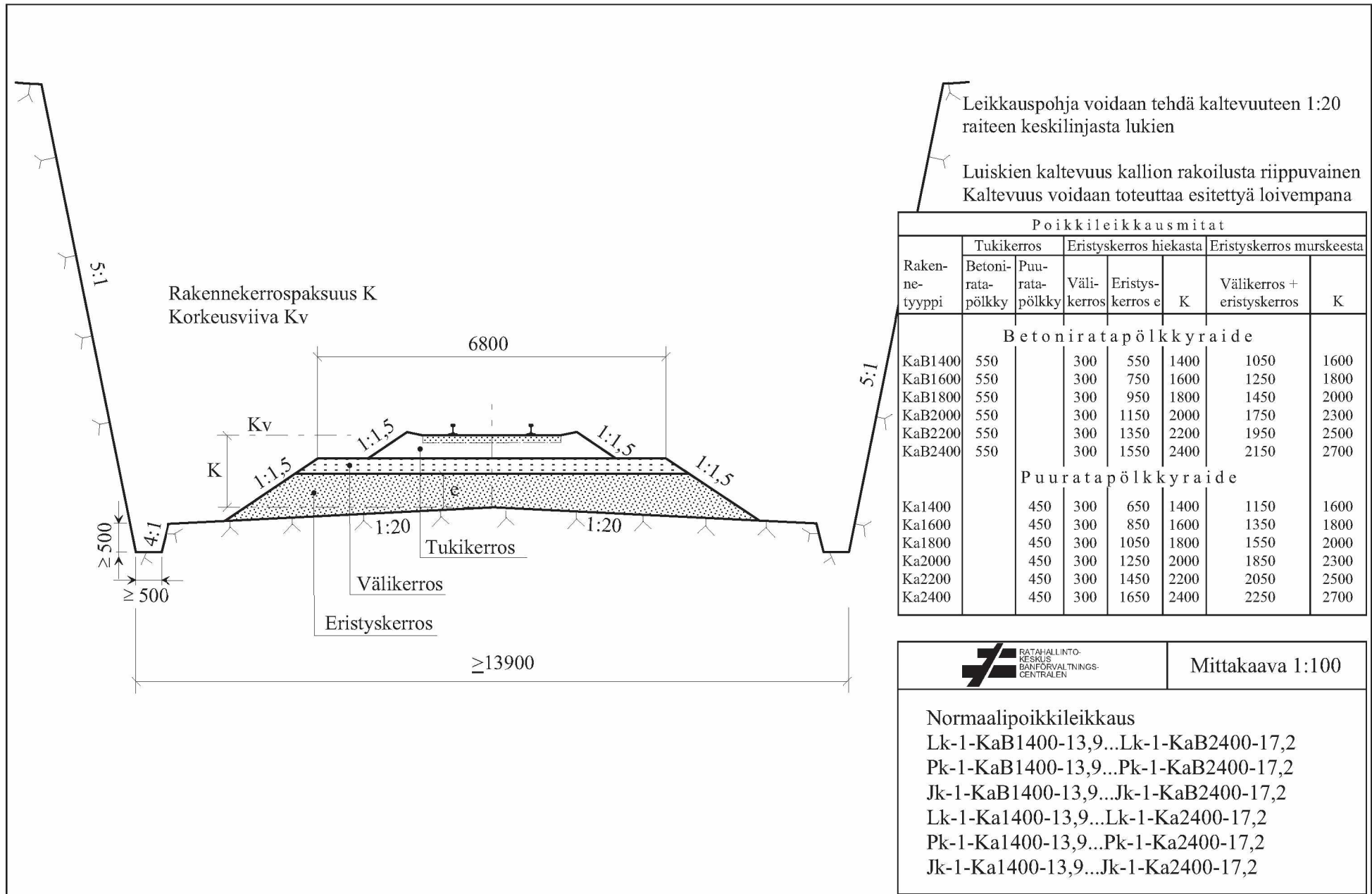
Luiskien kaltevuus kallion rakoilusta riippuvainen
Kaltevuus voidaan toteuttaa esitettyä loivempuna

Poikkileikkausmitat							
Raken- ne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta			Eristyskerros murskeesta	
	Betoni- rata- pölkky	Puu- rata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
KaB900	550		350	-	900	350	900
Ka800		450	350	-	800	450	900

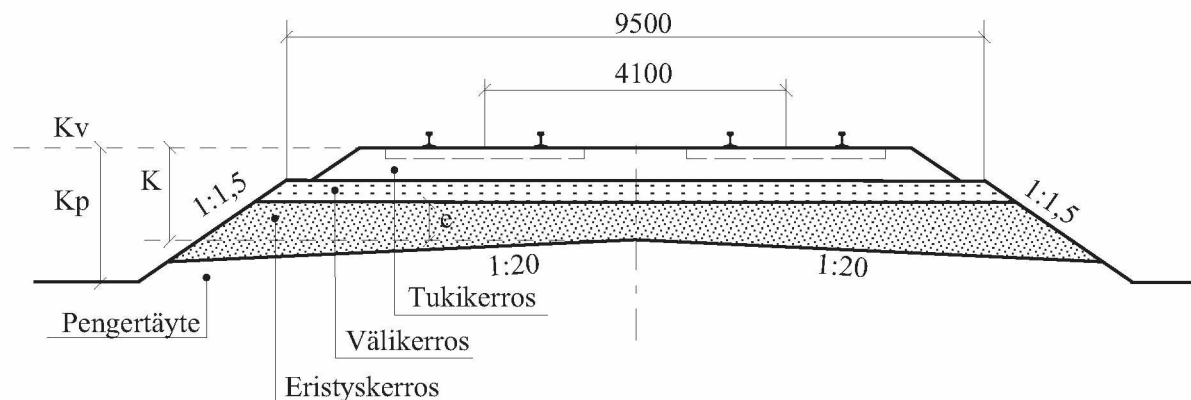

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Lk-1-KaB900-12,0
Pk-1-KaB900-12,0
Jk-1-KaB900-12,0
Lk-1-Ka800-12,0
Pk-1-Ka800-12,0
Jk-1-Ka800-12,0

Suoralla radalla

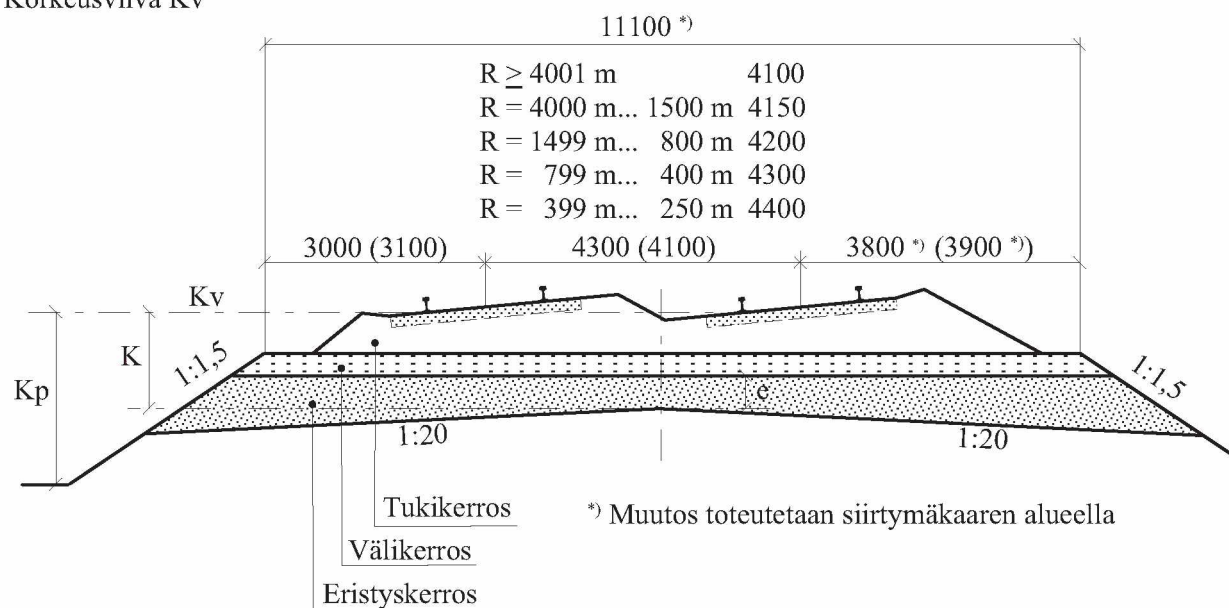

Jos ulomman raiteen kallistus on suurempi kuin sisemmän, on raideväliä vastaavasti suurennettava

Pengerpohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 tai loivempaa

Pengerkorkeus K_p
Rakennekerrospaksuus K
Korkeusviiva K_v

Kaarteessa

Poikkileikkausmitat

Rakenne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta		Eristyskerros murskeesta	
	Betoni- rata- pölkky	Puu- rata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros
Puuratapölkkyraide						
P800		450	350	-	800	450
P1200		450	300	450	1200	950
P1400		450	300	650	1400	1150
P1600		450	300	850	1600	1350
P1800		450	300	1050	1800	1550
P2000		450	300	1250	2000	1850
P2200		450	300	1450	2200	2050
P2400		450	300	1650	2400	2250

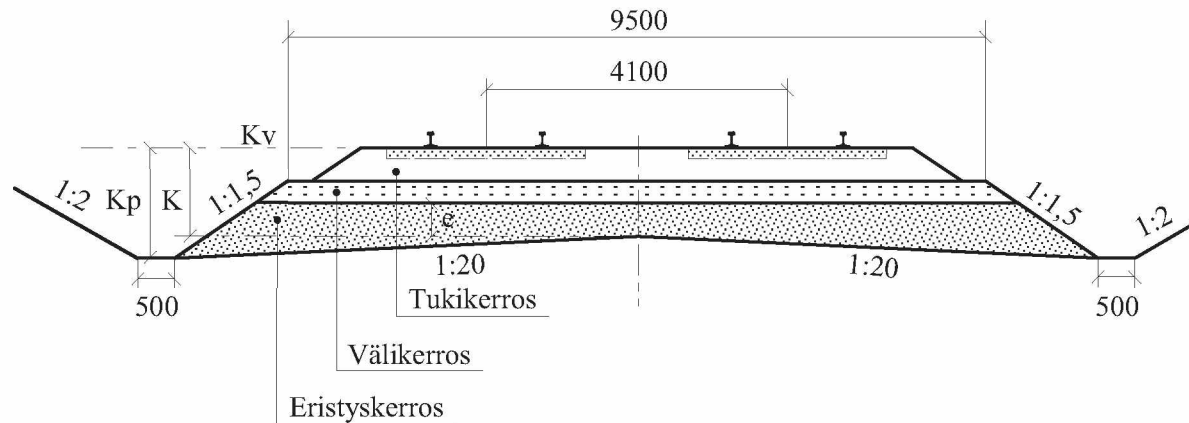

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Jk-2-P800-9,5...Jk-2-P2400-9,5

S u o r a l l a   r a d a l l a

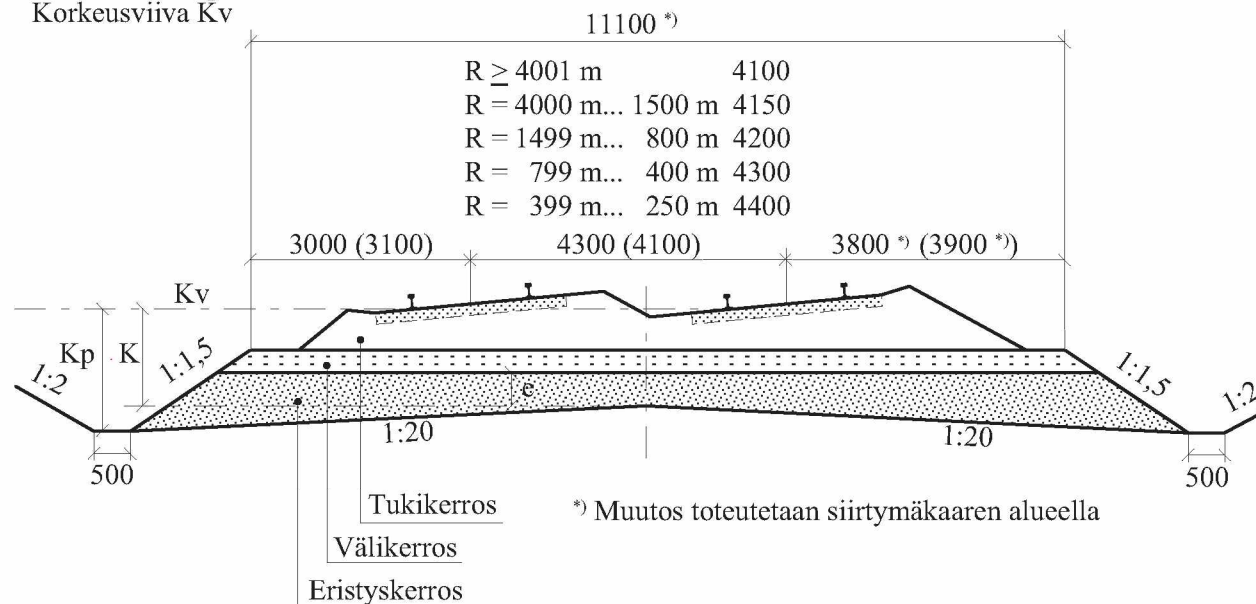

Jos ulomman raiteen kallistus on suurempi kuin sisemmän, on raideväliä vastaavasti suurennettava

Pengerpohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 tai loivempana

K a a r t e e s s a

Pengerkorkeus Kp
Rakennekerrospaksuus K
Korkeusviiva Kv

*) Muutos toteutetaan siirtymäkaaren alueella

Poikkileikkausmitat

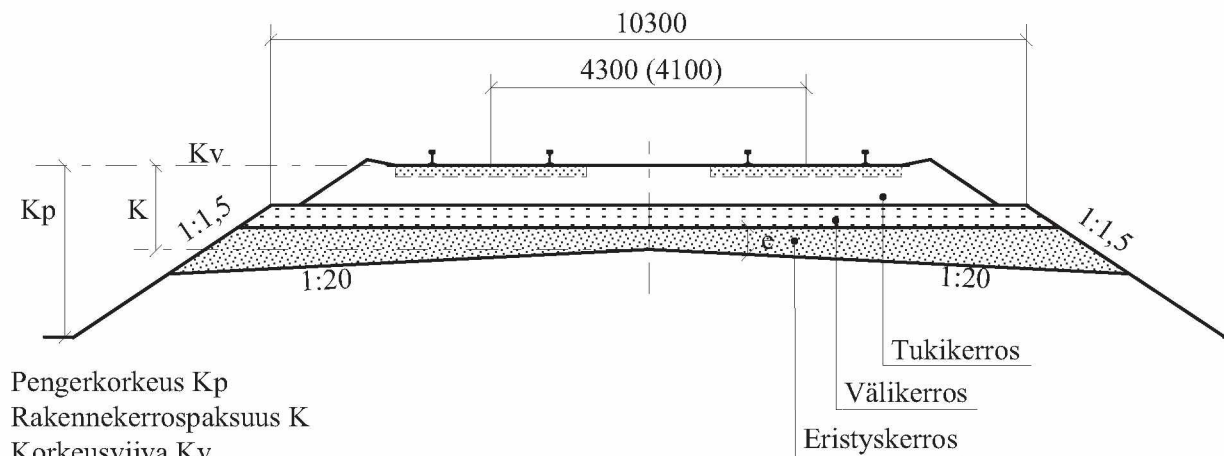
Rakenne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekaista			Eristyskerros murskeesta	
	Betonirata- pölkky	Puurata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
		Puuratapölkkyraide					
P800		450	350	-	800	450	900
P1200		450	300	450	1200	950	1400
P1400		450	300	650	1400	1150	1600
P1600		450	300	850	1600	1350	1800
P1800		450	300	1050	1800	1550	2000
P2000		450	300	1250	2000	1850	2300
P2200		450	300	1450	2200	2050	2500
P2400		450	300	1650	2400	2250	2700

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Jk-2-P800-9,5...Jk-2-P2400-9,5

Suoralla radalla

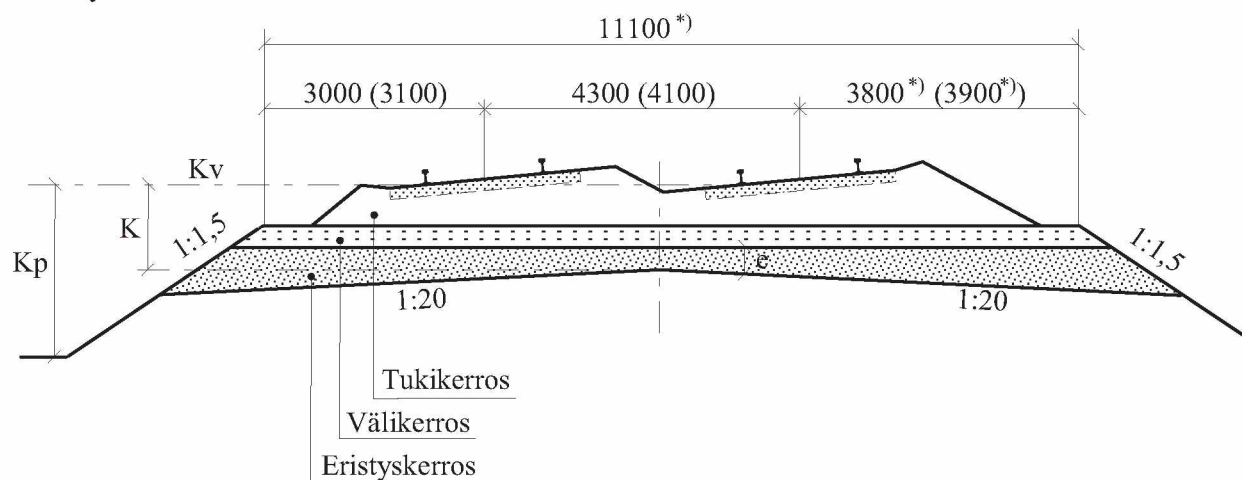

Jos ulomman raiteen kallistus on suurempi kuin sisemmän, on raideväliä vastaavasti suurennettava

Pengerpohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 tai loivempuna

*) Muutos toteutetaan siirtymäkaaren alueella

Kaarteessa

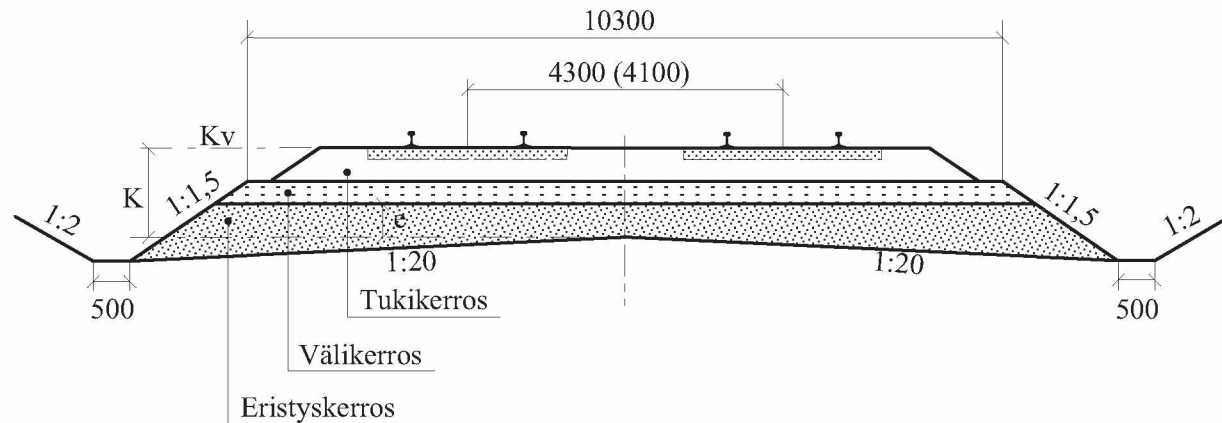
Poikkileikkausmitat							
Rakennetyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta		Eristyskerros murskeesta		
	Betonirata-pölkky	Puurata-pölkky	Välikerros	Eristyskerros	K	Välikerros + eristyskerros	K
Betonirata-pölkkyraide							
PB900	550		350	-	900	350	900
PB1200	550		300	350	1200	850	1400
PB1400	550		300	550	1400	1050	1600
PB1600	550		300	750	1600	1250	1800
PB1800	550		300	950	1800	1450	2000
PB2000	550		300	1150	2000	1750	2300
PB2200	550		300	1350	2200	1950	2500
PB2400	550		300	1550	2400	2150	2700
Puurata-pölkkyraide							
P800		450	350	-	800	450	900
P1200		450	300	450	1200	950	1400
P1400		450	300	650	1400	1150	1600
P1600		450	300	850	1600	1350	1800
P1800		450	300	1050	1800	1550	2000
P2000		450	300	1250	2000	1850	2300
P2200		450	300	1450	2200	2050	2500
P2400		450	300	1650	2400	2250	2700

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Jk-2-PB900-10,3...Jk-2-PB2400-10,3
Jk-2-P800-10,3...Jk-2-PB2400-10,3

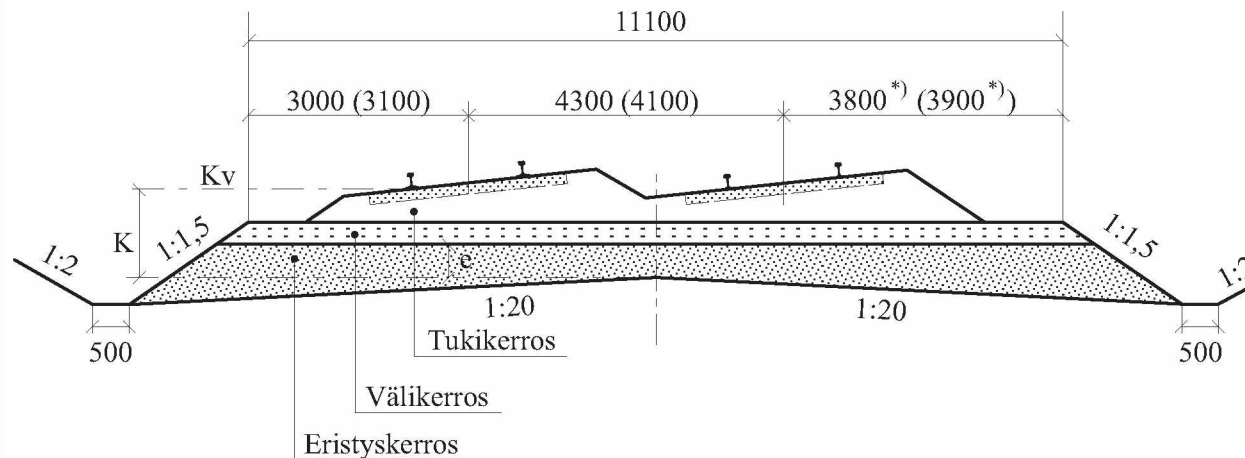
Suoralla radalla

Rakennekerrospaksuus K
Korkeusviiva Kv

^{*)} Muutos toteutetaan siirtymäkaaren alueella

Kaarteessa

Jos ulomman raiteen kallistus on suurempi kuin sisemmän, on raideväliä vastaavasti suurennettava

Pengerpohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 tai loivempänä

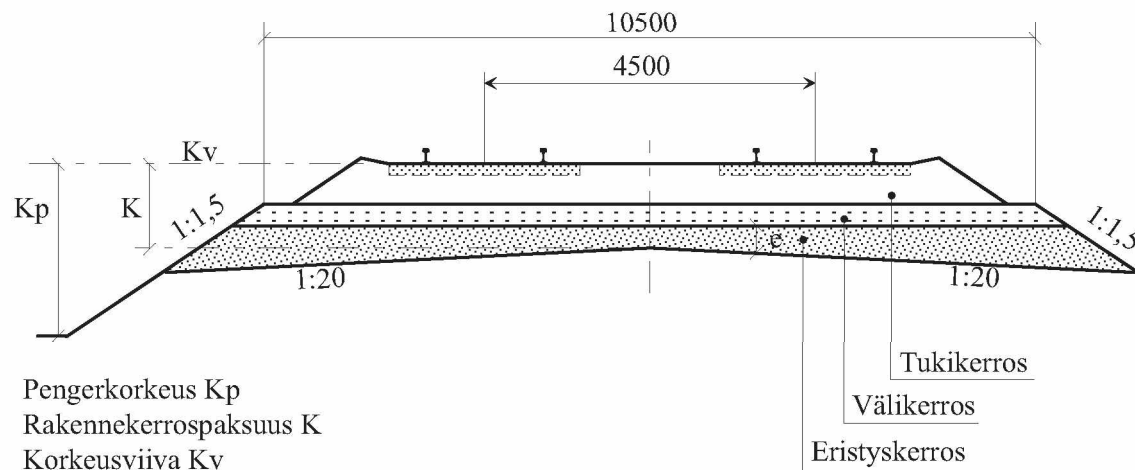
Poikkileikkausmitat						
Rakenne-tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta			Eristyskerros murskeesta
	Betoni-rata-pölkky	Puu-rata-pölkky	Väli-kerros	Eristys-kerros e	K	Välikerros + eristyskerros K
Betonirata-pölkkyraide						
LB900	550		350	-	900	350 900
LB1200	550		300	350	1200	850 1400
LB1400	550		300	550	1400	1050 1600
LB1600	550		300	750	1600	1250 1800
LB1800	550		300	950	1800	1450 2000
LB2000	550		300	1150	2000	1750 2300
LB2200	550		300	1350	2200	1950 2500
LB2400	550		300	1550	2400	2150 2700
Puurata-pölkkyraide						
L800		450	350	-	800	450 900
L1200		450	300	450	1200	950 1400
L1400		450	300	650	1400	1150 1600
L1600		450	300	850	1600	1350 1800
L1800		450	300	1050	1800	1550 2000
L2000		450	300	1250	2000	1850 2300
L2200		450	300	1450	2200	2050 2500
L2400		450	300	1650	2400	2250 2700

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Jk-2-LB900-10,3...Jk-2-LB2400-10,3
Jk-2-L800-10,3...Jk-2-L2400-10,3

Suoralla radalla

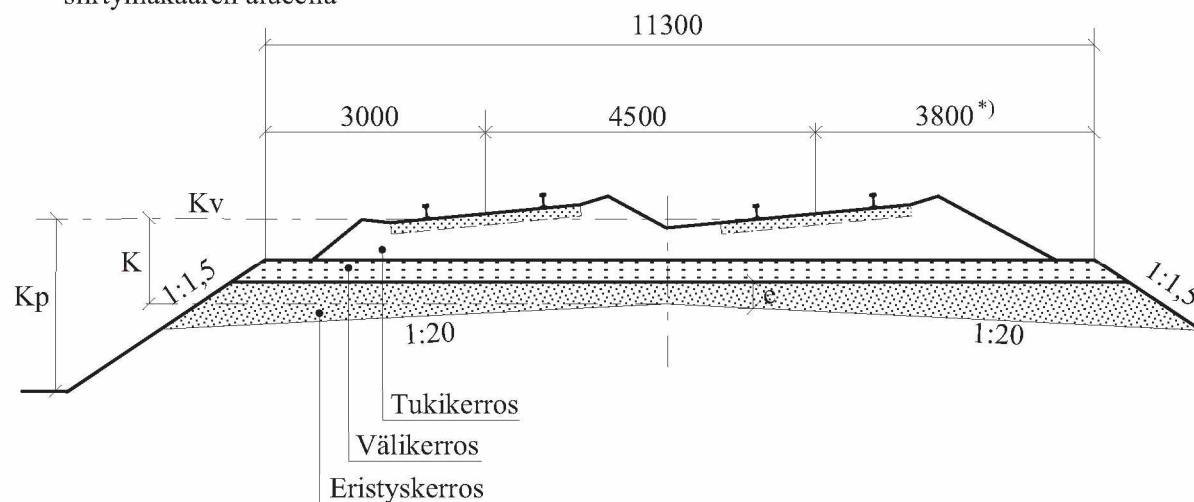

Jos ulomman raiteen kallistus on suurempi kuin sisemmän, on raideväliä vastaavasti suurennettava

Pengerpohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 tai loivempana

*) Muutos toteutetaan siirtymäkaaren alueella

Kaarteessa

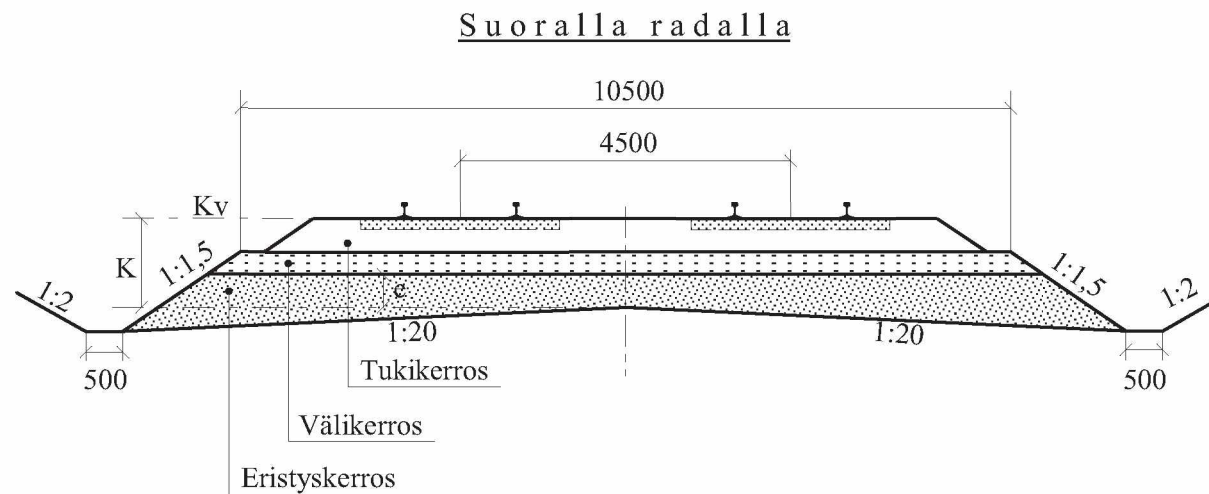
Poikkileikkausmitat							
Rakenne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta		Eristyskerros murskeesta		
	Betoni- rata- pölkky	Puu- rata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
Betoniratapölkkyraide							
PB900	550		350	-	900	350	900
PB1200	550		300	350	1200	850	1400
PB1400	550		300	550	1400	1050	1600
PB1600	550		300	750	1600	1250	1800
PB1800	550		300	950	1800	1450	2000
PB2000	550		300	1150	2000	1750	2300
PB2200	550		300	1350	2200	1950	2500
PB2400	550		300	1550	2400	2150	2700
Puuratapölkkyraide							
P800		450	350	-	800	450	900
P1200		450	300	450	1200	950	1400
P1400		450	300	650	1400	1150	1600
P1600		450	300	850	1600	1350	1800
P1800		450	300	1050	1800	1550	2000
P2000		450	300	1250	2000	1850	2300
P2200		450	300	1450	2200	2050	2500
P2400		450	300	1650	2400	2250	2700

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Jk-2-PB900-10,5...Jk-2-PB2400-10,5
Jk-2-P800-10,5...Jk-2-P2400-10,5

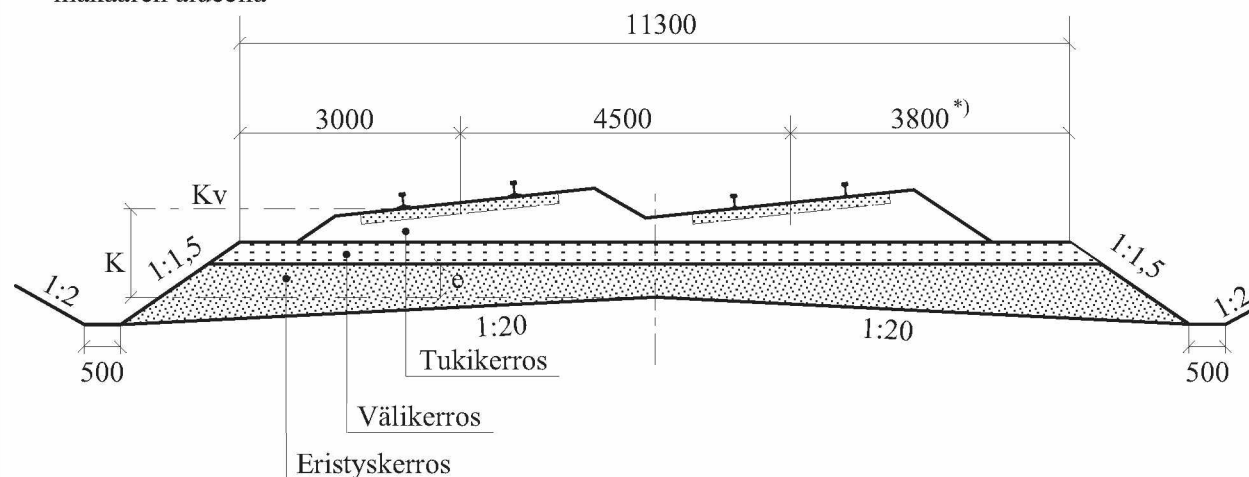

Rakennekerrospaksuus K
Korkeusviiva Kv

K a a r t e e s s a

^{*)} Muutos toteutetaan siirtymäkaaren alueella

Jos ulomman raiteen kallistus on suurempi kuin sisemmän, on raideväliä vastaavasti suurennettava

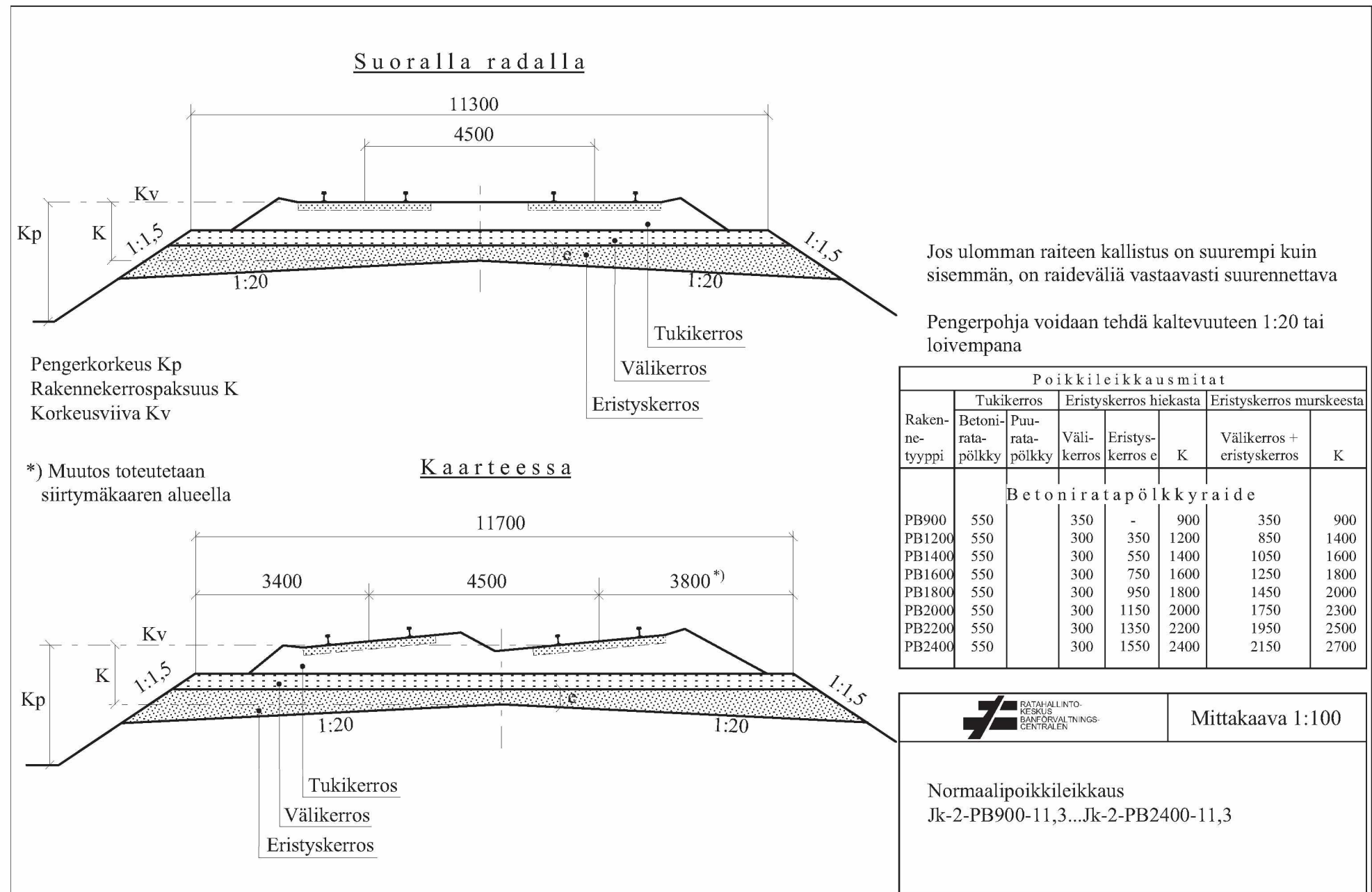
Pengerpohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 tai loivempuna

Poikkileikkausmitat							
Rakenne- ne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta		Eristyskerros murskeesta		
	Betoni- rata- pölkky	Puu- rata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
Betoniratapölkkyraide							
LB900	550		350	-	900	350	900
LB1200	550		300	350	1200	850	1400
LB1400	550		300	550	1400	1050	1600
LB1600	550		300	750	1600	1250	1800
LB1800	550		300	950	1800	1450	2000
LB2000	550		300	1150	2000	1750	2300
LB2200	550		300	1350	2200	1950	2500
LB2400	550		300	1550	2400	2150	2700
Puuratapölkkyraide							
L800		450	350	-	800	450	900
L1200		450	300	450	1200	950	1400
L1400		450	300	650	1400	1150	1600
L1600		450	300	850	1600	1350	1800
L1800		450	300	1050	1800	1550	2000
L2000		450	300	1250	2000	1850	2300
L2200		450	300	1450	2200	2050	2500
L2400		450	300	1650	2400	2250	2700

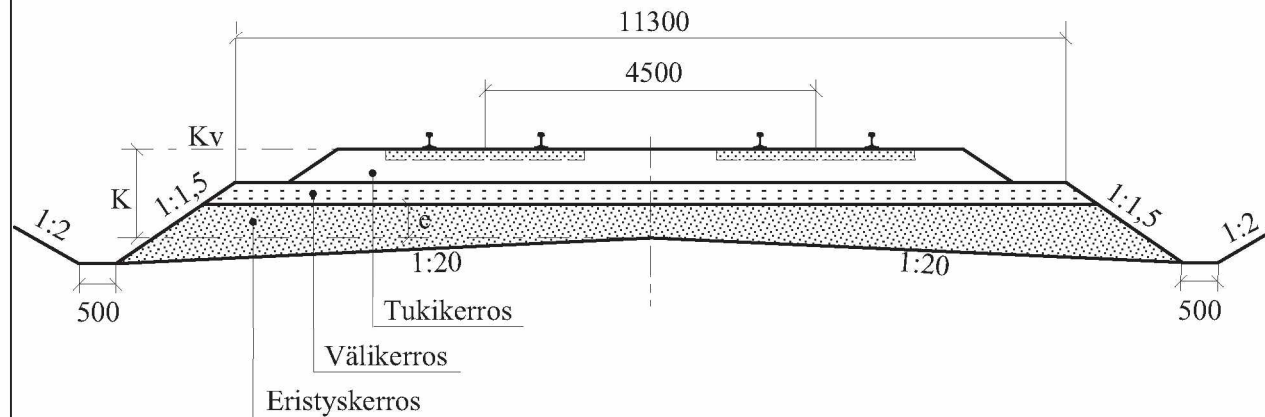

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Jk-2-LB900-10,5...Jk-2-LB2400-10,5
Jk-2-L800-10,5...Jk-2-L2400-10,5

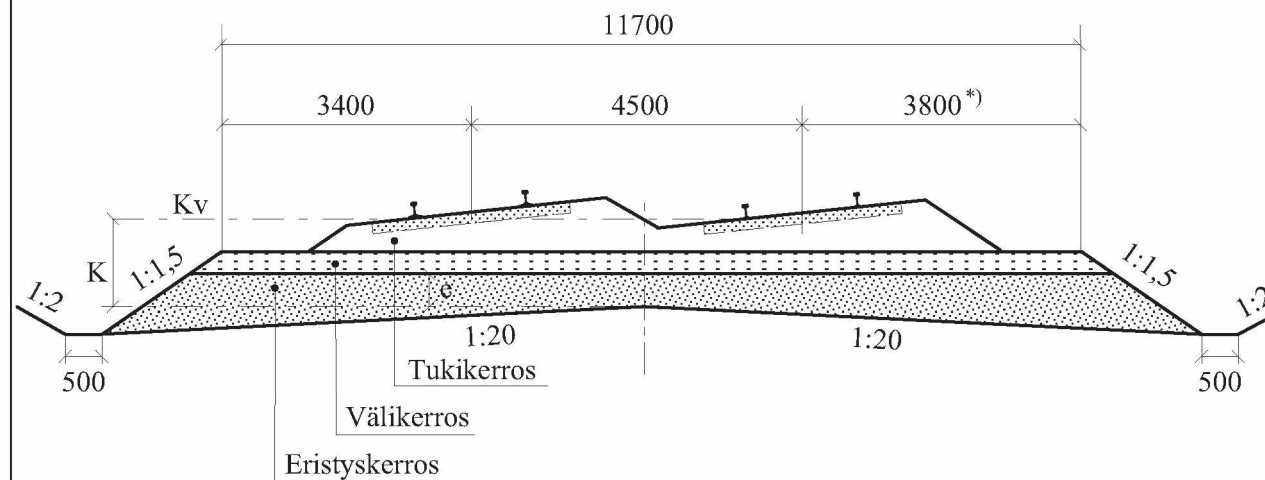

Suoralla radalla

Rakennekerrospaksuus K
Korkeusviiva Kv

^{*)} Muutos toteutetaan siirtymäkaaren alueella

K a a r t e e s s a

Jos ulomman raiteen kallistus on suurempi kuin sisemmän, on raideväliä vastaavasti suurennettava

Pengerpohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 tai loivempana

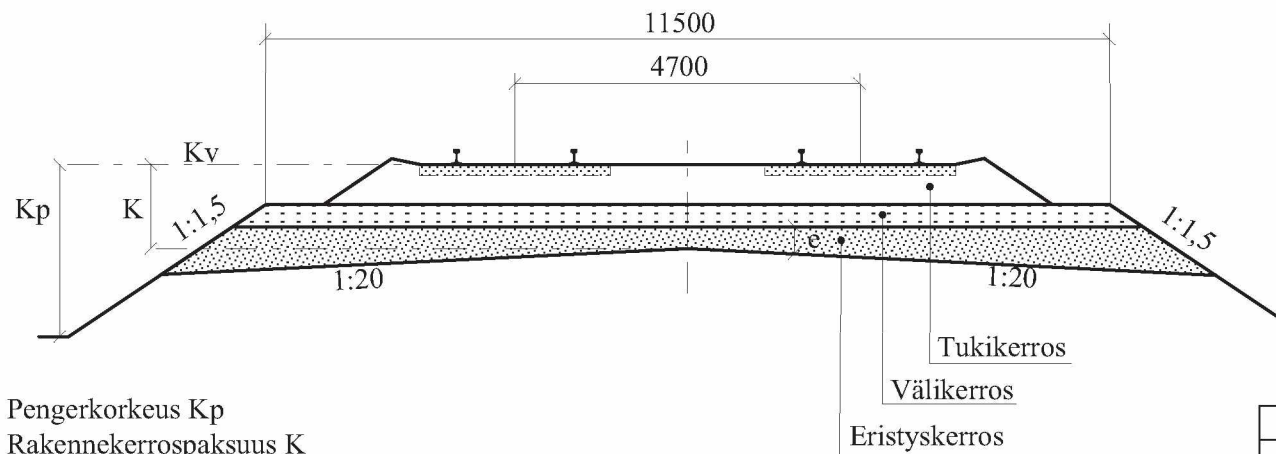
Poikkileikkausmitat							
Rakenne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta			Eristyskerros murskeesta	
	Betonirata- pölkky	Puurata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
	Betoniratapölkkyraide						
LB900	550		350	-	900	350	900
LB1200	550		300	350	1200	850	1400
LB1400	550		300	550	1400	1050	1600
LB1600	550		300	750	1600	1250	1800
LB1800	550		300	950	1800	1450	2000
LB2000	550		300	1150	2000	1750	2300
LB2200	550		300	1350	2200	1950	2500
LB2400	550		300	1550	2400	2150	2700

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Jk-2-LB900-11,3...Jk-2-LB2400-11,3

Suoralla radalla

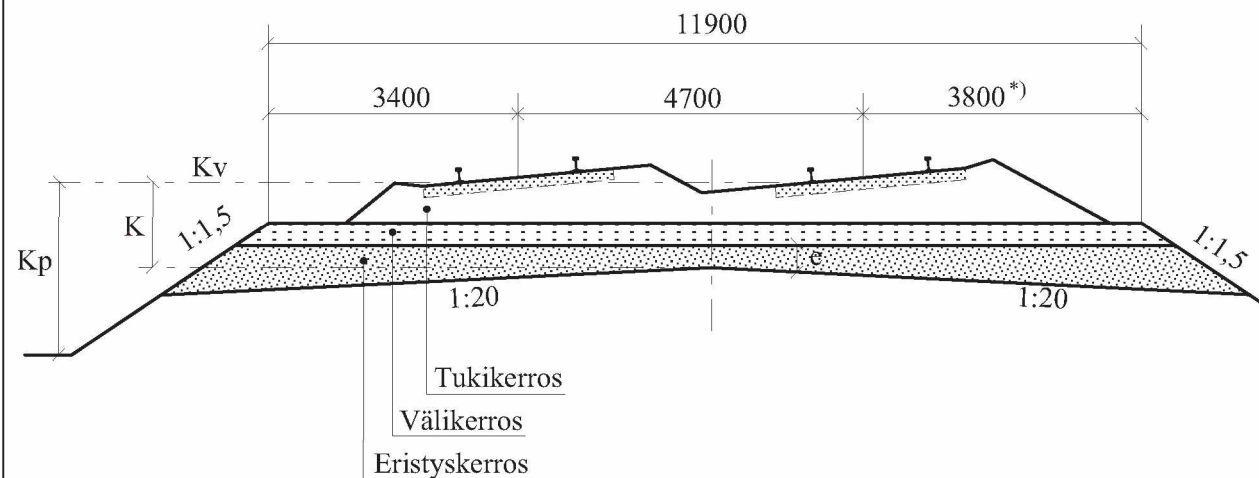
Jos ulomman raiteen kallistus on suurempi kuin sisemmän, on raideväliä vastaavasti suurennettava

Pengerpohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 tai loivempana

Pengerkorkeus K_p
Rakennekerrospaksuus K
Korkeusviiva K_v

*) Muutos toteutetaan siirtymäkaaren alueella

Kaarteessa

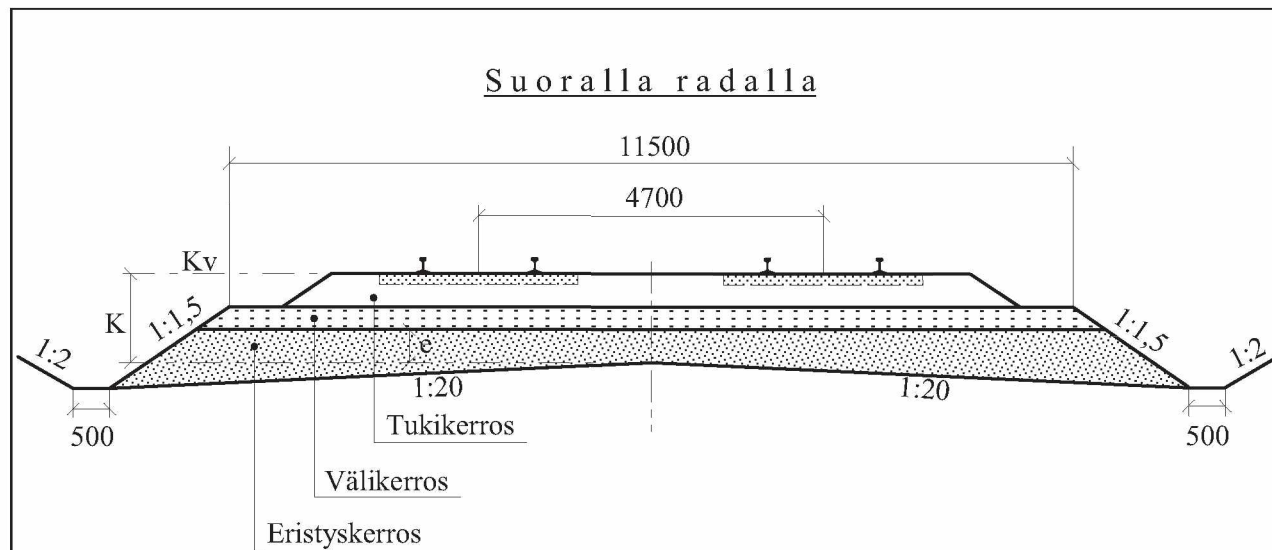
Poikkileikkausmitat							
Rakenne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta			Eristyskerros murskeesta	
	Betoni- rata- pölkky	Puu- rata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
Betoniratapölkkyraide							
PB900	550		350	-	900	350	900
PB1200	550		300	350	1200	850	1400
PB1400	550		300	550	1400	1050	1600
PB1600	550		300	750	1600	1250	1800
PB1800	550		300	950	1800	1450	2000
PB2000	550		300	1150	2000	1750	2300
PB2200	550		300	1350	2200	1950	2500
PB2400	550		300	1550	2400	2150	2700

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Jk-2-PB900-11,5...Jk-2-PB2400-11,5

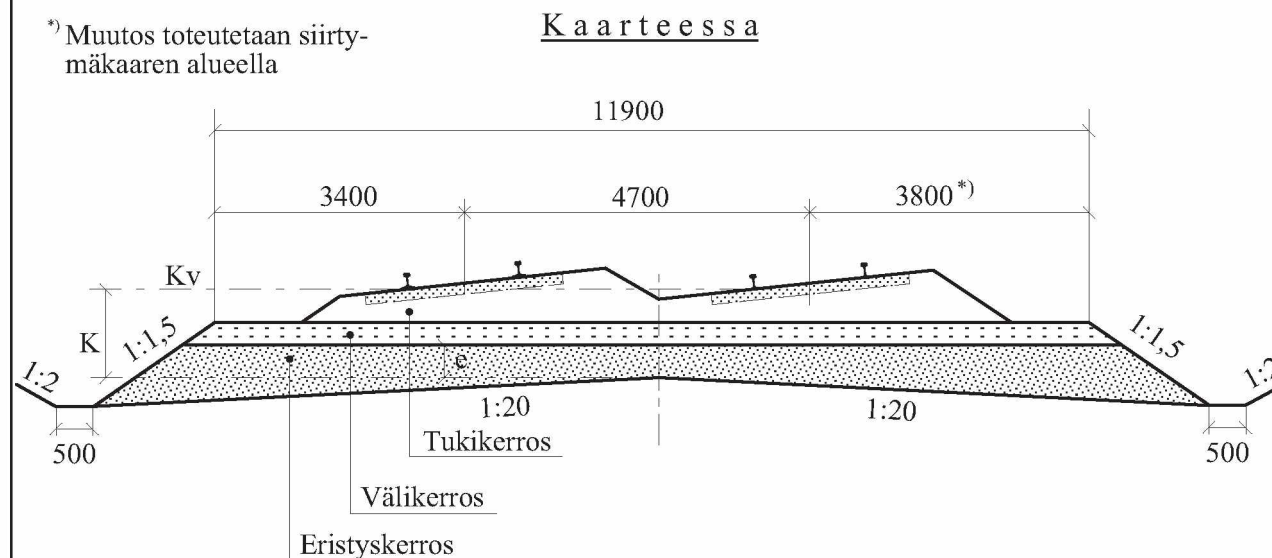
Jos ulomman raiteen kallistus on suurempi kuin sisemmän, on raideväliä vastaavasti suurennettava

Pengerpohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 tai loivempana

Poikkileikkausmitat							
Rakenne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta		Eristyskerros murskeesta		
	Betonirata- pölkky	Puurata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
Betonirata pölkkyraide							
LB900	550		350	-	900	350	900
LB1200	550		300	350	1200	850	1400
LB1400	550		300	550	1400	1050	1600
LB1600	550		300	750	1600	1250	1800
LB1800	550		300	950	1800	1450	2000
LB2000	550		300	1150	2000	1750	2300
LB2200	550		300	1350	2200	1950	2500
LB2400	550		300	1550	2400	2150	2700

Rakennekerrospaksuus K
Korkeusviiva Kv

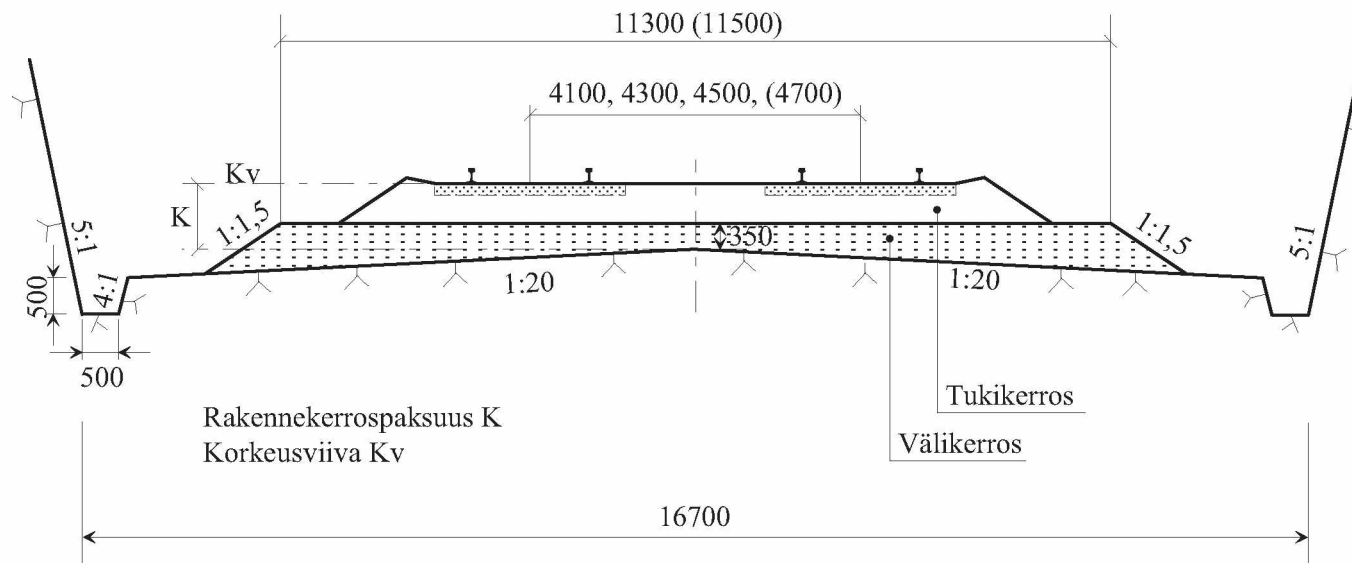
^{*)} Muutos toteutetaan siirtymäkaaren alueella

RATAHALLINTO-
KESKUS
BANFÖRVALTNINGS-
CENTRALEN

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Jk-2-LB900-11,5...Jk-2-LB2400-11,5

Leikkauspohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 tai loivempuna

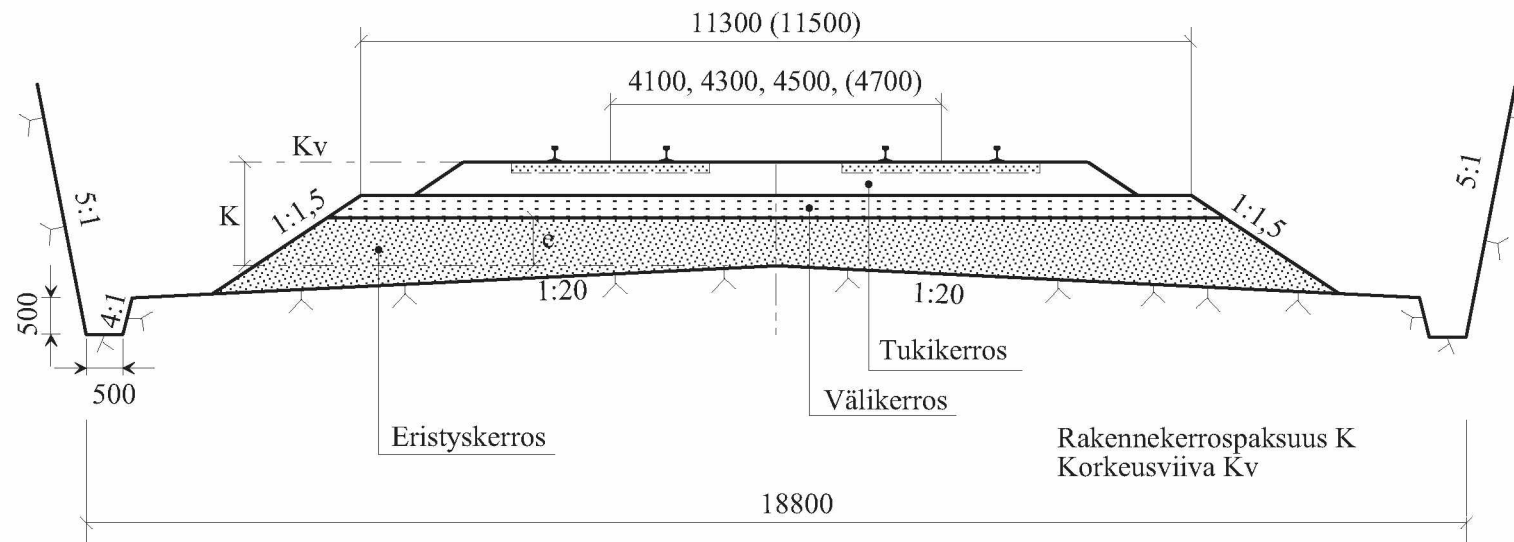
Luisien kaltevuus kallion rakoilusta riippuvainen
Kaltevuus voidaan toteuttaa esitettyä loivempuna

Poikkileikkausmitat							
Raken- ne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta			Eristyskerros murskeesta	
	Betoni- rata- pölkky	Puu- rata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
KaB900	550	Betoni ratapölkkyraide					900
			350	-	900	350	
Ka800		Puuratapölkkyraide					900
		450	350	-	800	450	

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Lk-2-KaB900-16,7
Pk-2-KaB900-16,7
Jk-2-KaB900-16,7
Lk-2-Ka800-16,7
Pk-2-Ka800-16,7
Jk-2-Ka800-16,7

Poikkileikkausmitat							
Raken- ne- tyyppi	Tukikerros		Eristyskerros hiekasta			Eristyskerros murskeesta	
	Betoni- rata- pölkky	Puu- rata- pölkky	Väli- kerros	Eristys- kerros e	K	Välikerros + eristyskerros	K
	Betoniratapölkkyraide						
KaB1400	550		300	550	1400	1050	1600
KaB1600	550		300	750	1600	1250	1800
KaB1800	550		300	950	1800	1450	2000
KaB2000	550		300	1150	2000	1750	2300
KaB2200	550		300	1350	2200	1950	2500
KaB2400	550		300	1550	2400	2150	2700
	Puuratapölkkyraide						
Ka1400		450	300	650	1400	1150	1600
Ka1600		450	300	850	1600	1350	1800
Ka1800		450	300	1050	1800	1550	2000
Ka2000		450	300	1250	2000	1850	2300
Ka2200		450	300	1450	2200	2050	2500
Ka2400		450	300	1650	2400	2250	2700

Leikkauspohja voidaan tehdä kaltevuuteen 1:20 tai loivempana

Luiskien kaltevuus kallion rakoilusta riippuvainen
Kaltevuus voidaan toteuttaa esitettyä loivempaan

Mittakaava 1:100

Normaalipoikkileikkaus
Lk-2-KaB1400-18,8...Lk-2-KaB2400-22,1
Pk-2-KaB1400-18,8...Pk-2-KaB2400-22,1
Jk-2-KaB1400-18,8...Jk-2-KaB2400-22,1
Lk-2-Ka1400-18,8...Lk-2-Ka2400-22,1
Pk-2-Ka1400-18,8...Pk-2-Ka2400-22,1
Jk-2-Ka1400-18,8...Jk-2-Ka2400-22,1

Palautuvan pystysuuntaisen siirtymän mittaaminen

- Maaperätutkimusten perusteella pohjamaa jaetaan homogeenisiin alueisiin ja jaon jälkeen mitataan junanylityksen aikana tapahtuvat palautuvat siirtymät. Homogeenisiin alueisiin jakamalla voidaan vähentää mittaustarvetta etenkin jäykempien (karkearakeisten) pohjamaiden alueilla.
- Ratapölkyn pystysuuntaista siirtymää tarkkaillaan Sr2-tyyppisen veturin ylityksen aikana ja veturin aiheuttama paikallinen palautuva pystysuuntainen siirtymä mitataan. Mikäli Sr2-tyyppinen veturi ei tule kysymykseen (esim. sähköistämättömät radat), voidaan mittaaminen tehdä Sr2-veturin akselipainoa vastaavista muista akseleista
- Mittaukset on tehtävä kesäkauden aikana (kesä-syyskuu)
- Mittaus voidaan tehdä esim. kiihtyvyyssantureilla tai siirtymäantureilla siten, että siirtymäanturi kiinnitetään kovaan pohjaan asti asennettuun kairatankoon.
- Mittaukset tehdään ratapölkyn keskeltä. Tällä tavoin voidaan suurimmalta osin eliminoida erilaisten tuentatilanteiden vaikutukset mittaustuloksiin. Lisäksi voidaan ainakin jossain määrin eliminoida kaarteiden vaikutusta mittaustuloksiin.
- Mittaukset tehdään viidestä ratapölkystä viiden ratapölkyn välein
- Mittaustuloksista lasketaan määräävä palautuva pystysuuntainen siirtymä siten, että kolmen keskimmäisen mittaustuloksen arvot huomioidaan, ja näistä lasketaan keskiarvo. Tällä tavoin voidaan eliminoida mahdollisia paikallisia vaihteluita mittaustuloksissa sekä mahdollisia mittausvirheitä.
- Kaksiraiteisen radan osalta toimitaan kuten yksiraiteisella radalla. Kaarteissa mitaukset tehdään ulommaiselta raiteelta.
- Mittaustulokset arkistoidaan Liikenneviraston edellyttämällä tavalla

Seurantamittaukset

Seurantamittauksilla tarkoitetaan vanhan radan ratapenkereen pitkäaikaisen käyttäytymisen seuranta. Seurantamittauksia käytetään, jos radan laskennallisen stabiliteetin kokonaisvarmuus ilman stabiliteettia parantavia toimenpiteitä on välillä $F = 1,30 \dots 1,50$. Seuranta käynnistetään, jos rataosan akselipainon nosto tai standardissa SFS-EN15528 määritellyt junakuormat aikaansaavat kokonaisvarmuuden sijoittumisen em. välille. Seurannan tavoitteena on varmistaa, ettei radassa, penkereessä tai maapohjassa tapahdu sortumaa.

Seurantamittauksissa sortumavaarakriteereinä sovelletaan

1. Maksimi vaakasiirtymää ja vaakasiirtymän nopeutta
2. Pysty- ja vaakasiirtymän suhdetta
3. Huokospainemittauksia

Seurantamittauksille laaditaan mittausohjelma ja asetetaan hälytysraja. Hälytysraja perustuu mitatun suureen, esimerkiksi vaakasuuntaisen siirtymän, muutosnopeuteen. Useimmiten kyseeseen tulee radasta poispäin tapahtuvan vaakasiirtymän sekä penkereen pystysiirtymän seuranta. Kulloinkin parhaiten radan geometriaan ja olosuhteisiin soveltuva mittaus suunnitellaan stabiliteetilaskentojen ja siirtymän suunta-arvioiden perusteella.

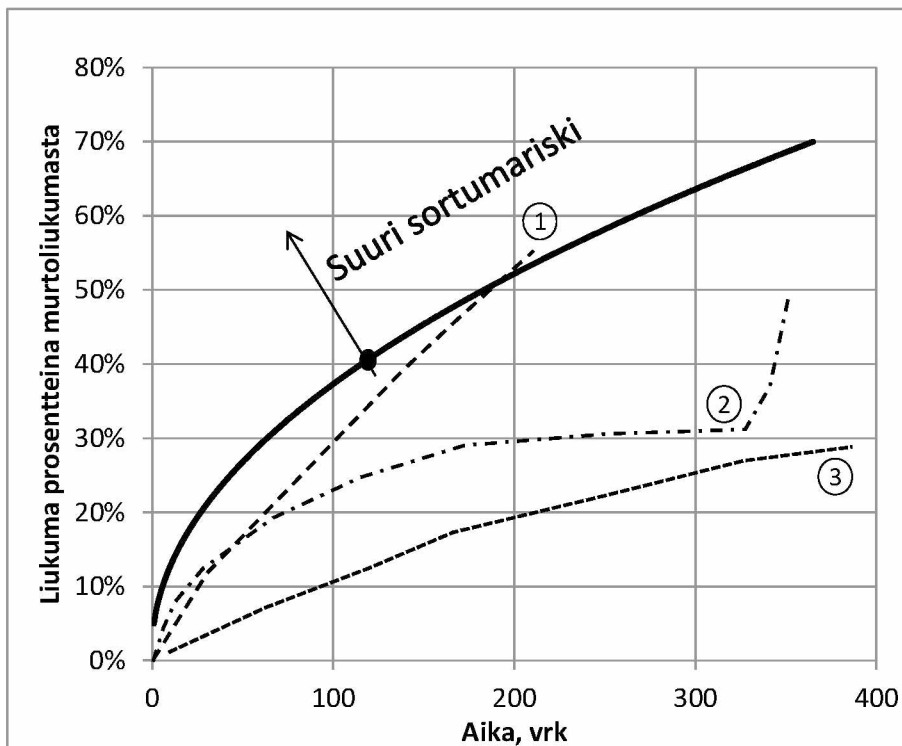
Savi- ja turvemaapohjilla mitataan ensisijaisesti penkereen pysty- ja vaakasuuntaista siirtymää. Seurantamittaus sijoitetaan laskennallisen tarkastelun pohjalta heikoimpaan kohtaan seurattavalla rataosuudella. Mittaus tulee käytettävän laitteiston ja seurannan tiheyden osalta suunnitella ja toteuttaa siten, että mittaustuloksilla hyvisä ajoin tunnistettaisiin turvallisuutta uhkaavan tilan muodostuminen ja liikenne voidaan tarvittaessa keskeyttää. Tästä syystä tapauskohtaisesti tulee harkita riittääkö mittaukseen manuaalinen seuranta, automaattisella tallennuksella varustettu mittaus vai tarvitaanko myös mittaustulokset automaattisesti lähettävä mittauslaitteisto. Manuaalinen ja automaattinen, varoittava mittausjärjestelmä voidaan myös yhdistää.

Tavanomaisimmat siirtymän mittaukset ovat erilaiset inklinometrit ja painumamittarit. Painumamittareita käytettäessä on samalla myös vaakasuuntaista siirtymää tarkkailtava, jolloin erisuuntaisten siirtymien suhdetta käytetään arvioinnin tukena. Inklinometrillä mitataan pistekohtaisessa paikassa vaakasiirtymien kehittymistä useilla eri tasoilla.

Alle 1000 m pituisilla pehmeiköillä painumaseuranta ulotetaan radan suunnassa vähintään 50 m heikoimmaksi arvioitun leikkauksen molemmiin puolin. Inklinometri asennetaan heikoimmaksi arvioituun leikkaukseen. Pidemmällä pehmeiköillä, joilla stabiliteetti on yleisesti alle 1,5 tai pehmeiköllä on useita alhaisen stabiliteetin kohteita, tulee seuranta tehdä tarvittaessa useista kohdista. Tarve täydentäviin mittauksiin tulee usein sellaisissa kohdissa, kun stabiliteettiin olennaisesti vaikuttavat olosuhteet muuttuvat. Mittaustiedon ja mitattavan siirtymän muutosnopeuden seuranta on parhaimmillaan jatkuvaa tai vähintään kerran tunnissa tapahtuvaa. Mittalaitteet tulee suojata routaliikkeiltä virhemittausten välttämiseksi.

Maksimi vaakasiirtymä ja vaakasiirtymän nopeus

Inklinometrituloksista määritetään kulmamuuutos vähintään 1 m välein suhteessa nol-la-mittaukseen. Hälytysrajat määritetään ensisijaisesti määrittämällä murtoleikkausjännitystä, τ_f , vastaavan liukuman arvo γ_f maanäytteistä. Tämä liukuman arvo määritetään laskennallisen liukupinnan aktiivivyoheyttä edustavalle häiriintymättömälle näytteelle ($\gamma_f = \tau_f/G$; missä G on materiaalin liukumoduuli hitaassa nk. avoimessa ko-keessa). Sallittu liukuma saa olla murtoleikkausjännitystä vastaavasta liukumasta, γ_f , enintään 5 % vuorokaudessa, 11 % viikossa, 21 % kuukaudessa ja 70 % vuodessa, kuva 1. Tämän lisäksi kriteerinä on se, että liukumanopeus ei saa kasvaa.

Kuva 1. Liukuman arviointi. Jos liukuman nopeus ylittää raja-arvon (yhtenäinen viiva), sortumariski on suuri. Kuvassa on esitetty kolme kuvitteellista seurantatulosta katkoviivoilla. Mittaustulos 1: siirtymä lähestyy sortumariskin tason. Mittaustulos 2: siirtymä on pysähtymässä kunnes siirtymänopeus äkillisesti uudelleen kasvaa, mikä viittaa suureen sortumariskiin. Mittaustulos 3: siirtymä hidastuu jatkuvasti.

Mikäli kohdekohtaista hälytysrajoja ei erikseen maanäyttein ja laskelmin ole määritetty, voidaan tilaajan luvalla savilla, liejuilla ja maatuneilla turpeilla murtoon johtavana liukumana pitää $\gamma_f = 0,045$ rad eli metrin matkalla 45 mm. Maatumattomilla tai osittain maatuneilla turpeilla siirtymien raja-arvot joudutaan aina harkitsemaan tapauskohtaisesti esimerkiksi maanäytteille tehdyillä kolmiakseli- tai leikkauskokeilla.

Mittaustulosten arviointi ja mittausten jatkoseuranta tehdään taulukon 1 ja kuvan 2 mukaan. Mikäli sortumariski luokituu taulukon perusteella mahdolliseksi, seuranta tulee tihentää, mittaustuloksia lisätä ja/tai ryhtyä toimenpiteisiin sortumariskin pienentämiseksi/liikenteen keskeyttämiseksi.

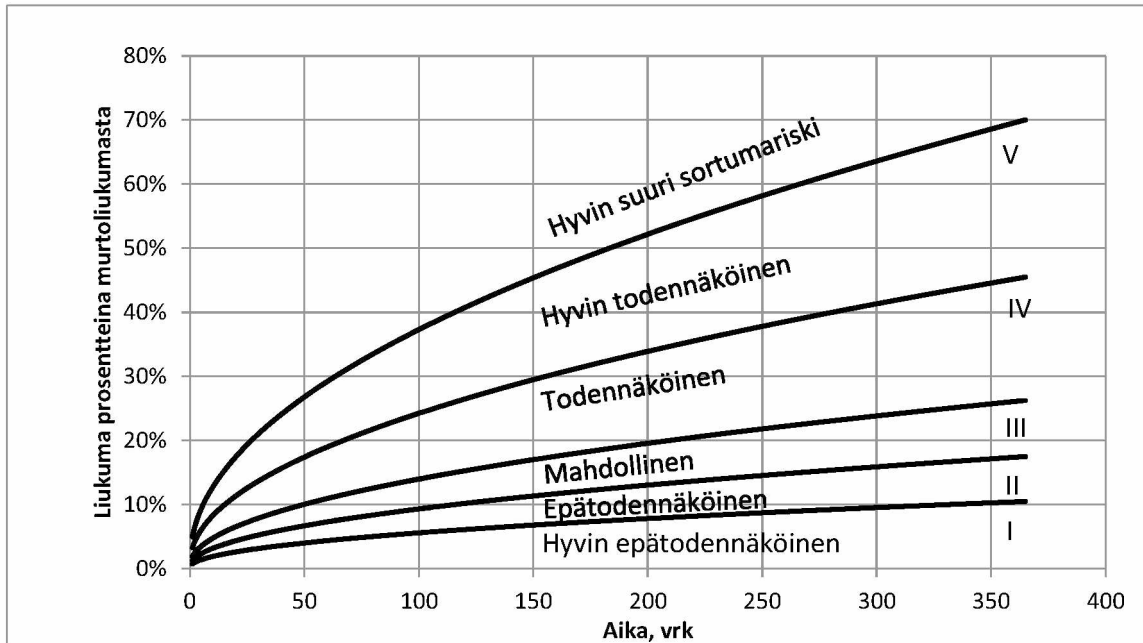
RATO 3 Radan rakenne

Taulukko 1. Vaakamittaustulosten arviointi ja mittausten seuranta tilanteessa, jossa murtoliukuman arvoa ei ole määritetty. Jos murtoleikkausjännitys kriittisessä kerrostumassa eli liukupinnan aktiivivyöhykkeen heikoimassa kerroksessa määritetään, sovellettavat siirtymä-arvot määrittyvät paikkakohtaisesti näytteistä. Ajalliset väliarvot voidaan interpoloida lineaarisesti.

Riskiluokka ja sortumariskin sanallinen arvio	Vaakasiirtymä dy 1 m matkalla, mm (suluissa arvot millimetreissä, kun $\gamma_f=0,045$ rad)				Toimenpiteet
	Päivässä	Vii-kossa	Kuukaudessa	Vuodessa	
I Hyvin epä-toden-näköinen	–	$16.4 \cdot \gamma_f$ (0.74)	$31.6 \cdot \gamma_f$ (1.2)	$105 \cdot \gamma_f$ (4.7)	Mikäli arvot alittuvat, seuranta voidaan päättää 3 kk kuluttua. Mikäli jokin arvoista ylittyy, kohde siirretään mittaustulosta vastaavaan, ylempään seurantaluokkaan
II Epätoden-näköinen	–	$27.3 \cdot \gamma_f$ (1.2)	$52.7 \cdot \gamma_f$ (2.4)	$175 \cdot \gamma_f$ (7.9)	Mikäli arvot alittuvat, seuranta voidaan päättää 12 kk kuluttua. Mikäli jokin arvoista ylittyy, kohde siirretään mittaustulosta vastaavaan, ylempään seurantaluokkaan
III Mahdollinen	$18.7 \cdot \gamma_f$ (0.84) *	$40.9 \cdot \gamma_f$ (1.8)	$79.0 \cdot \gamma_f$ (3.6)	$262 \cdot \gamma_f$ (12)	Mikäli arvot alittuvat, seuranta voidaan päättää 24 kk kuluttua. Mikäli jokin arvoista ylittyy, kohde siirretään mittaustulosta vastaavaan, ylempään seurantaluokkaan
IV Toden-näköinen	$32.5 \cdot \gamma_f$ (1.5) *	$70.9 \cdot \gamma_f$ (3.2)	$137 \cdot \gamma_f$ (6.2)	$455 \cdot \gamma_f$ (21)	Mikäli arvot alittuvat, mutta ylittävät luokan III arvot, seurannan tiheyttä lisätään tai seuranta varustetaan tarvittavalla hälytysautomaatiikalla. Mikäli kohteen siirtymät pysyvät luokassa IV yli yhden vuoden ajan, tulee varautua kohteen stabiiliteetin parantamiseen. Mikäli siirtymät laskevat vuoden seurannan jälkeen alempien luokkien tasolle, seuranta jatketaan 5 vuoden ajan. Mikäli jokin arvoista ylittyy, kohde siirretään mittaustulosta vastaavaan, ylempään seurantaluokkaan
V Hyvin toden-näköinen	$50.0 \cdot \gamma_f$ (2.2) *	$109 \cdot \gamma_f$ (4.9)	$211 \cdot \gamma_f$ (9.5)	$700 \cdot \gamma_f$ (32)	Mikäli arvot alittuvat, seuranta voidaan päättää 5 vuoden kuluttua kuten luokassa IV. Mikäli jokin arvoista ylittyy, käynnistetään välittömät toimenpiteet stabiiliteetin parantamiseksi.

* Päiväkohtaisessa mittauksessa mittausvirheiden mahdollisuudet ovat suuret. Tästä syystä riskiluokissa III...V mittauksia tulee välittömästi jatkaa, jotta voidaan joko todentaa riskin olemassaolo tai se, että kyseessä on mittausepä tarkkuudesta johtuva virhe.

Taulukon 1 arvot on esitetty graafisesti kuvassa 2.

Kuva 2. Vaakamittaustulosten arvioinnin riskiluokat.

Seurantaluokakohtainen mittaustiheys on suuntaa-antavasti kuvattu taulukossa 2.

RATO 3 Radan rakenne

Taulukko 2. Suuntaa-antava suositus mittausten ajoittamisesta eri seurantaluokissa.
x –merkintä tarkoittaa, että ajankohdalla tehdään vähintään mittaus.

Seuranta-luokka	Ennen muutosta****		Muutoksen jälkeen								
	Asennus*	0 – mittaus	1–7 pv	7–14 pv	14–21 pv	21 pv –1 kk	1–2 kk	2–3 kk	3–6 kk	n. 1 v.	vuosittain 2...5 v.
I	- 3 kk	- 1-0 kk	x		x		x	x	x		
II	- 3 kk	- 1-0 kk	x		x		x	x	x	x	
III ^(a)	- 3 kk	- 1-0 kk	x		x		x	x	x	x	2v.
IV ^(b)	- 3 kk	- 1-0 kk	x	x	x	x	x	x	x	x	2., 3., 4. ja 5. vuosi***
V ^(c)	- 3 kk	- 1-0 kk	x	x	x	Mittaus muutetaan jatkuvaksi tai stabiliteetti parannetaan. Seuranta jatketaan kunnes riski sortumalle on laskenut vähintään luokkaan II.					

* Inklinometriputken asennus ja asennusmittaus pyritään tekemään 3 kk ennen pengerkuormituksen, akselipainon/junakuorman tai nopeuden nostoa.

** Mittausputken asettumisen jälkeen, mutta ennen pengerkuormituksen, akselipainon/junakuorman tai nopeuden nostoa tehdään n. 0 – mittaus.

*** Mittaukset tehdään vähintään kaksi kertaa vuodessa, n. 6 kk välein

**** Inklinometriputken ja muiden seurantamittausten asennus pyritään tekemään vähintään 3 kk (min 1 kk) ennen pengerkuormituksen, akselipainon/junakuorman tai nopeuden nostoa. Anturien ja mittausputkien asettumisen jälkeen, mutta ennen pengerkuormituksen, akselipainon/junakuorman tai nopeuden nostoa tehdään 0 – mittaus 1 kk ennen muutosta.

^(a) Seurantaluokan sijoituessa luokkaan III, käynnistetään painuman seuranta myös kiskoista mittaamalla. Jatko-toimenpiteiden päätöksentekoa varten hankitaan kunnossapitotiedot, raiteentarkastustiedot sekä ko. kohteen vakavuustarkastelut. Muista mahdollisista toimenpiteistä (muut lisämittaukset, lisäpohjatutkimukset, stabiliteettilaskennat, stabiliteetin parantamisen suunnittelu jne.) sovitaan tilaajan kanssa erikseen.

^(b) Lähtötiedot ja toimenpiteet kuten kohdassa ^(a). Seuranta tiennetään viikottaiseksi ja sovitaan tilaajan kanssa lisämittausten toteuttamisesta mm. jatkuvan mittauksen toteutuksesta. Käynnistetään tilaajan kanssa sopien kohteen vahvistamiseen varautuminen ja sen mahdollisesta käynnistämisestä. Sovitaan liikennejärjestelyistä kohteella.

^(c) Stabiliteetin parantamisen käynnistäminen, jos siirtymät jatkuvat kauemmin kuin kuukauden luokassa V. Mikäli mittaus ei ole jatkuva ja automaattinen, siihen tulee siirtyä siinä vaiheessa, kun varmistutaan mittausten oikeellisuudesta ja luotettavuudesta.

Vaaka- ja pystysiirtymän suhde

Pystysiirtymän tarkkailulla helpotetaan vaakasiirtymän arviointia sortumisriskin näkökulmasta. Mikäli pystysiirtymän ja vaakasiirtymän suhde on pienempi kuin kaksi, tilanne sattaa lähestyä sortumista ja tilanteen edellyttämät toimenpiteet sovitaan tilaajan kanssa erikseen, jotta asiantuntija-arviointi tilanteesta voidaan tehdä.

Vedenpaine ja huokosveden ylipaine

Jos huokosveden ylipaineesta aiheutuu olennaista vaaraa radan stabiliteetille, huokosvedenpaineen kehittymistä on seurattava tarkkailumittausjärjestelmän avulla. Raja-arvona töiden välittömälle keskeyttämiselle ja radan stabiliteettia turvaavien toimenpiteiden käynnistämiseksi on suunnittelun perustana käytetyn huokosveden sen ylipaineen arvon saavuttaminen, jossa kokonaisvarmuus saavuttaa tason $F=1,5$. Hälytysrajana radan stabiliteettia turvaaviin toimenpiteisiin valmistautumiselle on tällöin se, kun huokosveden ylipaine on saavuttanut tason, jossa kokonaisvarmuus on laskeutunut tasolle $F=1,6$.

Mitoittava vedenpinta arvioidaan julkaisun ”NCCI 7” mukaisesti. Pohjarakennustöiden aiheuttaman huokosveden ylipaineen vaikutus arvioidaan soveltaen ohjetta ”Radan stabiliteetin laskenta, olemassa olevat penkereet”.

Mittauksetulosten keruu ja yhteydenpito

Mittauksetulokset kerätään tilaajan ilmoittamaan kumuloituvaan rekisteriin. Mittauksetulosten merkitys arvioidaan kunkin mittaukserran yhteydessä ao. rekisteriin. Mittauksen päätyttyä laaditaan kohteittain loppuarvio ja perustellaan mittauksen päättäminen sekä arvioidaan stabiliteetin menettämiseen liittyvä riski.

Hälytysmenettelyistä sovitaan mittausohjelmaa laadittaessa tilaajan kanssa. Mikäli kohteen seurantalukuokka asettuu tasolle IV tai V, välitetään tieto tilaajan nimeämälle vastuutaholle välittömästi siirtymien kasvusta yli hälytysrajan. Toimenpiteisiin ryhtymisestä päättää ko. vastuutaho. Mikäli mittauksien yhteydessä tehdään radalla stabiliteetin menettämiseen viittaavia havaintoja, niistä ilmoitetaan vastaavasti – mittauksetuloksista riippumatta.

